

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Diplomová práce

Bc. Kateřina Zemanová

2008

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Diplomová práce

Bc. Kateřina Zemanová

2008

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Katedra managementu veřejného sektoru

**Analýza hospodaření kraje Vysočina, vývojový trend
příjmů a výdajů, rizika a možnosti**

Vypracovala:

Bc. Kateřina Zemanová

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Jana Krbová, Ph.D.

Jihlava, duben 2008

Prohlášení

Prohlašuji, že diplomovou práci na téma
***„Analýza hospodaření kraje Vysočina, vývojový trend příjmů a výdajů, rizika a
možnosti“***

jsem vypracovala samostatně.

Použitou literaturu a podkladové materiály
uvádím v příloženém seznamu literatury.

Jihlava, duben 2008

podpis studenta

Anotace

Analýza hospodaření kraje Vysočina, vývojový trend příjmů a výdajů, rizika a možnosti

Práce je věnována analýze výsledků hospodaření kraje Vysočina za roky 2003-2006. Ukazuje vývojový trend příjmů a výdajů včetně jejich meziročního srovnání. Porovnává čtyři období a na základě zjištěných výsledků umožňuje analyzovat hospodaření kraje Vysočina a jeho možná rizika.

Jihlava, duben 2008

Poděkování

Za cenné rady, náměty a inspiraci bych chtěla poděkovat

Ing. Janě Krbové, Ph.D.

z Vysoké školy ekonomické v Praze,

Fakulty managementu v Jindřichově Hradci

a

Ing. Anně Křištofové

z Krajského úřadu kraje Vysočina.

Jihlava, duben 2008

Obsah

ÚVOD	1
I TEORETICKO-METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA A FINANČNÍ SYSTÉM ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY, PŘÍJMY A VÝDAJE ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ	3
1 POSTAVENÍ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY	3
2 FINANČNÍ SYSTÉM A HOSPODAŘENÍ, ÚZEMNÍ ROZPOČET A PENĚŽNÍ FONDY ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁV	5
2.1 FINANČNÍ SYSTÉM A PENĚŽNÍ FONDY ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY	5
2.2 ÚZEMNÍ ROZPOČET	5
2.3 ROZPOČTOVÁ SKLADBA	9
3 VLASTNÍ PŘÍJMY ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ	21
3.1 VLASTNÍ PŘÍJMY A JEJICH KLASIFIKACE	21
3.1.1 DAŇOVÉ PŘÍJMY	22
3.1.2 MAJETKOVÉ, MÍSTNÍ, SPOTŘEBNÍ DANĚ A DANĚ Z PŘÍJMŮ	25
3.2 VLASTNÍ NEDAŇOVÉ PŘÍJMY ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ	26
4 NENÁVRATNÉ PENĚŽNÍ TRANSFERY (DOTACE)	29
4.1 FORMY DOTACÍ	29
4.2 MOŽNOSTI ČERPÁNÍ DOTACÍ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁV	31
5 NÁVRATNÉ ÚVĚROVÉ PŘÍJMY	32
5.1 ÚVĚR, DRUHY A MOŽNOSTI JEHO VYUŽITÍ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVOU	32
5.2 PŘÍČINY RŮSTU A MOŽNOSTI REGULACE DLUHU ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY	33
6 VÝDAJE ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ	35
6.1 VÝDAJE ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ A JEJICH KLASIFIKACE	35
6.2 VÝDAJE ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ A JEJICH EFEKTIVNOSTI	36
7 METODOLOGIE ANALÝZY HOSPODAŘENÍ KRAJŮ	39
7.1 ZÁKONNÁ ÚPRAVA HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ	39
7.2 METODY ANALÝZY HOSPODAŘENÍ KRAJE	40
7.3 ANALÝZA VÝDAJŮ, PŘÍJMŮ A ZADLUŽENÍ	40
7.4 DLUHOVÁ SLUŽBA A JEJÍ VÝPOČET	41
7.5 KRITÉRIA ANALÝZY ÚVĚROVÉHO FINANCOVÁNÍ A JEJICH VELIKOST (VÝPOČET)	43
II ANALÝZA HOSPODAŘENÍ KRAJE VYSOČINA; VÝVOJOVÝ TREND PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ ..	47
8 CHARAKTERISTIKA KRAJE VYSOČINA	47
9 HOSPODAŘENÍ KRAJE VYSOČINA V LETECH 2003-2006	48
9.1 ROZPOČET KRAJE VYSOČINA	48
9.2 PŘEHLED HOSPODAŘENÍ KRAJE VYSOČINA	48
9.3 ZHODNOCENÍ DOČASNĚ VOLNÝCH FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ	51
9.4 FINANČNÍ VYPOŘÁDÁNÍ KRAJE VYSOČINA SE STÁTNÍM ROZPOČTEM V JEDNOTLIVÝCH LETECH 2003 - 2006	53
9.5 ZÁVĚREČNÝ ÚČET KRAJE A NÁVRH NA ROZDĚLENÍ DISPONIBILNÍHO ZŮSTATKU BĚŽNÉHO ÚČTU V LETECH 2003, 2004, 2005 A 2006	54

10	ZHODNOCENÍ PŘÍJMŮ ROZPOČTU KRAJE VYSOČINA ZA ROKY 2003 – 2006	58
10.1	PŘÍJMY ROZPOČTU V LETECH 2003 – 2006	58
10.2	DRUHY PŘÍJMŮ	59
10.2.1	DAŇOVÉ PŘÍJMY KRAJE VYSOČINA	60
10.2.2	NEDAŇOVÉ PŘÍJMY KRAJE VYSOČINA	61
10.2.3	KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY KRAJE VYSOČINA	63
10.2.4	PŘIJATÉ DOTACE KRAJE VYSOČINA	64
10.3	TREND A MEZIROČNÍ POROVNÁNÍ PŘÍJMŮ KRAJE VYSOČINA V LETECH 2003 – 2006	66
11	ČERPÁNÍ ROZPOČTU VÝDAJŮ KRAJE VYSOČINA V LETECH 2003 – 2006	68
11.1	VÝDAJE ROZPOČTŮ V LETECH 2003 – 2006	68
11.2	ČERPÁNÍ ROZPOČTU VÝDAJŮ V JEDNOTLIVÝCH KAPITOLÁCH	69
11.2.1	KAPITOLA ŠKOLSTVÍ KRAJE VYSOČINA	73
11.2.2	OSTATNÍ KAPITOLY ROZPOČTU KRAJE VYSOČINA	83
11.3	TREND A MEZIROČNÍ POROVNÁNÍ VÝDAJŮ KRAJE VYSOČINA V LETECH 2003 – 2006	90
12	FINANCOVÁNÍ	93
12.1	FINANCOVÁNÍ KRAJE VYSOČINA V ROCE 2003	93
12.2	FINANCOVÁNÍ KRAJE VYSOČINA V LETECH 2004 – 2006	93
13	FONDOVÉ HOSPODAŘENÍ	95
13.1	SOCIÁLNÍ FOND	95
13.2	FOND STRATEGICKÝCH REZERV	95
13.3	FOND VYSOČINA	98
14	FINANCOVÁNÍ EVROPSKÝCH PROJEKTŮ	99
14.1	EVROPSKÉ PROJEKTY V ROCE 2005	99
14.2	EVROPSKÉ PROJEKTY V ROCE 2006	100
15	HOSPODAŘENÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ KRAJE VYSOČINA	102
15.1	PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE KRAJE VYSOČINA, JEJICH ODVĚTVÍ (STRUKTURA) A HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK V LETECH 2003 – 2006	102
	ZÁVĚR	104
	PŘEHLED SCHÉMAT, OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	107
	SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY	112
	PŘÍLOHY	114

Seznam zkratek

<i>CBA</i>	Cost – benefit analysis (Metoda nákladů a užitku)
<i>CP</i>	Cenný papír
<i>CZK</i>	Česká koruna (domácí měna)
<i>ČNB</i>	Česká národní banka
<i>ČR</i>	Česká republika
<i>ČS</i>	Česká spořitelna
<i>ČSÚ</i>	Český statistický úřad
<i>DPFO</i>	Daň z příjmů fyzických osob
<i>DPH</i>	Daň z přidané hodnoty
<i>DPPO</i>	Daň z příjmů právnických osob
<i>DSO</i>	Dobrovolné svazky obcí
<i>EIB</i>	Evropská investiční banka
<i>ESF</i>	Evropský sociální fond
<i>EU</i>	Evropská unie
<i>FO</i>	Fyzická osoba
<i>FSR</i>	Fond strategických rezerv
<i>FV</i>	Fond Vysočina
<i>GP</i>	Grantový program
<i>GS</i>	Grantové schéma
<i>GS DP</i>	Grantové schéma drobných podnikatelů
<i>GS MSP</i>	Grantové schéma malých a středních podnikatelů
<i>HDP</i>	Hrubý domácí produkt
<i>ICHNOS</i>	Innovation and change - network of one stop shops
<i>IF</i>	Investiční fond
<i>IP</i>	Individuální projekt
<i>ISPROFIN</i>	Informační systém programového financování
<i>IZS</i>	Integrovaný záchranný sbor
<i>KB</i>	Komerční banka
<i>MF</i>	Ministerstvo financí
<i>MMR</i>	Ministerstvo pro místní rozvoj

<i>MPSV</i>	Ministerstvo práce a sociálních věcí
<i>MŠ</i>	Mateřská školka
<i>MŠMT</i>	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
<i>NKÚ</i>	Nejvyšší kontrolní úřad
<i>NNO</i>	Nestátní nezisková organizace
<i>NUTS</i>	Nomenklaturní územně statistická jednotka
<i>OPRLZ</i>	Operační program Řízení lidských zdrojů
<i>OS</i>	Obchodní společnost
<i>O.S.</i>	Organizační složka
<i>OU</i>	Odborné učiliště
<i>PO</i>	Právnícká osoba
<i>P.O.</i>	Příspěvková organizace
<i>RUD</i>	Rozpočtové určení daní
<i>SF</i>	Sociální fond
<i>SFA</i>	Státní finanční aktivum
<i>SFDI</i>	Státní fond dopravní infrastruktury
<i>SFŽP</i>	Státní fond životního prostředí
<i>SOŠ</i>	Střední odborná škola
<i>SOU</i>	Střední odborné učiliště
<i>SR</i>	Státní rozpočet
<i>SRN</i>	Spolková republika Německo
<i>SROP</i>	Společný regionální operační program
<i>SÚS</i>	Správa a údržba silnic
<i>SVČ</i>	Samostatně výdělečná činnosti
<i>UNESCO</i>	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu)
<i>ÚSP</i>	Ústav sociální péče
<i>VPS SR</i>	Všeobecná pokladní správa státního rozpočtu
<i>ZBÚ</i>	Základní běžný účet
<i>ZUŠ</i>	Základní umělecká škola
<i>ŽP</i>	Životní prostředí

Úvod

Tématem mojí diplomové práce je Analýza hospodaření kraje Vysočina, vývojový trend příjmů a výdajů, rizika a možnosti. Důvodem volby této problematiky byl skutečný zájem o téma, možnost konzultace s vedoucí ekonomického odboru kraj Vysočina, kde jsem vykonávala dobrovolnou praxi, dále dostatek informací a snadný přístup k nim.

Jako cíl diplomové práce jsem si stanovila provést analýzu průběhu hospodaření kraje Vysočina za období 2003-2006 a predikci vývoje příjmů a výdajů kraje v letech následujících. Dalším cílem je odhalit určitá rizika, která se mohou v této problematice objevit. Během časové řady došlo ve vývoji příjmů a výdajů k výrazným změnám, které byly ovlivněny vývojem legislativních, ekonomických, politických a společenských faktorů. Zda byl cíl naplněn, je uvedeno v závěru práce.

Diplomovou práci jsem rozdělila do dvou hlavních částí. První část je teoreticko-metodologická. Zde ve stručnosti popisuji finanční systém a pravidla hospodaření územních samospráv v ČR. Dále se zabývám strukturou příjmů a výdajů územního rozpočtu a jednotlivými ukazateli hospodaření kraje Vysočina. Druhá část práce je věnována rozboru výsledku hospodaření na konkrétním kraji, a to kraji Vysočina. Provádím zde analýzu příjmů, výdajů a zadlužení kraje. V této části jsem se také zabývala možnostmi a riziky, které zde mohou nastat. Dále jsem se zajímala o tematiku finančního vypořádání kraje se státním rozpočtem, fondového hospodaření, hospodaření příspěvkových organizací, jejichž zřizovatelem je kraj, o spolufinancování evropských projektů a jinými oblastmi, které mají přímý vliv na hospodaření kraje. Na konci diplomové práce je závěr, ve kterém zhodnocuji průběh a celkový výsledek hospodaření kraje Vysočina.

Při tvorbě diplomové práce jsem použila metodu komparace neboli metodu srovnávání. Vzájemně jsem porovnávala příjmy a výdaje v jednotlivých letech pomocí ukazatelů hospodaření včetně jejich meziročního srovnání. Další metodu, kterou jsem použila, byla metoda analýzy. Takto porovnané příjmy a výdaje jsem následně zanalyzovala. Na základě jejich analýzy jsem mohla přemýšlet o jejich budoucím vývoji a prezentovat tak metodu dedukce. Prostřednictvím porovnaných a zanalyzovaných dat jsem následně prozkoumala výsledky hospodaření kraje Vysočina v letech 2003-2006.

Zdroje pro zpracování diplomové práce byly v podobě informací, které jsem získávala studiem primárních dokumentů (viz Závěrečné účty kraje Vysočina v příslušných letech), zákonů a vyhlášek (zákon č. 129/2000, zákon č. 250/2000, vyhláška MF ČR č. 323/2002 aj.), odborných periodik (Obec & finance a Moderní obec) a z internetových stránek (např. www.kr-vysočina.cz). Dalším cenným zdrojem byly pravidelné konzultace s vedoucí ekonomického odboru kraje Vysočina Ing. Annou Křištofovou.

Problémy, které jsem musela řešit při psaní práce nebyly nijak závažné. Zpočátku byla pro mě obtížná orientace v odborných materiálech, jejich neuspořádanost (především v roce 2003) a také moje nedostatečné znalosti o dané problematice. Tyto problémy byly však brzy odstraněny, a to nejen mým skutečně projeveným zájmem a snahou porozumět dané tématice, ale i díky konzultacím, kterých jsem se na Krajském úřadě kraje Vysočina s Ing. Annou Křištofovou mohla účastnit. Problematika hospodaření krajů je obtížná a rozsáhlá. Mohu však konstatovat, že diplomová práce na toto téma mi byla velkým přínosem.

I Teoreticko-metodologická východiska a finanční systém územní samosprávy, příjmy a výdaje územních rozpočtů

1 Postavení územní samosprávy

Územní samospráva je úzce spojena s vývojem státu. Vytváření menších útvarů (skupin) uvnitř státu má své historické kořeny. Zpravidla vznikaly na základě potřeby lidí spolu blíže komunikovat, ale také pod vlivem ekonomických faktorů – např. sídelní útvary na křižovatkách obchodních cest. Tyto útvary postupem času získávaly různé výsady, které se staly dokonce v některých oblastech nezávislé na státu. Tímto způsobem se rozvíjely začátky územní samosprávy.

„Územní samospráva je chápána v teorii fiskálního federalismu (viz strana 4) jako forma veřejné vlády a veřejné správy – tzn. samostatné spravování věcí veřejných¹ na území menším než je stát, na základě zákonem stanovené působnosti a ekonomických podmínek.“² „Jde o správu veřejných záležitostí, a to v zájmu veřejném.“³ Od státní správy se územní samospráva liší formami výkonu veřejné správy (viz příloha 1) a využívá prostředky, které nemají povahu státně mocenských prostředků. Územní samospráva jako orgán výkonné moci plní důležitou samosprávní funkci (v ČR hovoříme o tzv. samostatné působnosti), která je rozhodující, a přenesenou funkci (tzv. přenesená působnost, tzn. výkon státní správy).

Základní principy územní samosprávy, kompetence jednotlivých úrovní územní samosprávy, míru rozhodovací autonomie, pravomoci i odpovědnost stanovuje v každé zemi ústava a příslušné zákony. Pro existenci územní samosprávy je důležité vytvořit vedle legislativních předpokladů, které upravují fungování a vymezují její funkce, např. v ČR zákonem o obcích, zákonem o krajích, také předpoklady ekonomické, které jí umožňují hospodařit se svým majetkem podle vlastního uvážení, získávat vlastní finanční prostředky, např. příjmem z pronájmu nebo prodejem majetku, a hospodařit podle sestaveného vlastního rozpočtu.

Územní samospráva je v některých zemích dvoustupňová (např. v ČR máme obce, DSO a kraje), ale může být i vícestupňová, tzn. že se historicky vyvinulo několik vyšších článků územní samosprávy (např. trojstupňová ve Francii). Pro každý stupeň územní samosprávy je

¹ Novotná, E. – Nový, J. – Musil, M. *PR Management*. Praha: Oeconomica, 2006, str. 36.

² Peková, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004, s. 17.

³ Bailey, Stehen J. *Veřejný sektor – teorie, politika a praxe*. Praha: Eurolex Bohemia, 2004, str. 25.

charakteristickým rysem, že představuje územní celek, geograficky ohraničený, na němž žije společenství občanů a který zajišťuje samosprávu veřejných záležitostí, týkajících se daného společenství občanů (tzn. vlastní kompetence, působnost).

Obecný trend ve vyspělých zemích směřuje ke zvýšení míry fiskální decentralizace a tím i k zajištění finanční soběstačnosti územní samosprávy. Teoretickým základem decentralizace kompetencí na územní samosprávu je **teorie fiskálního federalismu** (dílčí část teorie veřejných financí, která se rozvinula ve 20. století po 2. světové válce). Hledá odůvodnění potřeby optimální decentralizace některých netržních činností státu na územní samosprávu, zejména alokačních netržních činností, v jejichž rámci se zabezpečují veřejné statky pro obyvatelstvo. O těchto činnostech se rozhoduje ve voleném orgánu územní samosprávy (tzn. veřejnou volbou), v ČR např. zastupitelstvem obce či zastupitelstvem kraje. Cílem je tedy zvýšení alokační efektivnosti (využití především alokační funkce veřejných financí) veřejného sektoru, ale i dosažení co nejspravedlivější alokace zdrojů rozpočtové soustavy. V ČR se v současné době využívá kombinovaný model fiskálního federalismu (každá vládní úroveň má vyčleněny své vlastní daňové a nedaňové příjmy, které pak doplňují dotace z vyššího rozpočtu) s určitými decentralizačními prvky. Například rozpočtům územní samosprávy se vyčleňuje stále více daňových příjmů, čímž se postupně zvyšuje míra soběstačnosti jejich rozpočtů. Tento model je používán od roku 1993. Zákon o rozpočtovém určení daní, zákony o rozpočtových pravidlech (republiky a územních rozpočtů) a zákon o státním rozpočtu na příslušný rok upravují daňové určení a fiskální vazby v rozpočtové soustavě.

2 Finanční systém a hospodaření, územní rozpočet a peněžní fondy územních samospráv

2.1 Finanční systém a peněžní fondy územní samosprávy

Finanční systém územní samosprávy tvoří územní rozpočet a peněžní fondy na úrovni municipální⁴ (obce, DSO a města) i regionální (kraje). Sestavování a hospodaření územního rozpočtu v průběhu rozpočtového období je ze zákona povinné a vytváření peněžních fondů je výsledkem rozhodnutí kompetentních orgánů územní samosprávy (např. v ČR v pravomoci zastupitelstva kraje, obce). Zákon o rozpočtových pravidlech upravuje pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávních celků, jimiž jsou obce, kraje, dobrovolné svazky obcí aj. subjekty⁵. Obecně v diplomové práci myslím územním samosprávním celkem kraje (konkrétně kraj Vysočina), obce a dobrovolné svazky obcí nacházející se v tomto kraji. „*Finanční hospodaření územních samosprávních celků a svazků obcí se řídí jejich ročním rozpočtem a rozpočtovým výhledem.*“⁶ Roční rozpočet vychází z rozpočtového výhledu, který se sestavuje na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků na 2-5 let následujících po roce, na kterém se sestavuje rozpočet.

Peněžní fondy se zpravidla vytvářejí jako účelové fondy (v případě neúčelových fondů kraj Vysočina zřizuje Rezervní fond), které jsou zřizovány na základě rozhodnutí zastupitelstva kraje nebo obce. Jsou součástí výkazu o plnění rozpočtu a podléhají rozpočtové skladbě (např. jejich příjem je výdajem rozpočtu). Velkým problémem peněžních fondů je volba vhodných příjmů a jejich dynamiky k financování dané potřeby. Fondové hospodaření má výhodu na rozdíl od územních rozpočtů, podle nichž se hospodaří pouze v průběhu kalendářního roku, v tom, že nevyužité prostředky ke konci roku nepropadají (jako je tomu například na úrovni SR) a zůstávají k dispozici pro financování potřeb v následujícím období.

2.2 Územní rozpočet

Územní rozpočet je jedním z nejdůležitějších nástrojů k zajištění činnosti územní samosprávy. „*Územní rozpočet je možné charakterizovat jako decentralizovaný peněžní fond,*

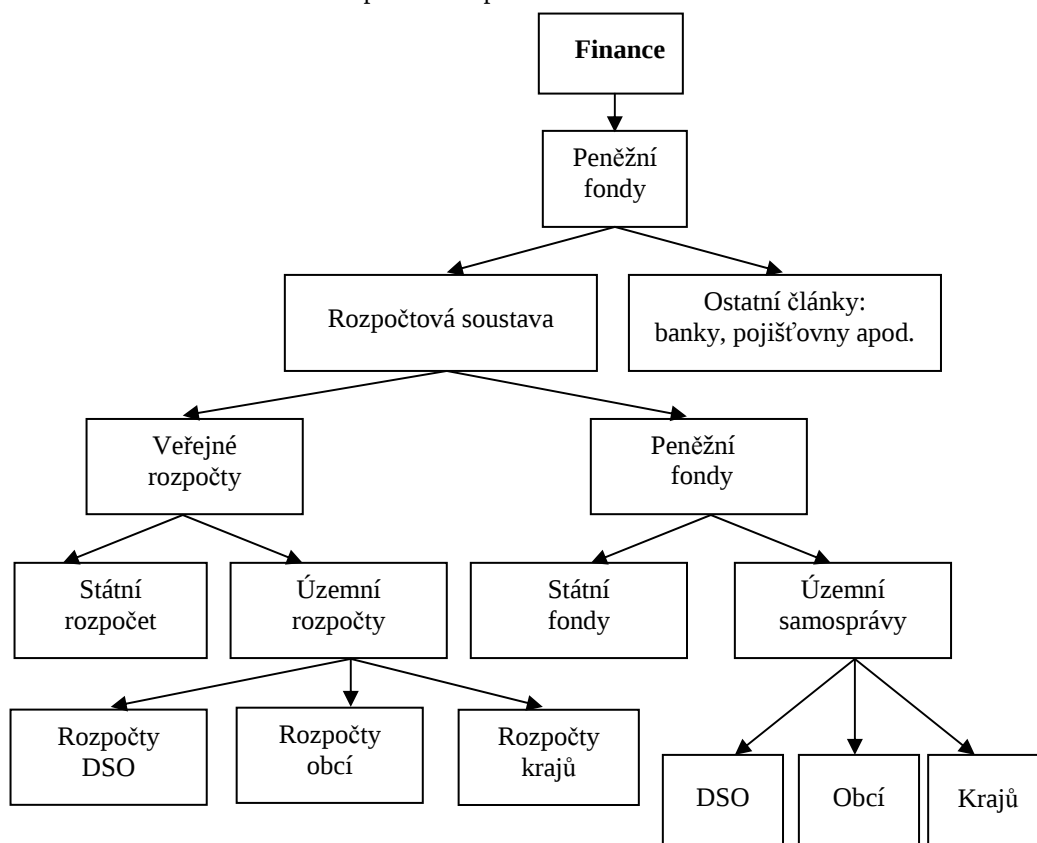
⁴ Pojem municipalita je odvozen z latinského slova „*municipum* /-ny/, tj. v některých zemích město se zvláštním druhem samosprávy, vyňaté ze správního obvodu.“ Linhart, J. a kol. *Slovník cizích slov pro nové století*. Litvínov: Dialog, 2003, s. 254.

⁵ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, § 1.

⁶ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, § 2, ods. 1.

který se tvoří, rozděluje a používá primárně na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence.“⁷ Strukturu územního rozpočtu ukazuje zjednodušeně schéma rozpočtu kraje v příloze 2. V současné době se mezi rozpočty územní samosprávy zahrnují rozpočty měst a obcí, rozpočty krajů a rozpočty dobrovolných svazků obcí (DSO) (postavení územních rozpočtů v ČR viz schéma 1).

Schéma 1: Postavení územních rozpočtů v rozpočtové soustavě v ČR

Zdroj: Peková, J., 2004, s. 220.

Každý územní rozpočet plní důležité funkce. Alokační funkce je rozhodující, protože se financují různé potřeby v lokálním či regionálním veřejném sektoru; redistribuční funkce, jejíž využití je na této úrovni omezené, neboť ve vztahu k sociálně slabším občanům se využívají zpravidla pouze sociální výpomoci a stabilizační funkce, jejíž použití je rovněž omezené, nicméně ve vyspělých zemích územní samospráva se svými aktivitami ovlivňuje růst ekonomického potencionálu (např. budováním technické infrastruktury). Obsahem rozpočtu jsou příjmy, výdaje, ostatní peněžní operace a peněžní fondy (pokud neprobíhají mimo rozpočet). Peněžní operace týkající se cizích a sdružených prostředků jdou mimo rozpočet.

⁷ Peková, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004, s. 200.

Příjmy a výdaje územního rozpočtu se třídí podle závazné rozpočtové skladby (viz strana 9), která umožňuje třídění rozpočtu na běžný a kapitálový rozpočet⁸. **Běžný rozpočet** (viz tabulka 1) je bilancí běžných příjmů a běžných výdajů, z nichž většina se pravidelně každoročně opakuje. Investiční příjmy, tzn. na krytí výdajů na investice, se týkají zpravidla delšího období, než je jeden rozpočtový rok, a bilancují se v **kapitálovém rozpočtu**. Běžný rozpočet by měl být sestavován jako vyrovnaný (jsou-li běžné příjmy rovny běžným výdajům), resp. přebytkový nikoliv schodkový. Pokud je rozpočet schodkový a nejsou-li k dispozici rezervy, využívá se na dorovnání rozpočtové bilance návratný krátkodobý úvěr.

Deficitní rozpočet není však odrazem špatného rozpočtu (roky, kdy obec či kraj spoří na budoucí finančně náročné akce a roky, kdy tyto nastrádané prostředky použijí), protože sám deficit toho roku vyjadřuje saldo hospodaření pouze v tom daném roce. Dlouhodobě schodkový běžný rozpočet je nežádoucí, a proto je nutné analyzovat příčiny schodkovosti.

⁸ V souvislosti se změnou rozpočtové skladby se v ČR vytvořily předpoklady pro členění rozpočtu na běžný a kapitálový od roku 1997.

Tabulka 1: Obecné schéma běžného rozpočtu

Příjmy	Výdaje
• daňové:	- všeobecné veřejné služby (veřejná správa apod.)
- svěřené daně	- veřejný pořádek (policie, hasiči apod.)
- sdílené daně	- vzdělání
- místní (a regionální) daně	- péče o zdraví (veřejné zdravotnictví atd.)
- správní poplatky (daně)	- bydlení
• nedaňové:	- komunální služby
- uživatelské poplatky za služby	- na podnikání
- příjmy z pronájmu majetku	- ostatní běžné výdaje (nahodilé, placené pokuty apod.)
- příjmy od vlastních neziskových organizací	- placené úroky
- zisk z podnikání	- běžné dotace jiným rozpočtům
- ostatní	
• přijaté transfery:	
- běžné dotace ze státního rozpočtu	
- běžné dotace ze státních fondů	
- od územních rozpočtů	
- ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté dary, za sankce apod.)	
(Saldo - přebytek)	(Saldo - schodek)

Zdroj: Peková, J., 2004, s. 204.

Kapitálový rozpočet (viz tabulka 2) je vyrovnaný, jestliže se kapitálové výdaje rovnají jeho příjmům. Příjmy kapitálového rozpočtu se doplňují návratnými příjmy, které vyrovnají bilanci kapitálového rozpočtu.

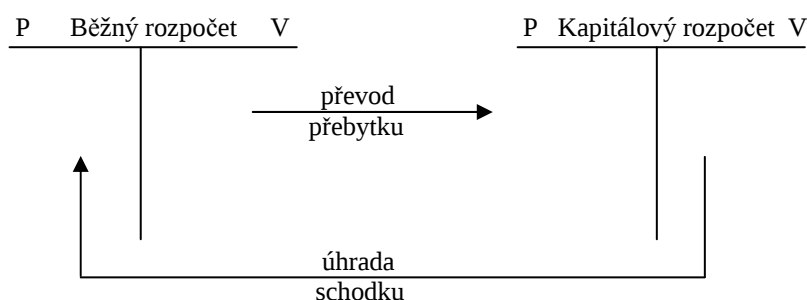
Tabulka 2: Obecné schéma kapitálového rozpočtu

Příjmy	Výdaje
- z prodeje majetku	- na investice
- kapitálové přijaté dotace z rozpočtové soustavy	- kapitálové dotace jiným rozpočtům
- příjmy z půjček apod.	- na nákup obligací, akcií
- příjmy z emise vlastních obligací	- poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky
- přebytek běžného rozpočtu	- splátky dříve přijatých půjček
- dary na investice apod.	- krytí deficitu běžného rozpočtu

Zdroj: Peková, J., 2004, s. 205.

Pokud územní samospráva hospodaří odděleně v rámci běžného a kapitálového rozpočtu, může být přebytek běžného rozpočtu převáděn do kapitálového rozpočtu a naopak schodek běžného rozpočtu může být kryt z kapitálového rozpočtu (viz schéma 2).

Schéma 2: Vztah mezi běžným a kapitálovým rozpočtem

Zdroj: Peková, J., 2004, s. 205.

2.3 Rozpočtová skladba

V ČR upravuje podrobné členění příjmů a výdajů závazná **rozpočtová skladba**⁹. „Rozpočtová skladba je základním třídícím standardem pro peněžní operace veřejných rozpočtů.“¹⁰ Podle tohoto klasifikačního předpisu je možné srovnávat příjmy, výdaje, salda hospodaření a jeho financování v soustavě veřejných rozpočtů v ČR. Umožňuje zajistit komplexní pohled na finanční hospodaření v rámci běžného a kapitálového rozpočtu a je postavena na principu peněžních pohybů, tzn. připsání nebo odepsání peněžních prostředků na bankovní účet s výjimkou operací pokladny, které se promítnou do rozpočtové skladby, až dojde k jejich účtování.

⁹ Rozpočtová skladba je upravována vyhláškou MF ČR č. 323/2002 Sb., s účinností od 1. 1. 2004, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ Kinšt, J. *Rozpočtová skladba v roce 2004 – strukturální politika EU a praktické příklady – aktuální znění pro rok 2006*. Praha: Pragoeduca, 2004, s. 13.

Rozpočtová skladba, platná od 1. 1. 1997, analyzuje příjmy a výdaje za pomoci třídění odpovědnostního (kapitolního¹¹), které se využívá u státního rozpočtu a pro obce, DSO a kraje je nepovinné; druhového¹² (položkového – viz schéma 3 a 4), které je základem třídění a jehož základním třídícím klíčem je tzv. analytický rámec¹³, který klasifikuje všechny peněžní operace do tří základních okruhů (logických hledisek), tj. příjmy, výdaje a financování; odvětvového (funkčního), tzn. na jaký účel jsou finanční prostředky vydávány; konsolidačního (tzv. záznamové jednotky). Odvětvové třídění¹⁴ je relativně nezávislé na druhovém třídění, protože vychází z účelů, na které se vynakládají finanční prostředky z rozpočtu v souvislosti se zajišťováním potřeb. Kraj Vysočina při schvalování rozpočtu používá pro lepší orientaci odvětvové členění výdajů (viz jednotlivé kapitoly výdajů) a při rozpisu rozpočtu druhové členění výdajů. U příjmů je to tedy druhové členění a u výdajů odvětvové členění a následně členění druhové. Rozpočtová skladba upravuje i tzv. konsolidační třídění¹⁵, které zastřešuje tzv. záznamové jednotky. Většinu z nich využívají kraje i obce.

¹¹ Kapitolní třídění je výsadou státního rozpočtu a vyjadřuje odpovědnost správců kapitol (ministerstev a ústředních orgánů) za hospodaření s rozpočtovými prostředky.

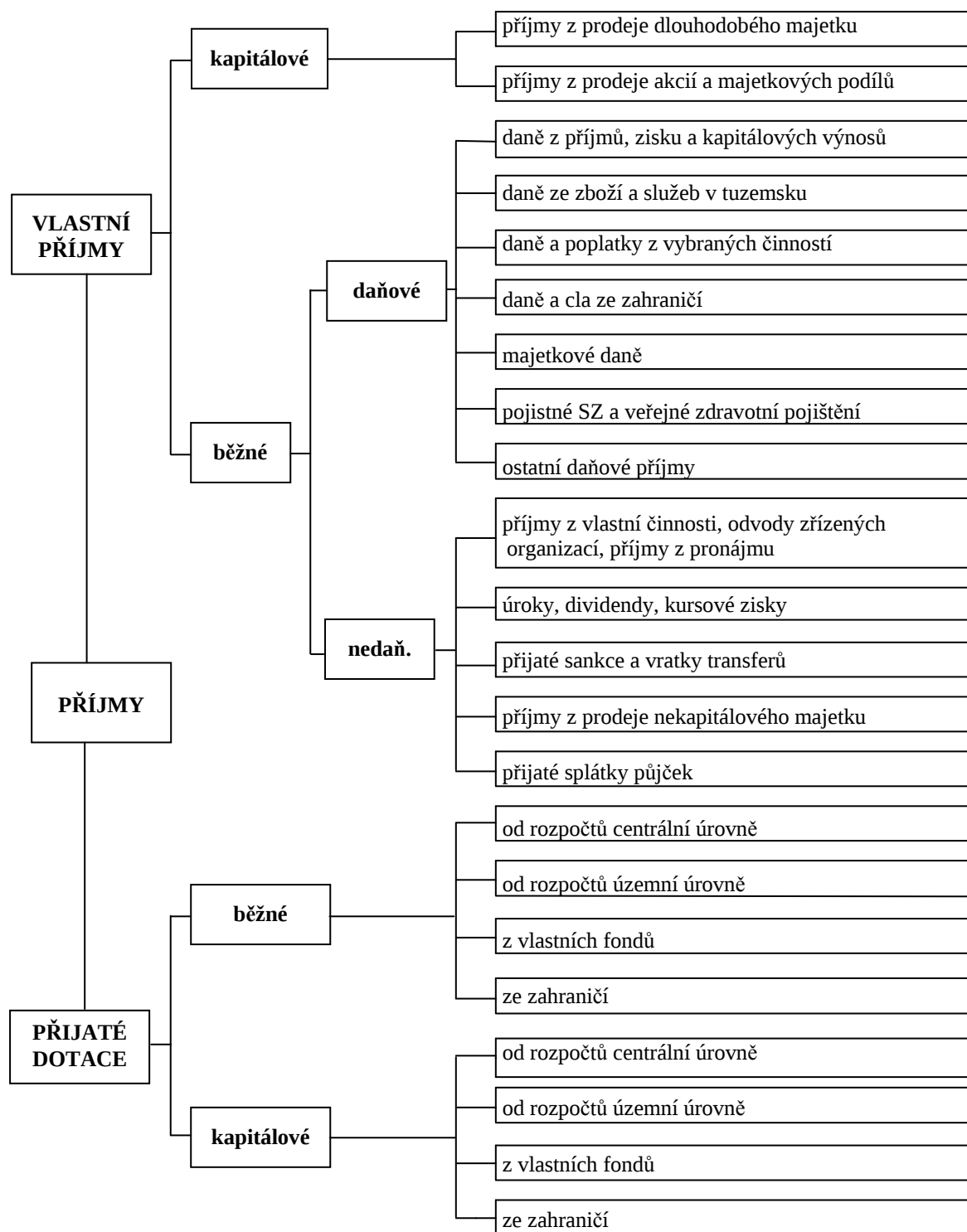
¹² Kinšt, J. *Rozpočtová skladba v roce 2004 – strukturální politika EU a praktické příklady – aktuální znění pro rok 2006*. Praha: Pragoeduca, 2004, s. 74.

¹³ Kinšt, J. *Rozpočtová skladba v roce 2004 – strukturální politika EU a praktické příklady – aktuální znění pro rok 2006*. Praha: Pragoeduca, 2004, s. 18.

¹⁴ Odvětvové třídění využívá třídění na šest skupin (tj. Zemědělství a lesní hospodářství; Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství; Služby pro obyvatelstvo; Sociální věci a politika zaměstnanosti; Bezpečnost státu a právní ochrana; Všeobecná veřejná správa a služby). Kinšt, J. *Rozpočtová skladba – aktuální znění pro rok 2006*. Praha: Pragoeduca, 2004, s. 128-170.

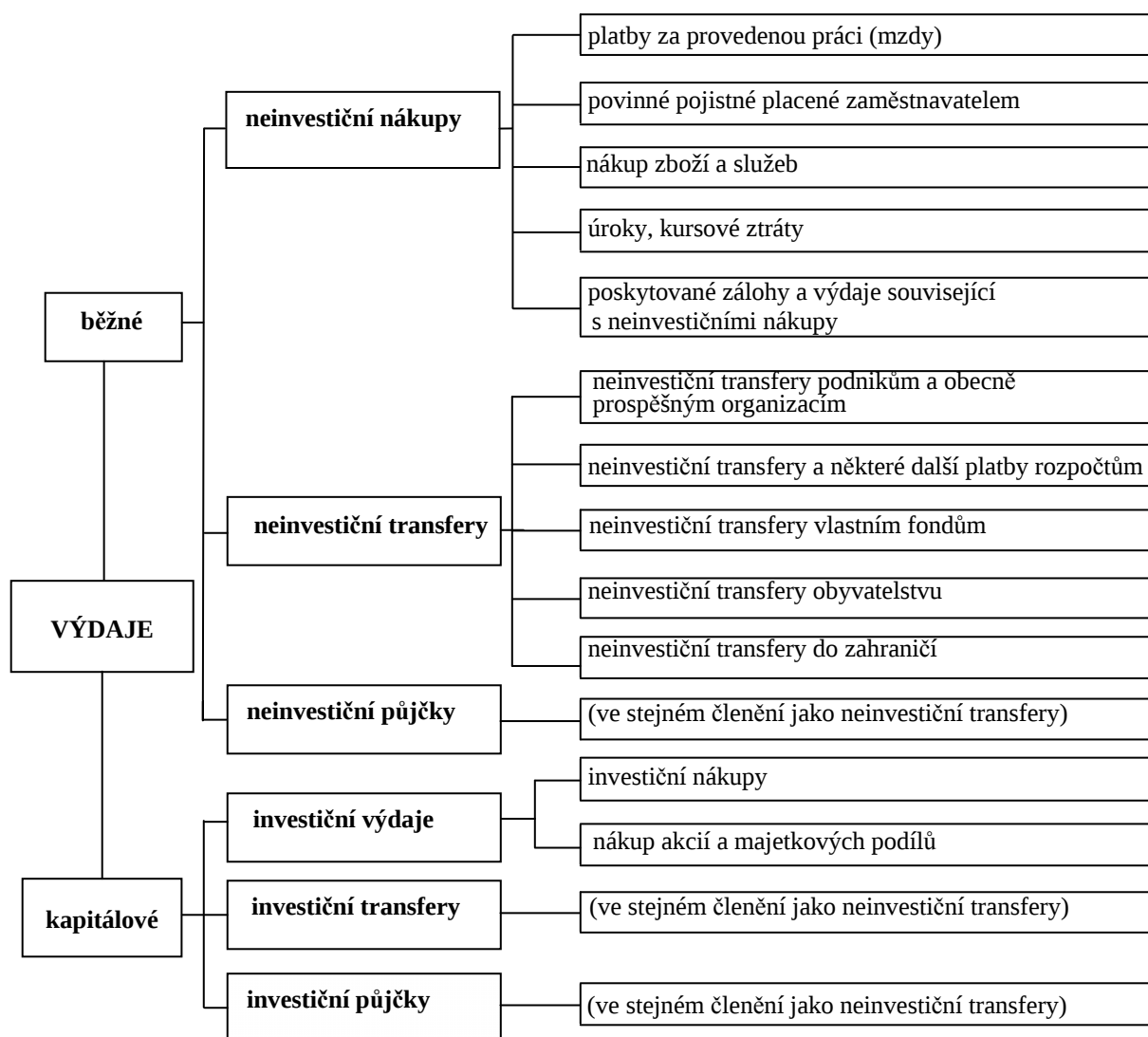
¹⁵ Konsolidační třídění (záznamové jednotky – přehled): 023 – Převody uvnitř peněžního fondu, zejména v případě SR; 024 – Dotace přijaté z území jiného okresu (v rámci kraje) – používají obce; 025 – Splátky půjčených prostředků přijatých z území jiného okresu (v rámci kraje) – používají obce; aj. jednotky. Kinšt, J. *Rozpočtová skladba – aktuální znění pro rok 2006*. Praha: Pragoeduca, 2004, s. 170–171.

Schéma 3: Základní druhové rozdělení příjmů

Zdroj: Kinšt, J. Rozpočtová skladba aktuální znění pro rok 2006. 2004, s. 23.

Schéma 4: Základní schéma druhové struktury výdajů

Zdroj: Kinšt, J. *Rozpočtová skladba aktuální znění pro rok 2006*. 2004, s. 25.

„Příjmy představují veškeré nenávratně inkasované prostředky, opětované i neopětované, z domácí ekonomiky i ze zahraničí, včetně přijatých darů a dotací a přijaté splátky půjček, poskytnutých za účelem rozpočtové politiky.“¹⁶ Příjmy dělíme na základě analytického rámce (tj. druhové členění) do dvou základních podskupin, a to na vlastní příjmy, které jsou v rozpočtové skladbě reprezentovány třídami 1–3 (běžné a kapitálové), a na přijaté dotace, tj. neopětované a nenávratně inkasované dotace, které najdeme ve třídě 4. Dále se jedná o jejich začlenění do čtyř tříd, a to třída 1. Daňové příjmy; třída 2. Nedaňové příjmy; třída 3. Kapitálové příjmy; třída 4. Přijaté dotace; s dalším podrobnějším členěním. Pro fungování krajů jako vyšších územních samosprávních celků je nezbytné, aby byly potřeby krajů financovány především kombinací nenávratných zdrojů – daňových příjmů, nedaňových

¹⁶ Kinšt, J. *Rozpočtová skladba v roce 2004 – strukturální politika EU a praktické příklady – aktuální znění pro rok 2006*. Praha: Pragoeduca, 2004, s. 21.

příjmů, kapitálových příjmů, dotací ze státního rozpočtu a dotací ze státních fondů. Příjmy rozpočtu kraje mají zejména charakter nenávratných příjmů, např. daně, dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů, příjmy z hospodaření s vlastním majetkem, příjmy z vlastní hospodářské činnosti, přijaté peněžní dary a příspěvky a ostatní nenávratné příjmy; a také mohou mít charakter návratných příjmů, a to návratných úvěrových prostředků, návratných bezúročných finančních výpomocí ze státního rozpočtu, z rozpočtu jiného kraje či obcí na územní kraje, na překlenutí časového nesouladu mezi příjmy a výdaji.

Tabulka 3: Přehled příjmů obcí, krajů a DSO za celou ČR za rok 2006 v tis. Kč

Ukazatel	Schválený Rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku	Plnění v %
I. Daňové příjmy	161 666 168,88	167 966 507,98	172 939 270,47	102,96
v tom :				
Daně z příjmů fyzických osob	46 202 525,67	44 920 931,16	45 192 076,15	100,60
z toho :				
ze závislé činnosti a funkčních požitků	32 743 019,33	33 201 470,20	34 568 789,85	104,12
ze samostatné výdělečné činnosti	11 594 730,31	9 800 347,47	8 476 499,11	86,49
z kapitálových výnosů	1 861 280,73	1 914 537,76	2 139 728,39	111,76
Daně z příjmů právnických osob	39 103 991,71	43 984 891,69	46 303 292,90	105,27
z toho :				
daň z příjmů právnických osob	35 896 812,02	37 889 661,02	40 100 266,05	105,83
daň z příjmů právnických osob za obce	3 155 694,69	5 825 988,49	5 936 487,75	101,90
daň z příjmů právnických osob za kraje	51 315,00	265 986,90	264 837,70	99,57
Daň z přidané hodnoty	61 437 704,45	63 387 393,55	64 599 687,27	101,91
Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	10 194 219,10	10 856 527,04	11 856 213,18	109,21
z toho :				
poplatky a odvody v oblasti život.prostředí	4 849 243,84	5 081 558,72	5 253 970,83	103,39
místní poplatky z vybran. čin.a služeb		2 257 670,93	2 469 436,03	109,38
ostatní odvody z vybraných čin. a služeb	494 677,00	668 020,84	685 891,94	102,68
správní poplatky	2 689 955,16	2 849 276,55	3 446 911,19	120,97
Daň z nemovitostí	4 721 673,62	4 806 880,67	4 974 047,32	103,48
Ostatní daňové příjmy	2 610,00	6 196,22	13 047,02	210,56
II. Nedaňové příjmy (po konsolidaci)	20 921 134,88	24 484 543,99	25 905 709,83	105,80
z toho :				
příjmy z vlastní činnosti	4 537 335,34	5 213 220,71	5 271 780,64	101,12
odvody příspěvkových organizací	1 035 417,31	1 718 421,47	1 735 391,96	100,99
příjmy z pronájmu majetku	8 514 973,63	9 078 497,71	9 143 224,19	100,71
příjmy z úroků (celkem)	1 712 253,26	2 366 186,17	2 621 373,94	110,78
příjmy z prodeje nekapit. majetku a ost.nedaň.příjmy	3 210 944,89	3 376 795,02	3 631 125,94	107,53
III.Kapitálové příjmy	11 274 308,80	15 953 737,07	16 373 035,80	102,63
z toho :				
příjmy z prodeje dlouhodobého majetku	9 566 339,18	12 282 151,17	12 638 998,79	102,91
Vlastní příjmy (po konsolidaci)	193 861 612,56	208 404 789,04	215 218 016,10	103,27
IV.Přijaté dotace (po konsolidaci)	72 613 877,33	144 973 498,47	144 304 087,18	99,54

Neinvestiční přijaté dotace (po konsolidaci)	63 125 833,68	118 637 256,20	118 796 224,40	100,13
neinvestiční přijaté dotace z VPS státního rozpočtu	20 417,46	1 436 846,33	1 494 110,68	103,99
neinv. přijaté dotace ze SR v rámci souhr.dot.vztahu	30 965 274,15	32 089 739,16	32 089 801,44	100,00
neinvestiční přijaté dotace ze státních fondů	61 779,89	447 493,73	436 447,24	97,53
ostatní neinv. přijaté dotace ze státního rozpočtu	25 315 281,01	76 904 879,24	76 747 985,41	99,80
neinvestiční převody z Národního fondu	94 483,30	114 407,71	103 516,61	90,48
neinvestiční přijaté dotace ze státních fin.aktiv		29 136,72	27 888,47	95,72
ost.neinv.přijaté dotace a převody z fondů dle RS a ZP	6 668 597,87	7 614 753,31	7 896 474,55	103,70
z toho: neinvestiční přijaté dotace od krajů				
Investiční přijaté dotace (po konsolidaci)	9 488 043,65	26 336 242,27	25 507 862,78	96,85
investiční přijaté dotace z VPS státního rozpočtu	990 412,00	6 383 635,31	6 453 150,50	101,09
inv. přijaté dotace ze SR v rámci souhr.dot.vztahu	107 573,90			
investiční přijaté dotace ze státních fondů	1 980 500,35	4 940 007,21	4 194 341,18	84,91
ostatní investiční přijaté dotace ze státního rozpočtu	2 997 006,08	11 722 033,63	11 762 619,19	100,35
investiční převody z Národního fondu	3 231 594,94	1 851 318,58	1 687 429,13	91,15
investiční přijaté dotace ze státních fin.aktiv	11 320,00	32 573,00	30 653,00	94,11
ostatní investiční přijaté dotace dle RS a ZP	169 636,38	1 406 674,54	1 379 669,78	98,08
z toho: investiční přijaté dotace od krajů				
Příjmy celkem (po konsolidaci)	266 475 489,89	353 378 287,51	359 522 103,28	101,74
<i>Oprava příjmů celkem po konsolidaci</i>	1 037 244,36	276 712,64	16 453,56	5,95
Příjmy celkem po opravě (po konsolidaci)	265 438 245,53	353 101 574,87	359 505 649,72	101,81

Zdroj: 26. 3. 2008 - http://www.info.mfcr.cz/psp/data/411M_200612.xls.

„Výdaje jsou veškeré nenávratné platby na běžné i kapitálové účely, opětované i neopětované, a poskytované návratné platby (půjčky) za účelem rozpočtové politiky.“¹⁷ Člení se na běžné, které jsou zahrnuty v druhové třídě 5, a kapitálové výdaje, které jsou v třídě 6. Mezi výdaje nezahrnujeme položky jako úmor jistiny úvěrů, převody finančních prostředků na vkladový účet za účelem dosažení úrokového výnosu, splátky dluhopisů, půjčky poskytované jiným subjektům za účelem řízení likvidity a nákup akcií a dluhopisů za účelem zhodnocení dočasně volných finančních prostředků. Kraje financují z výdajů rozpočtů zejména zabezpečení regionálních veřejných statků, v praxi se především jedná o financování potřeb vlastních organizačních složek a o poskytování příspěvků na provoz vlastním příspěvkovým organizacím; zaplacení faktur při využití formy veřejné zakázky; dotace do rozpočtů obcí na území kraje; pořízení hmotného a nehmotného majetku; opravy a údržbu, rekonstrukce a modernizace majetku ve vlastnictví kraje a ostatní potřeby.

¹⁷ Kinšt, J. *Rozpočtová skladba v roce 2004 – strukturální politika EU a praktické příklady – aktuální znění pro rok 2006*. Praha: Pragoeduca, 2004, s. 24.

Tabulka 4: Přehled výdajů obcí, krajů a DSO za celou ČR za rok 2006 v tis. Kč

Ukazatel	Schválený Rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku	Plnění v %
I. Běžné výdaje (po konsolidaci)	216 326 892,55	279 605 774,50	266 716 524,98	95,39
z toho :				
Platy zaměstnanců a ost.platby za provedenou práci	22 907 126,74	24 268 818,10	23 658 328,54	97,48
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	7 559 546,41	7 884 399,82	7 683 054,79	97,45
Nákup materiálu	3 777 252,17	5 044 927,55	4 604 688,14	91,27
Úroky vlastní	2 755 569,83	2 619 229,64	2 391 726,57	91,31
Nákup vody,paliv,energie,služeb a ostatní nákupy	45 777 627,12	53 903 820,68	49 496 008,58	91,82
z toho : nájemné za nájem s právem koupě	151 590,89	171 641,43	167 087,38	97,35
Výdaje na dopravní územní obslužnost	9 302 781,33	9 784 678,52	9 643 944,84	98,56
Neinvestiční dotace podnikatelským subjektům	14 503 469,60	18 315 142,19	18 108 465,63	98,87
Neinvestiční dotace nezisk. a podob. organizacím	19 793 960,20	46 608 941,47	46 251 344,32	99,23
Neinvestiční transfery příspěvkovým a pod. organizacím	56 524 816,87	79 119 310,04	78 553 712,78	99,29
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	15 641 565,69	16 460 770,99	15 296 073,89	92,92
z toho :				
sociální dávky	15 160 930,35	15 755 168,82	14 674 149,90	93,14
II. Kapitálové výdaje (po konsolidaci)	81 305 274,47	112 634 081,67	96 712 038,56	85,86
z toho :				
Investiční nákupy a související výdaje	67 107 736,19	93 039 588,86	79 313 433,24	85,25
Nákup akcií a majetkových podílů	653 164,34	1 714 348,42	1 620 151,02	94,51
Investiční dotace podnikatelským subjektům	4 942 348,52	8 186 460,86	7 878 848,53	96,24
Investiční dotace neziskovým a podobným organizacím	511 547,50	785 072,59	653 568,60	83,25
Investiční dotace příspěvkovým organizacím	3 481 687,76	6 984 607,88	6 591 720,43	94,37
Výdaje celkem (po konsolidaci)	297 632 167,02	392 239 856,16	363 428 563,54	92,65

Zdroj: 26. 3. 2008 - http://www.info.mfcr.cz/psp/data/411M_200612.xls.

Třetím okruhem peněžních operací je tzv. financování, které je v druhovém členění obsahem třídy 8. První dvě skupiny peněžních operací jsou standardními peněžními toky, zatímco třetí okruh je v rozpočtové skladbě svým způsobem výjimečný, protože jako změna stavu má povahu rozdílu dvou rozvahových položek. „*Financování zahrnuje přírůstek termínovaných závazků (výpůjčky peněžních prostředků) minus splátky jistiny závazků plus pokles stavu peněžních prostředků na bankovních účtech minus přírůstek čistých operací aktivního řízení likvidity.*“¹⁸ Jedná se o financování z tuzemska a ze zahraničí (v obou příkladech jde pouze o krátkodobé financování), dlouhodobé financování a opravné položky.

¹⁸ Kinšt, J. *Rozpočtová skladba v roce 2004 – strukturální politika EU a praktické příklady – aktuální znění pro rok 2006*. Praha: Pragoeduca, 2004, s. 26.

Tabulka 5: Přehled financování obcí, krajů a DSO za celou ČR za rok 2006 v tis. Kč

Ukazatel	Schválený Rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku	Plnění v %
Třída 8 - Financování	32 238 925,23	39 200 119,32	4 021 239,66	10,26
v tom :				
Dluhopisy (saldo)	160 000,00	160 000,00		
- v tom:				
vydané dluhopisy	160 000,00	160 000,00		
uhrazené splátky vydaných dluhopisů				
Půjčené prostředky (saldo)	3 107 492,16	7 879 542,38	6 851 595,20	86,95
- v tom:				
přijaté	10 728 652,91	16 981 944,39	16 832 147,78	99,12
uhrazené splátky	7 621 160,75-	9 102 402,01-	9 980 552,58-	109,65
Změna stavu prostředků na bankovních účtech (saldo)	28 612 546,82	30 859 204,28	4 347 427,53-	14,09
Aktivní operace řízení likvidity (saldo)	337 904,00	259 807,11	1 733 822,78	667,35
- v tom:				
aktivní operace řízení likvidity-příjmy	1 045 106,84	1 910 656,83	167 024 050,51	8 741,71
aktivní operace řízení likvidity-výdaje	707 202,84-	1 650 849,72-	165 290 227,73-	10 012,43
Operace z peněžních účtů organizace nemající charakter příjmů a výdajů vládního sektoru (saldo)	20 982,25	41 706,65	19 549,99	46,87
Nerealizované kursové rozdíly (saldo)		141,10-	236 300,78-	167 470,43
Konsolidace celkem (financování)	29 797,93-	62 853,21	98 318,68	156,43
Financování po konsolidaci	32 268 723,16	39 137 266,11	3 922 920,98	10,02
(Třída 8-Financování minus Konsolidace celkem)				
Stav na bankovních účtech			61 915 194,96	

Zdroj: 26. 3. 2008 - http://www.info.mfcr.cz/psp/data/411M_200612.xls.

Základní vztah jednotlivých okruhů transakcí v rozpočtové skladbě lze vyjádřit touto rovnicí: *příjmy – výdaje = přebytek (+) / schodek (-) = minus / plus financování*, tzn. dle charakteru salda.¹⁹ Základem rovnice rozpočtové skladby je, že deficit musí být vždy roven financování. Tato rovnice je velmi důležitá pro pochopení smyslu konstrukce rozpočtové skladby a také pro praxi uživatelů skladby, zejména obcí a krajů.

¹⁹ Kinšt, J. *Rozpočtová skladba v roce 2004 – strukturální politika EU a praktické příklady – aktuální znění pro rok 2006*. Praha: Pragoeduca, 2004, s. 27.

3 Vlastní příjmy územních rozpočtů

Příjmy územních rozpočtů závazně klasifikuje rozpočtová skladba (stejně jako státní rozpočet a peněžní účelové fondy). Měly by být dostatečně výnosné, aby zajistily požadovanou míru finanční soběstačnosti územní samosprávy; do určité míry ovlivnitelné územní samosprávou – je to většina nedaňových příjmů (např. příjmy z pronájmu majetku ve vlastnictví územní samosprávy, užívatelské poplatky za veřejné statky, pokud plynou do územního rozpočtu); pokud možno rovnoměrně rozloženy; administrativně nenáročné na správu a výběr.

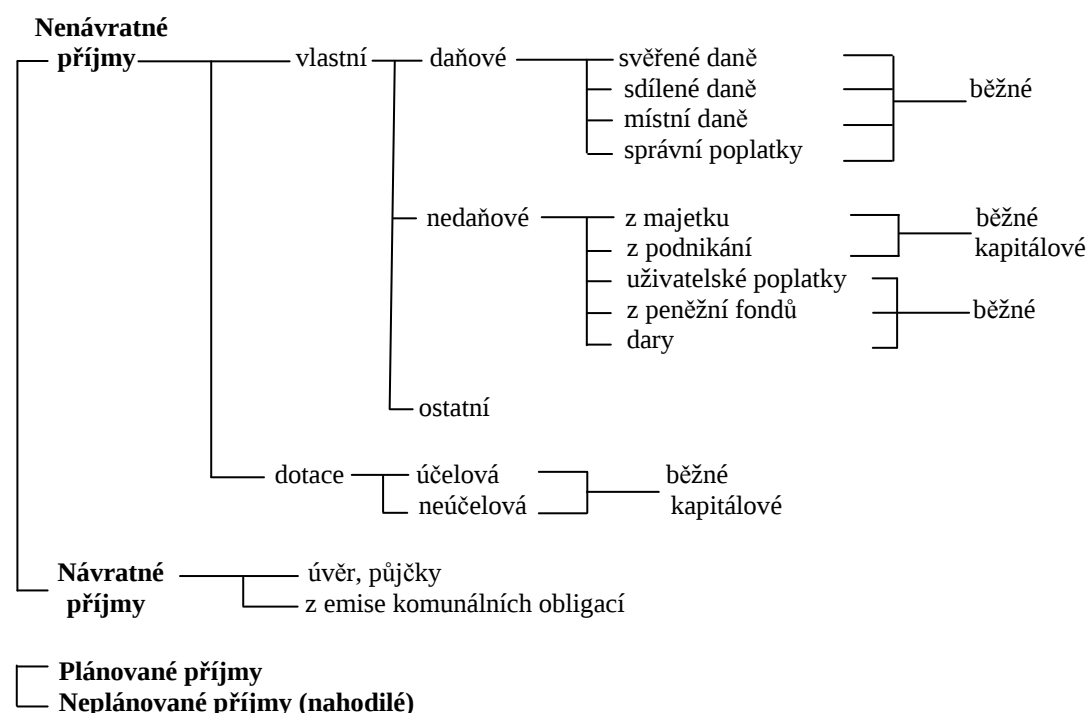
Nenávratné příjmy územních rozpočtů (viz schéma 5) jsou nejdůležitějším zdrojem financování potřeb lokálního a regionálního veřejného sektoru a tvoří největší část příjmů územních rozpočtů. Jejich růst zvyšuje míru finanční soběstačnosti jednotlivých článků územní samosprávy. Tyto články územní samosprávy mohou získávat vedle nenávratných příjmů i **návratné příjmy**, tj. úvěry, půjčky, a to zejména k doplnění kapitálových příjmů, tzn. na financování investičních potřeb (např. střednědobé a dlouhodobé úvěry).

3.1 Vlastní příjmy a jejich klasifikace

Členění územního rozpočtu na běžný a kapitálový rozpočet (viz strana 7-9) je také významné pro třídění příjmů na běžné a kapitálové. **Běžné příjmy** územního rozpočtu se každoročně opakují a můžeme je členit *dle charakteru* na daňové, nenávratné příjmy, které představují největší skupinu běžných příjmů (daně jako povinné platby stanovené daňovými zákony, v ČR i správní poplatky), a na nedaňové, tzn. všechny ostatní příjmy (některé mohou být stanovené zákonem, např. v ČR pokuty za znečišťování životního prostředí) (viz schéma 5). *Podle původu* můžeme příjmy členit na vlastní, tj. místní daně, a v některých zemích (i v ČR) podle daňového určení svěřené daně (neboli výlučné, rozpočtově určené), popř. i sdílené daně (neboli podíl na státních daních), správní poplatky za úkony, které územní samospráva vykonává v rámci přenesené funkce (v ČR působnosti), vlastní nedaňové příjmy, např. z pronájmu majetku obce a z podnikání obce (tj. obecních podniků), popř. užívatelské poplatky za smíšené veřejné statky a dále na příjmy z přerozdělovacích procesů, tj. nenávratné transfery – dotace z rozpočtové soustavy, dále příjmy od jiných subjektů, např. dary a návratné transfery, tj. krátkodobé a překlenovací úvěry (neinvestičního charakteru) se splatností v rozpočtovém roce, finanční výpomoci.

Kapitálové příjmy územních rozpočtů jsou jednorázové, účelové, většinou se pravidelně neopakující. Můžeme je členit na vlastní, tj. např. příjmy z prodeje majetku, cenných papírů (nakoupených v minulosti), z majetkových podílů apod., dále na příjmy z přerozdělovacích procesů, tj. nenávratné transfery – dotace (ze SR, státních účelových fondů, popř. fondů EU) poskytované na financování konkrétní investice a návratné transfery, tj. např. střednědobý či dlouhodobý úvěr od peněžního ústavu na financování investic, příjmy z emise komunálních CP, ostatní kapitálové půjčky.

Schéma 5: Příjmy územního rozpočtu (obecné schéma)

Zdroj: Peková, J., 2004, s. 252.

3.1.1 Daňové příjmy

Nejvýznamnější skupinou běžných příjmů územních rozpočtů jsou **příjmy daňové**. O jejich použití rozhodují orgány územních samospráv a jejich výnos není svázán s konkrétním výdajem. Jedná o příjmy, jejichž podíl na celkových příjmech odráží míru soběstačnosti územních samospráv. Rozpočtová pravidla, v některých zemích (i v ČR) zvláštní zákon, vymezují tzv. daňové určení (v ČR se využívá termínu RUD), tzn. určují druhy daní, které jsou vybírány podle celostátně platných daňových zákonů, jejichž celý výnos plyne rozpočtu obcí či krajů. Jedná se o tzv. svěřené daně (v ČR výlučné neboli rozpočtově určené daně).

Kraje, obce včetně dobrovolných svazků obcí hospodaří podle schváleného rozpočtu. Rozpočtový proces je upravený zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech

územních rozpočtů a začíná sestavením návrhu rozpočtu na příslušný kalendářní rok. Pro sestavení návrhu rozpočtu je třeba vycházet z finančních zdrojů. Nejvýznamnějším finančním zdrojem jsou většinou daňové příjmy.

Právě v **oblasti daňových příjmů** obcí dochází v důsledku novely zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní (dále RUD) k **významným změnám** u obcí. Cílem změn je odstranění problematických oblastí současné právní úpravy, snaha zvýšit výdajové možnosti malých obcí, udržet stabilitu příjmů územních rozpočtů, navýšit celkové rozpočtové příjmy obcí, posílení příjmů malých obcí a zajistit konzistenci systému RUD tak, aby byl shodný vývoj všech článků rozpočtové soustavy. K dosažení těchto cílů jsou navrhována opatření týkající se zahrnutí spotřebních daní mezi sdílené daně, snížení počtu velikostních kategorií obcí, zvýšení podílů obcí na sdílených daních a posílení motivačních prvků.

Mezi tyto změny patří:

- Zvyšuje se procento, jímž se obce podílejí na sdílených daních z 20,59 % na **21,4 %** (objem sdílených daní obcí se předikuje ve výši 121,5 mld. Kč).
- **94 %** sdílených daní se bude rozdělovat **podle počtu obyvatel modifikovaných** tzv. velikostním koeficientem obce. Výpočet je konstruován tak, aby při uplatňování velikostních koeficientů nedocházelo ke skokovým přechodům. V novele RUD jsou pouze 4 velikostní koeficienty (dosavadní počet byl 14) – viz tabulka 6.

Tabulka 6: Velikostní koeficient obce

Počet obyvatel	Koeficient postupných přechodů
0 – 300	1,0000
300 - 5 000	1,0612
5 001 - 30 000	1,2854
30 000 a více	1,7028

Zdroj: Obec & finance (odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí, měst a regionů), Praha: Triada, spol. s.r.o., 23. 6. 2007, ISSN 1211-4189; 3-2007 (str. 23)-ročník XII.

- **3%** sdílených daní se bude rozdělovat **podle výměry obce** (podíl výměry obce na celkové výměře obcí ČR, tj. 7757048,22 ha), která zvýhodňuje obce s nižší hustotou obyvatelstva.
- **3 %** sdílených daní se bude rozdělovat **podle prostého počtu obyvatel** (podíl počtu obyvatel obce na celkovém počtu obyvatel ČR, tj. 10 285 135 obyvatel), který je doplňujícím prvkem k použití koeficientů velikostních kategorií.

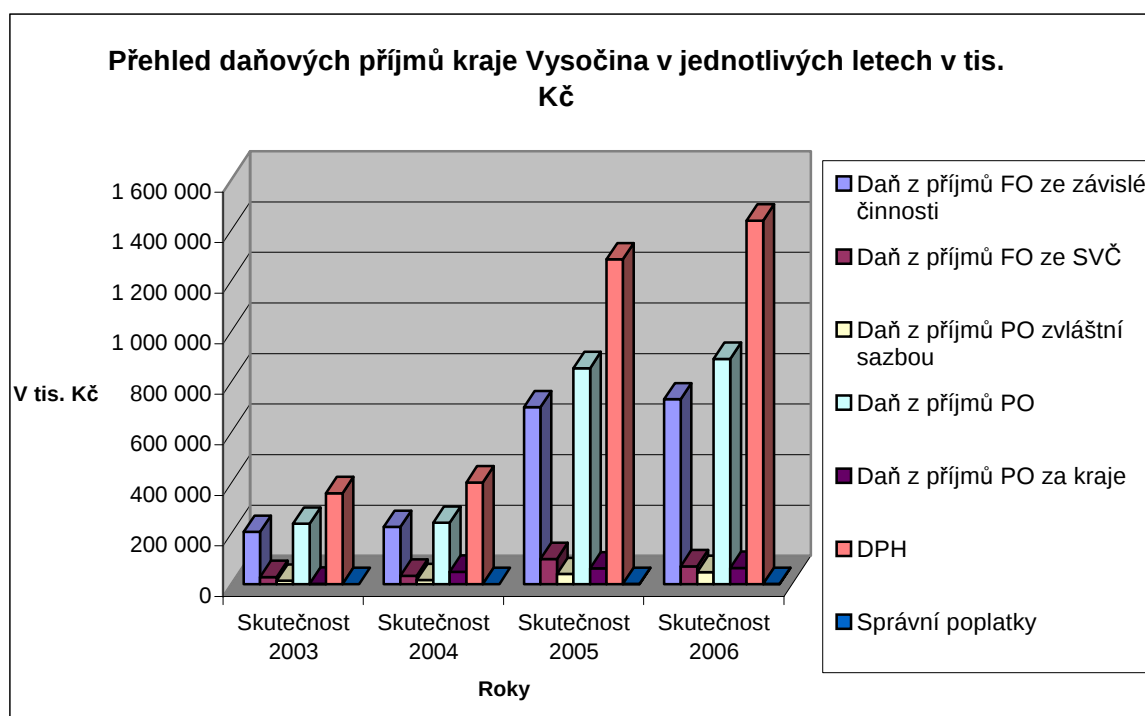
Struktura sdílených daní se novelou RUD nemění, diametrálně se však oproti dosavadní praxi mění algoritmus výpočtu daňových výnosů obcí (příklad výpočtu podílu konkrétní obce

na sdílených daní při současném a navrhovaném systému rozpočtového určení daní - viz příloha 3).

Kraje od roku 2005 samostatně rozhodují o použití podstatné části svých příjmů a po změně RUD se navýšil podíl krajů na výnosech ze sdílených daní z 3,1 % na 8,92 %. Tím je ovlivněn příjem daňových příjmů krajů v rámci jejich příjmové strany rozpočtu. Ještě v roce 2004 představovaly daňové příjmy všech krajů v ČR 12,5 % z celkových příjmů, v roce 2005 byl podíl těchto příjmů 34,9 % a v roce 2006 jejich podíl nepatrně poklesl na 34,6 %.²⁰

Rozpočtová pravidla rovněž stanoví podíl na celostátně vybíraných daních, který bude příjmem rozpočtu obce či rozpočtu kraje – jsou to tzv. sdílené daně (zpravidla daně důchodového typu a majetkové daně). Nejvýnosnější daní v příjmech územních rozpočtů je **DPH**, která se podílí 50-ti % na celkových daňových příjmech.

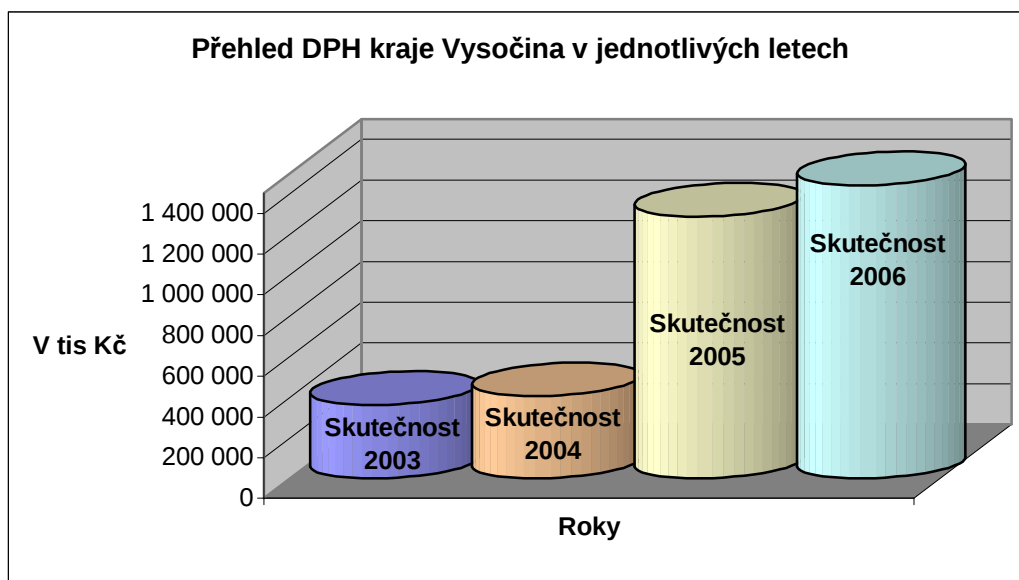
Graf 1: Přehled daňových příjmů v jednotlivých letech 2003, 2004, 2005 a 2006

Zdroj: Interní data Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

²⁰ Obec & finance (odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí, měst a regionů). Praha: Triada, spol. s r.o., 23. 6. 2007, ISSN 1211-4189; 3-2007 ročník XII, strana 18.

Graf 2: Přehled výše DPH jako nejvýznamnějšího daňového příjmu v jednotlivých letech 2003, 2004, 2005 a 2006

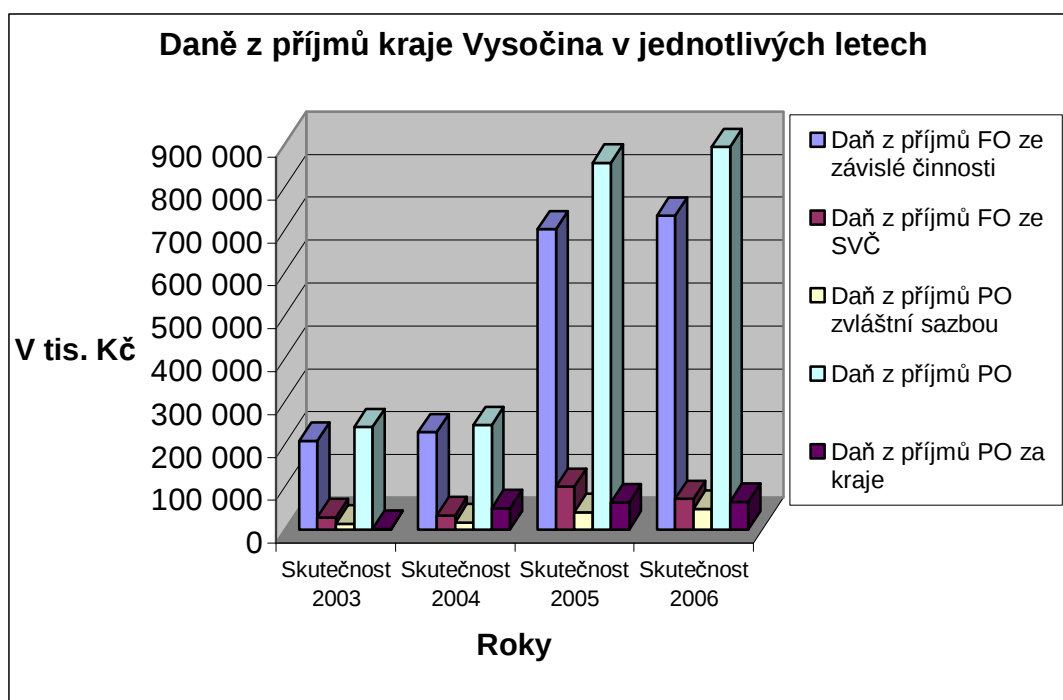

Zdroj: Interní data Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

3.1.2 Majetkové, místní, spotřební daně a daně z příjmů

Majetkové daně nejsou příjmem rozpočtu krajů. Daň z nemovitostí je příjmem obce a daň z převodu nemovitostí, daň dědická a darovací jsou příjmem SR. **Daně z příjmů** se staly z části příjmem územních rozpočtů v poslední třetině 20. století. Do rozpočtu kraje jde pouze část příjmu FO, část příjmu PO a celý příjem PO hrazený krajem.

Graf 3: Přehled jednotlivých daní z příjmů v kraji Vysočina v letech 2003, 2004, 2005 a 2006

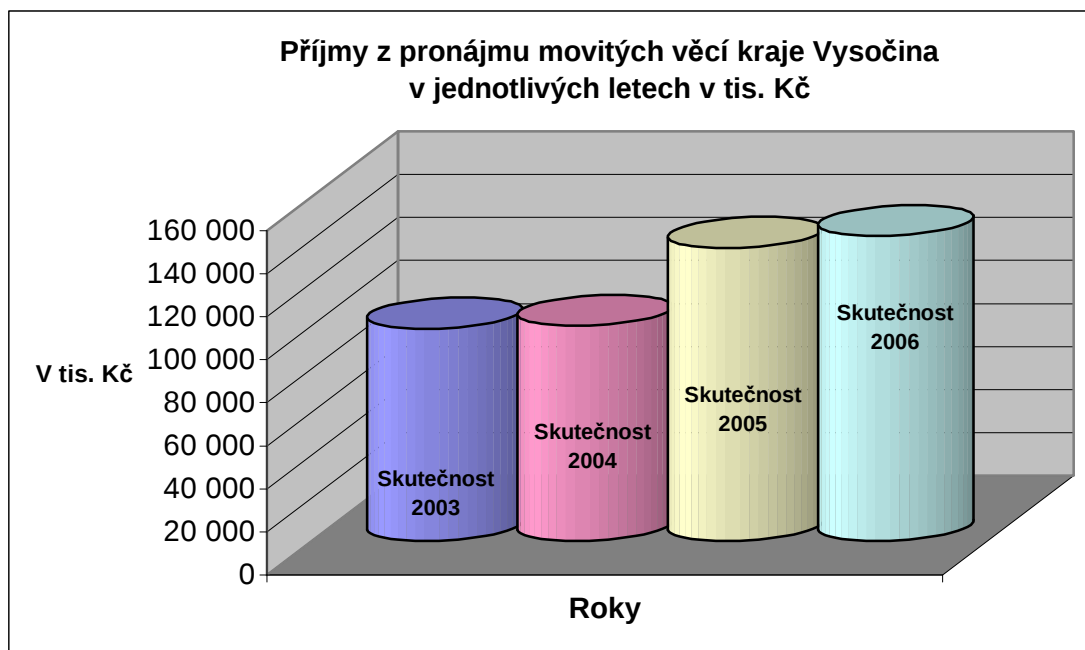
Zdroj: Interní data Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Spotřební daně jsou v ČR příjmem státního rozpočtu a nejsou tedy příjmem obce či kraje. **Místní daně** jako příjem územních rozpočtů jsou pouze v případě obcí. Kraje v ČR nevyužívají jako vlastní příjem regionální daně.

3.2 Vlastní nedaňové příjmy územních rozpočtů

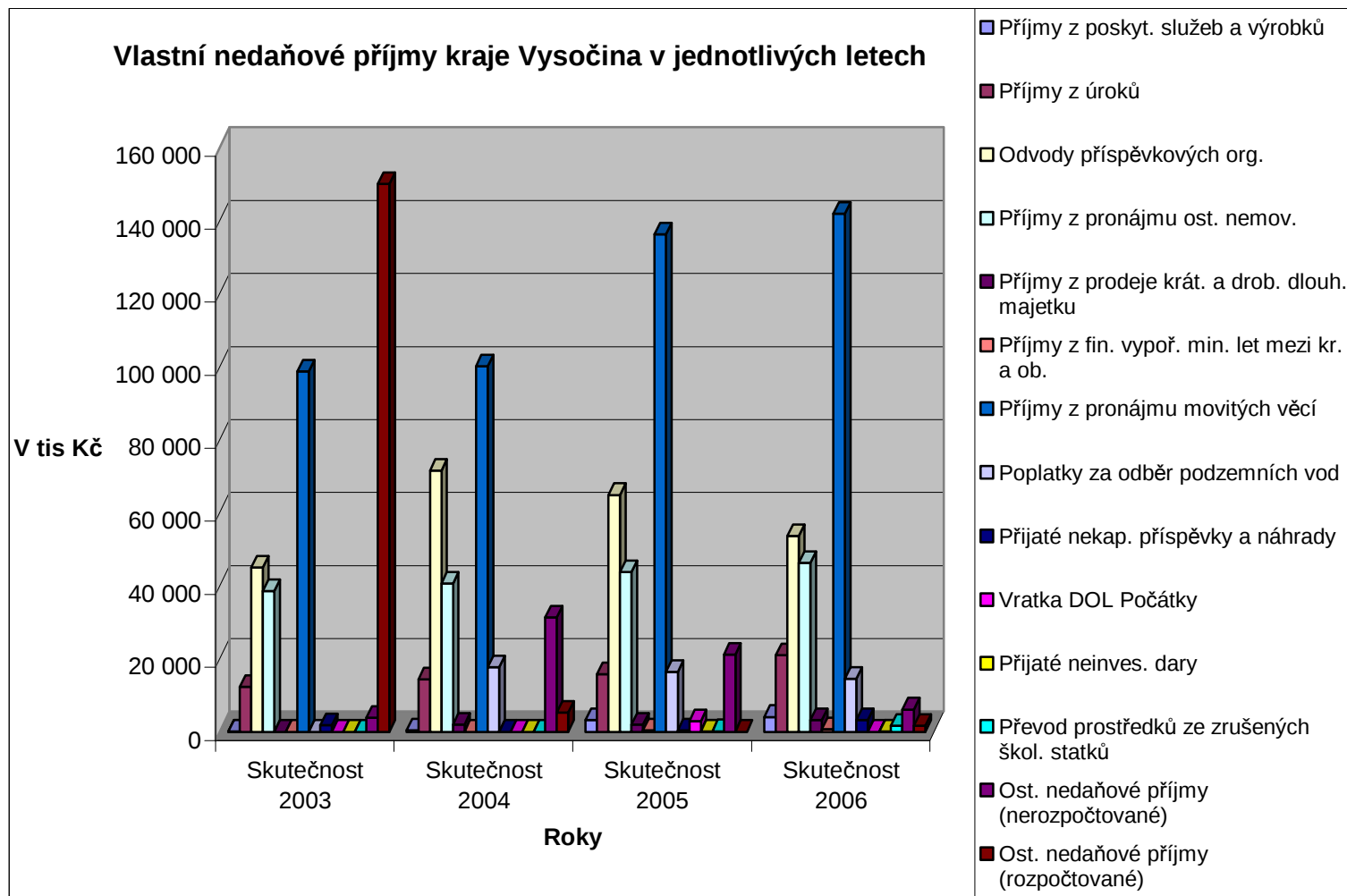
Mezi **vlastní nedaňové příjmy** územních rozpočtů patří především příjmy z vlastního majetku a podnikání, uživatelské poplatky za některé lokální a regionální smíšené veřejné statky (vodné, stočné apod.); příjmy z peněžních fondů, pokud jsou vytvářeny; ostatní příjmy jako příjmy ze sdružování prostředků, dary a výnosy z veřejných sbírek. Objemově nejvýznamnější vlastní nedaňové příjmy kraje Vysočina byly příjmy z pronájmu movitých a nemovitých věcí (movitého majetku, bytů a nebytových prostor).

Graf 4: Příjmy z pronájmu movitých věcí kraje Vysočina v jednotlivých letech 2003, 2004, 2005 a 2006

Zdroj: Interní data Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Graf 5: Vlastní nedaňové příjmy kraje Vysočina v letech 2003, 2004, 2005 a 2006

Zdroj: Interní data Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

4 Nenávratné peněžní transfery (dotace)

Hospodaření jednotlivých stupňů územní samosprávy není zpravidla finančně samostatné. V praxi je velkým problémem najít optimální vymezení vlastních příjmů rozpočtů obcí a krajů (zejména pak přiřazení svěřených a sdílených daní, neboť daňové příjmy jsou rozhodující).

4.1 Formy dotací

Transfery (dotace) tvoří významnou část příjmů rozpočtů územní samosprávy a představují nenávratné vztahy přerozdělování v rámci rozpočtové soustavy. Dotace z rozpočtové soustavy do územních rozpočtů jsou projevem solidarity procesu přerozdělování v soustavě veřejných rozpočtů. V některých zemích jsou dotace územním rozpočtům poskytovány přímo a jinde zprostředkovaně prostřednictvím zvláštního fondu. Snahou je zvyšovat míru finanční soběstačnosti obcí a krajů a snižovat podíl dotací ze státního rozpočtu.

Nenávratné dotace mohou být do územních rozpočtů poskytnuty jako účelové dotace (specifické) a neúčelové dotace (všeobecné, globální). Dotace jsou poskytovány na financování běžných (neinvestičních) potřeb v rozpočtovém období, tzn. běžné dotace, a kapitálových (investičních) dlouhodobých potřeb, tzn. kapitálové dotace (viz tabulka 7).

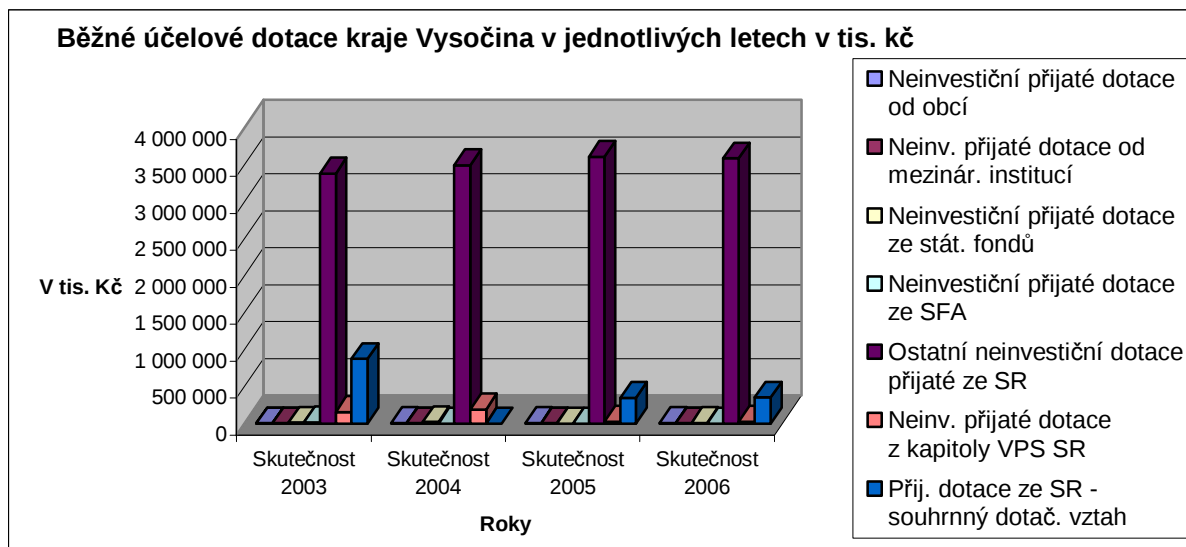
Tabulka 7: Dotace

běžné	neúčelové (převažují)
kapitálové	účelové účelové (převažují) neúčelové

Zdroj: Peková, J., 2004, s. 294 – vlastní zpracování.

Běžné účelové dotace se poskytují na takové druhy potřeb, které územní samospráva zajišťuje na základě přenesené odpovědnosti za zabezpečení požadovaného rozsahu, kvality a standardní úrovně určité veřejné služby ze státu, např. základní školství, údržba komunikací aj. V případě nadstandardních úrovní je mohou obce, DSO a kraje zabezpečit jen tehdy, mají-li dostatečné vlastní finanční prostředky.

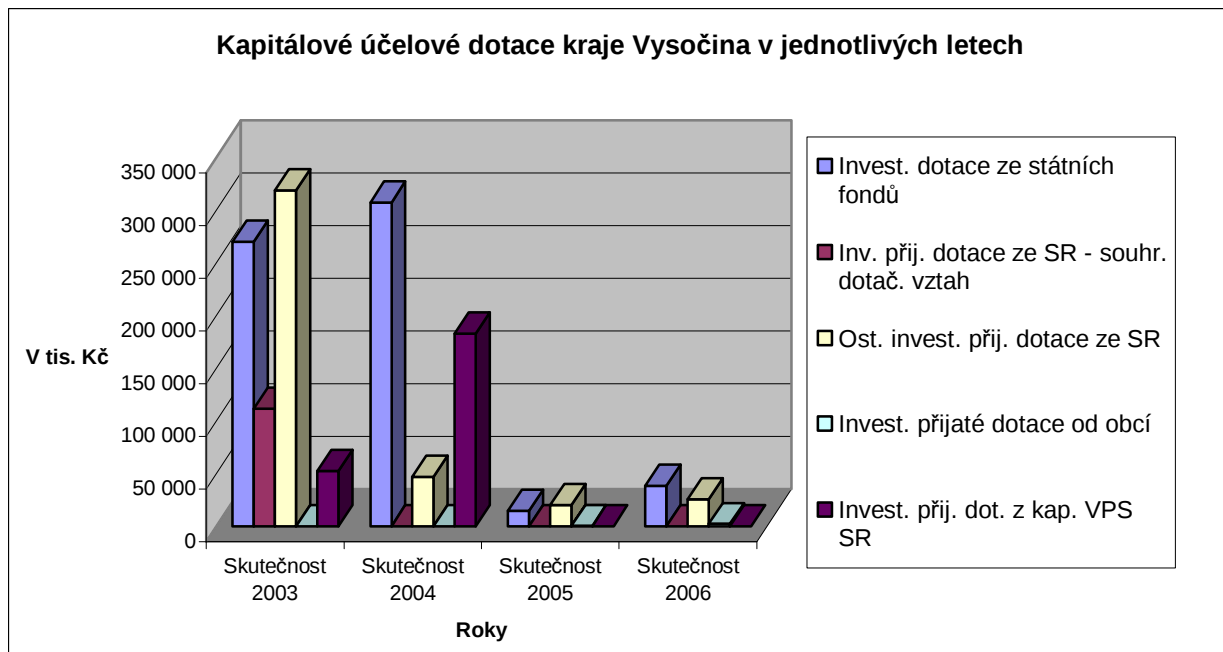
Graf 6: Běžné účelové dotace kraje Vysočina v letech 2003, 2004, 2005 a 2006

Zdroj: Interní data Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Kapitálové účelové dotace jsou zpravidla nepravidelné v čase a poskytují se na úhradu části výdajů na konkrétní investici. Jsou poskytovány na dočasné potřeby, které se neopakují v čase, tj. na financování investiční výstavby, která umožní lépe uspokojovat veřejné statky; financování investic, které svým významem přesahují danou lokalitu (např. silnice); realizaci vyhlášených výdajových programů.

Graf 7: Kapitálové účelové dotace kraje Vysočina v letech 2003, 2004, 2005 a 2006

Zdroj: Interní data Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

4.2 Možnosti čerpání dotací územních samospráv

Problémem dotačních vazeb v ČR je využívání především účelových dotací, což nepodporuje zvýšení nezávislosti v rozhodování a odpovědnosti územní samosprávy; absence soustavy vhodných kritérií pro poskytování neúčelových dotací do územních rozpočtů; propadávání nevyužitých dotací. V současné době jsou obcím a krajům poskytovány dotace schválené zákonem o státním rozpočtu na příslušný rok, tj. dotace běžné a kapitálové; dotace z kapitoly všeobecná pokladní správa (ministerstvo financí) státního rozpočtu; dotace z dalších kapitol (MPSV a dalších ministerstev) státního rozpočtu; dotace ze státních fondů, které jsou zpravidla přísně účelové a dotace z fondů EU.

5 Návrtné úvěrové příjmy

Situaci, kdy hospodaření obce nebo kraje nemá dostatečné množství krátkodobých nebo dlouhodobých nenávrtných finančních prostředků na krytí potřeb, lze za určitých podmínek nahradit návratnými zdroji, které se ovšem budou muset později vrátit. Návrtné příjmy jsou spojeny s úrokovým břemenem, které významně zatěžuje budoucí hospodaření obce nebo kraje.

5.1 Úvěr, druhy a možnosti jeho využití územní samosprávou

Mezi **návratné příjmy územního rozpočtu** patří úvěr od peněžního ústavu; příjmy z emise obligací (v ČR tzv. komunální obligace); návratné půjčky a finanční výpomoci, např. v rámci rozpočtové soustavy, kdy půjčky z ostatních rozpočtů jsou zpravidla bezúročné a upravuje je příslušný zákon (v ČR zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů). Z návratných příjmů se na úrovni územní samosprávy nejčastěji využívá bankovní úvěr.

Územní samospráva využívá především úvěry, protože jsou pro ni relativně dostupnějším a oproti příjmům z emise obligací i levnějším návratným příjmem. Využívá různé druhy úvěrů, a to krátkodobé se splatností do jednoho roku (v ČR zejména kontokorentní úvěry v jednom rozpočtovém období); střednědobé se splatností v ČR do pěti až deseti let a dlouhodobé se splatností dvacet a více let.

Krátkodobý (překlenovací) úvěr využívají obce, DSO a kraje často i několikrát během rozpočtového období. Kontokorentní úvěr se čerpá v omezené výši a po omezenou dobu v průběhu kalendářního roku a nelze ho čerpat na přelomu kalendářního roku. **Střednědobé úvěry** jsou zpravidla účelové a je důležité zajištění návratnosti zapůjčených finančních prostředků. Návratnost těchto prostředků je zpravidla nepřímá a dlouhodobá. **Dlouhodobý úvěr** využívají obce, DSO a kraje nejvíce, a to především na financování investic. Využití střednědobého a dlouhodobého úvěru a jeho splácení ovlivňuje i úroková sazba.

Územní samospráva může získat chybějící finanční prostředky prostřednictvím **emise cenných papírů** (většinou dlouhodobých), které slouží k financování investičních potřeb ve veřejném sektoru. Cenné papíry může územní samospráva vydávat sama (v ČR to platí především pro Prahu, Brno, Ostravu) nebo prostřednictvím peněžního ústavu či prostřednictvím zprostředkovatele, tj. nejčastěji peněžní ústav, který na základě uzavřené smlouvy obstarává pro obec a kraj vydání cenných papírů.

Směnka představuje pro subjekt jednoduchý a pružný způsob, jak získat chybějící finanční prostředky v návratné úvěrové podobě. Využívání směnky jako platebního instrumentu upravuje v ČR směneční a šekový zákon²¹. Po roce 1990 v ČR mohou obce, DSO a kraje využívat směnky, avšak v praxi se tak zatím příliš neděje. Kraj Vysočina nevyužívá směnky ke krytí potřeb.

Možností financování investiční potřeby obcí, krajů a DSO je i **finanční leasing** (finanční nebo operativní pronájem). Výhodou je rychlost pořízení investice, pružnost splátkového kalendáře a možnost pořídit investici i v případě, kdy nemůže využít návratné finanční prostředky. Nevýhodou je finanční náročnost ve srovnání s jinými způsoby financování investic. V ČR se v poslední době začíná využívat tato metoda k financování investičních záměrů obcí a krajů prostřednictvím služeb leasingových společností pro zabezpečení veřejných statků, na zařízení, dopravní prostředky apod. Leasingové operace jsou většinou zajištěny budoucími příjmy rozpočtu obce, DSO a kraje, kdy jako záruka při placení leasingových splátek slouží kvalitně zpracovaný a reálný rozpočet (v případě obcí a krajů).

5.2 Příčiny růstu a možnosti regulace dluhu územní samosprávy

Za základní **příčiny** poměrně vysokého tempa **růstu dluhu** obcí, krajů a DSO v ČR můžeme považovat finančně nákladné investice; malá zkušenost se zadlužením. Další příčinou je, že obce včetně DSO a kraje získávají úvěr poměrně snadno, neboť představují pro peněžní ústavy méně rizikového klienta (obce, DSO a kraje jako veřejnoprávní instituce nemohou zbankrotovat), a také legislativní změny v oblasti příjmů aj. V ČR obce, DSO a kraje většinou získávají úvěr za zvýhodněnou úrokovou sazbu, která vychází z diskontní sazby vyhlášené ČNB. Ručení za úvěr je jednoduché – většinou je zajištěno budoucími příjmy. Záměr využít možnosti úvěru schvaluje zastupitelstvo obce či kraje.

Pravidla pro poskytování a splácení finančních výpomocí a půjček upravují zákony o rozpočtových pravidlech. Finanční prostředky ve formě návratné finanční půjčky ze státních fondů (výsadní postavení půjčky ze Státního fondu životního prostředí a Státního fondu rozvoje bydlení) nebo ze státního rozpočtu získávají obce, DSO a kraje nízce úročené nebo bezúročné.

Hlavní problémy zadlužení tkví v tvorbě zdrojů, z nichž je třeba splácet dluh; optimální

²¹ Zákon č. 191/1950 Sb., směnečný a šekový zákon.

výše roční dluhové služby; možné inflační dopady na ekonomiku; kursová rizika při využívání návratných zdrojů v zahraničních měnách; ručení za úvěr; růst zadlužení územní samosprávy. Velké zadlužování obcí a inflační působení municipálního dluhu v ekonomice bylo v řadě vyspělých zemích důvodem, proč je míra zadlužení územní samosprávy regulována. Municipální dluh není ze strany státu v ČR regulován.

Regulace zadlužení se týká hlavně úvěrových prostředků se splatností delší než jeden rok, tzn. které nejsou důsledkem časového nesouladu mezi příjmy a výdaji rozpočtu. Další způsoby regulace jsou zákaz splácení starého dluhu dluhem novým, stanovení pravidla pro celkovou výši zadluženosti, stanovené maximální výše úrokové sazby, způsobu a maximální doby splatnosti aj. Regulace územní samosprávy v rámci samostatné působnosti je dost obtížná. Prakticky jediným regulátorem samosprávy, protože zde chybí legislativní síla, mohou být zastupitelé obce, kraje či DSO a občané kraje, kteří získávají informace především na úřední desce a internetových stránkách. Důvodem regulace je zpravidla usměrňování veřejného dluhu (v tom i dluhu územní samosprávy) proto, aby podíl veřejného dluhu na HDP nepřekročil Maastrichtské kritérium – tj. hranici 60-ti %. Kolik finančních prostředků si může obec či kraj půjčit, závisí na analýze a ocenění rizik spojených se splácením návratných finančních prostředků v budoucnu a přitom je nutné vzít v úvahu všechny druhy dosud využívaných návratných zdrojů, tzn. i půjček od ostatních článků rozpočtové soustavy, finanční leasing atd. Obcí, které se kvůli nevhodně zvolenému úvěrovému financování nebo špatně investované dotaci dostávají do finančních potíží, je stále více. Jednou z nich je i obec Dobrná na Děčínsku, na kterou byla ke konci roku 2007 uvalena exekuce (stručný přehled finančního hospodaření zadlužené obce Dobrné viz příloha 4).

Existuje určité doporučení na ochranu územní samosprávy před nadměrným zadlužením, které spočívá ve výpočtu podílu nákladů na roční obsluhu dluhu (tj. objem splátek úvěru, úroky, leasingové splátky) k běžným příjmům ročního územního rozpočtu, jehož výsledek by neměl překročit hodnotu 30-ti % (viz strana 41).

6 Výdaje územních rozpočtů

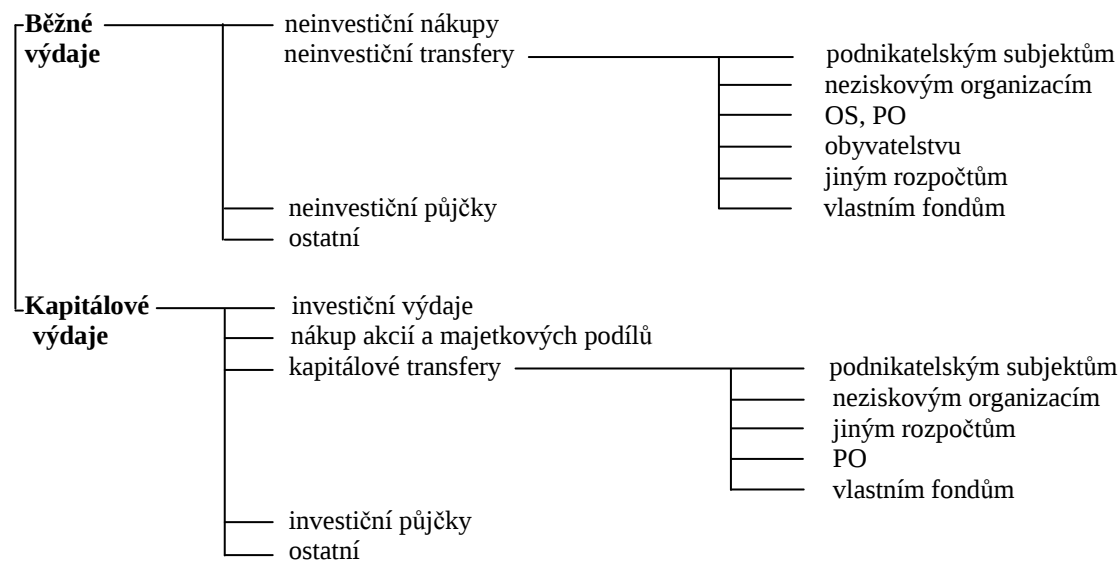
Jednotlivé stupně územní samosprávy se významně podílejí na zabezpečování a financování veřejných statků pro obyvatelstvo. Decentralizace zabezpečování veřejných statků je významně spojena s decentralizací alokační funkce veřejných financí.

6.1 Výdaje územních rozpočtů a jejich klasifikace

Rozpočtová skladba člení výdaje podrobně z různých hledisek. Existují však i jiná hlediska třídění veřejných výdajů územních rozpočtů. Z hlediska rozpočtového plánování se člení výdaje na plánované (plánovatelné) a neplánované (nahodilé, neplánovatelné). **Plánované výdaje** územních rozpočtů jsou výdaje, které lze přesně naplánovat a jsou zvažovány příslušnými orgány s ohledem na rozpočtové omezení. Neplánované výdaje jsou zpravidla výdaje nahodilé, které se vyskytují v průběhu rozpočtového období. Mezi tyto výdaje patří např. finanční podpory z rozpočtu obce poskytované občanům při živelných katastrofách, dále sankční výdaje, např. výdaje způsobené nahodilými událostmi. **Neplánované výdaje** jsou většinou financovány z rezerv, které si obec či region ve svém rozpočtu vytváří.

Nejčastějším členěním výdajů je ekonomické hledisko (viz schéma 6). Podle tohoto hlediska se člení výdaje na běžné (tj. každoročně se opakující) a kapitálové (tj. jednorázové, neopakující se). **Běžné výdaje** financují běžné, pravidelně se opakující potřeby v rozpočtovém období, proto se o nich hovoří jako o neinvestičních nebo provozních výdajích. **Kapitálové výdaje** slouží k financování dlouhodobých, běžně se neopakujících potřeb, zejména pak investičních, které přesahují jedno rozpočtové období. Jsou financované z kapitálového rozpočtu a souvisí s pořízením nových investic, se splácením jistiny půjček, které si v minulosti daný článek územní samosprávy půjčil na financování investice (zachycené v třídě 8 – Financování). Úroky z půjček se hradí z běžného rozpočtu. Členění rozpočtové skladby na výdaje běžné a kapitálové využívají všechny země.

Schéma 6: Výdaje územních rozpočtů v ČR

Zdroj: Peková, J., 2004, s. 334.

Formou sdružování finančních prostředků se financují kapitálové a běžné výdaje, které jsou spojené se společným zajišťováním především lokálních veřejných statků, např. výstavba společných vodovodů, čističek odpadních vod, financování záchranné a hasičské služby aj. Podmínkou využívání tohoto způsobu financování je i společné využívání veřejných služeb občany, popř. i jinými zainteresovanými subjekty obcí a krajů.

Další skupinou výdajů územního rozpočtu jsou **nenávratné platby a transfery**. Patří sem například transfery – dotace, příspěvky neziskovým organizacím; transfery – příspěvky nevládním neziskovým organizacím na rozvoj jejich činnosti; přímé adresné dotace sociálně slabším občanům; dotace soukromým podnikatelům na podporu podnikání; dary – občanům při životních jubileích a sponzorské dary; výdaje na finanční investování; splátka jistiny a úroků; výdaje na pokuty a jiné sankční platby.

Finančně investovat může územní samospráva pouze tehdy, pokud má ve svém rozpočtu dostatek volných finančních prostředků. Finančním investováním můžeme rozumět zejména půjčky jiným subjektům za účelem zhodnocení finančních prostředků, termínované vklady u bank, výdaje na nákup CP.

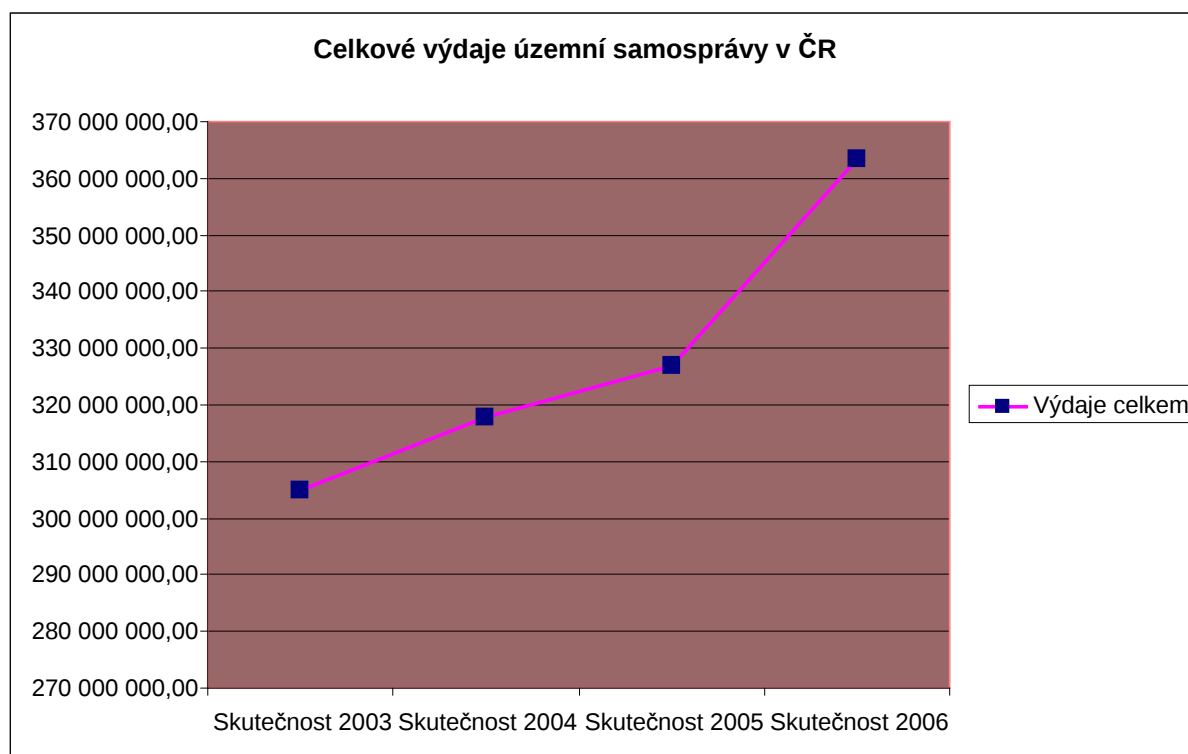
6.2 Výdaje územních rozpočtů a jejich efektivnosti

Efektivnost výdajů územních rozpočtů ovlivňuje způsob rozhodování o velikosti, struktuře a způsobu financování potřeb veřejného sektoru; možná konkurence soukromého sektoru a veřejného sektoru (např. soukromé školství, soukromé zdravotnictví); volba vhodných kritérií

efektivní alokace finančních prostředků; systém řízení veřejného sektoru. Ke zvýšení efektivnosti hospodaření přispívá i sdružování finančních prostředků především mezi obcemi v rámci jednoho kraje. Společně jsou zajišťovány a financovány některé lokální veřejné statky a statky na úrovni krajů, a to většinou na smluvním základě. Lze tady využít úspory z rozsahu.

Pro objektivizaci výdajů se využívají různé metody a nástroje, a to komparativní metoda, která je založena na územní nebo institucionální komparaci nákladů na produkci konkrétních veřejných statků s cílem stanovit nákladový ukazatel jako průměrný ukazatel; standardy, výkonové normy, normativy a limity, které vycházejí z kalkulace nákladů na jednotku výkonu ve veřejném sektoru; metoda nákladů a užítku (CBA²²). V ČR objem výdajů rozpočtů obcí a krajů neustále roste. Tento trend ukazuje následující graf.

Graf 8: Trend celkových výdajů územní samosprávy v ČR za období 2003-2006

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/psp/411Mexcel.pl> - vlastní zpracování.

V ČR se používá také členění výdajů územních rozpočtů na výdaje na financování vlastní činnosti obce či kraje; výdaje ve formě nenávratných dotací, popř. návratných finančních půjček poskytovaných PO např. na podporu podnikání; výdaje související s účastí obce, kraje na finančním trhu např. v případě vlastní emise komunálních obligací; výdaje – placené příspěvky při sdružování finančních prostředků jiné obci, sdružení obcí, kraji.

²² Musil, M. *Veřejná ekonomie*. Praha: Oeconomica, 2006, s. 101.

Z hlediska teorie místních financí by měly být výdaje na zabezpečení čistých veřejných statků kryty výnosem tzv. svěřených a sdílených daní (dle daňového určení), včetně municipálních a regionálních daní, popř. dotacemi z rozpočtové soustavy. Je důležité zvážit přednosti a nedostatky různých způsobů zabezpečení veřejných statků prostřednictvím neziskové organizace či nevládní neziskové organizace nebo soukromé firmy zpravidla na základě veřejné soutěže nebo založením společného podniku, tj. společnou účastí veřejného a soukromého sektoru. Uvedené způsoby zabezpečování veřejných statků ovlivňují budoucí objem kapitálových výdajů územního rozpočtu.

7 Metodologie analýzy hospodaření krajů

7.1 Zákonná úprava hospodaření územních samosprávných celků

Územní samosprávné celky a svazky obcí realizují hospodaření v souladu se schváleným rozpočtem a provádějí kontrolu svého hospodaření po celý rozpočtový rok. Po skončení kalendářního roku se údaje o ročním hospodaření souhrnně zpracovávají do závěrečného účtu. Hospodaření krajů je upraveno dle zákonů č. 129/2000Sb., o krajích a č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samosprávných celků, ve znění pozdějších změn a doplňků. Hospodaření se státními dotacemi je upraveno zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších doplňků.

Občan kraje, starší 18-ti let, může nahlížet do rozpočtu kraje, do závěrečného účtu, do zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření kraje za uplynulý kalendářní rok. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích upravuje hospodaření krajů takto: *„Závěrečný účet spolu se zprávou o výsledcích přezkoumání hospodaření kraje za uplynulý kalendářní rok projedná zastupitelstvo do 30. června následujícího roku a přijme opatření k nápravě nedostatků. Hospodaření kraje s dotacemi ze státního rozpočtu republiky a ze státních fondů republiky kontroluje Ministerstvo financí nebo jím pověřený finanční úřad i v průběhu rozpočtového roku. Sestavování rozpočtu a závěrečného účtu kraje a hospodaření s prostředky tohoto rozpočtu se řídí zvláštním zákonem.“*²³

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samosprávných celků, ve znění pozdějších změn a doplňků upravuje hospodaření krajů takto: *„Po skončení kalendářního roku se údaje o ročním hospodaření územního samosprávného celku a svazku obcí souhrnně zpracovávají do závěrečného účtu. Součástí závěrečného účtu je vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům, Národnímu fondu a jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob. Návrh závěrečného účtu územního samosprávného celku musí být vhodným způsobem zveřejněn nejméně po dobu 15 dnů před jeho projednáním v zastupitelstvu územního samosprávného celku. Připomínky k závěrečného účtu mohou*

²³ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 12, odst. 2, písm. c), § 20, § 21 a § 22.

občané uplatnit buď písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění nebo ústně na zasedání zastupitelstva.“²⁴

7.2 Metody analýzy hospodaření kraje

Při tvorbě diplomové práce jsem použila metodu komparace neboli srovnávání. Obsahem této metody je vzájemné porovnávání čtyřech po sobě jdoucích minulých období (roků 2003–2006). Jednotlivě jsem srovnávala příjmy a výdaje v rámci příslušných let, které jsem potom následně analyzovala. Tato zjištěná a separovaná data jsem pro větší přehlednost a srozumitelnost zaznamenala do jednotlivých tabulek a grafů. Další z metod, kterou jsem využila při své práci je metoda analýzy zejména při rozboru příjmů a výdajů. Tato metoda může souviset s metodou deskripce, kterou jsem také využila. Na základě popisu jednotlivých položek příjmů a výdajů, jsem mohla následně analyzovat výsledek hospodaření, pak tedy porovnat hospodaření kraje Vysočina v jednotlivých letech 2003-2004.

7.3 Analýza výdajů, příjmů a zadlužení

V rámci **analýzy výdajů** lze využít kritéria:

- *meziroční růst běžných výdajů, v % (tj. celkové běžné výdaje sledovaného roku / celkové běžné výdaje roku předchozího x 100),*
- *srovnání běžných a celkových výdajů, v % (tj. celkové běžné výdaje/výdaje celkem x 100),*
- *běžné výdaje na 1 obyvatele (tj. celkové běžné výdaje / počet obyvatel),*
- *meziroční růst kapitálových výdajů, v % (tj. celkové kapitálové výdaje sledovaného roku / celkové kapitálové výdaje roku předchozího x 100),*
- *srovnání kapitálových a celkových výdajů, v % (tj. celkové kapitálové výdaje / výdaje celkem x 100),*
- *kapitálové výdaje na 1 obyvatele (tj. celkové kapitálové výdaje / počet obyvatel),*
- *celkové výdaje v Kč na 1 obyvatele (tj. celkem výdaje / počet obyvatel).*

V rámci **analýzy příjmů** lze využít kritéria:

- *meziroční růst příjmů, v % (tj. celkové příjmy bez návratných zdrojů sledovaného období / totéž roku předchozího x 100),*
- *meziroční růst vlastních příjmů, v % (tj. vlastní příjmy za sledované období / totéž roku předchozího x 100),*

²⁴ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, § 17, ods. 1, 3 a 6.

- *finanční nezávislost, v % (tj. vlastní příjmy / celkové příjmy x 100),*
- *celkové příjmy na 1 obyvatele (tj. celkové příjmy / počet obyvatel),*
- *vlastní příjmy na 1 obyvatele (tj. vlastní příjmy / počet obyvatel).*

V rámci **analýzy zadlužení** to mohou být kritéria:

- *výše celkového dluhu v Kč na 1 obyvatele (tj. celkový dluh / počet obyvatel),*
- *platební schopnost I., tj. za kolik let mohou být splaceny celkové závazky (tj. nesplacené závazky celkem / brutto úspora),*
- *platební schopnost II., tj. zda je obec schopna uhradit roční splátku z brutto úspory (tj. roční splátky dluhu (jistina + úrok) / brutto úspora),*
- *zadluženost I., v % (tj. roční splátky dluhu / příjmy celkem x 100),*
- *zadluženost II., v % (tj. roční splátky dluhu / vlastní příjmy x 100),*
- *zatížení neinvestičních výdajů splácením dluhu (tj. roční splátky / neinvestiční výdaje celkem).²⁵*

7.4 Dluhová služba a její výpočet

Dluhová služba a její analýza je jediným indikátorem, který se v praxi používá jako rozhodující kritérium pro vyjádření míry zadlužení obce, kraje včetně DSO. Pokud nastane situace, že výpočet ukazatele dluhové služby vyjde větší než 30 %, ministr financí přímo kontaktuje (dopisem) starostu obce či hejtmána kraje a žádá vysvětlení o příčině vzniku této skutečnosti. Analýza je často terčem kritiky a znalci ji hodnotí za nedostatečnou a nevyhovující. Její hlavní nevýhoda spočívá pouze v reflektování údajů o hospodaření za daný rok a nezobrazuje objem nesplacených závazků i z let minulých, které významně ovlivňují finanční situaci. Proto tento ukazatel může být značně zavádějící, což lze ukázat na praktickém příkladu jedné nejmenované obce v kraji Vysočina, která vykazovala ukazatel dluhové služby 20 %, ale přitom neměla žádné peníze na svém účtu.

Určité doporučení je v tom, že dluhová situace by neměla být posuzována pouze podle výsledku hospodaření, ale měla by zohledňovat i objem nesplacených závazků po lhůtě splatnosti, který obsahuje výkaz rozvahy. V praxi je obecná snaha najít a zavést nový systém, který by zahrnoval finanční toky a zdroje a odrážel skutečnou finanční situaci.

²⁵ Zdroj: Peková, J., 2004, s. 323 a 324.

Výpočet ukazatele dluhové služby sestavilo Ministerstvo financí a je platný v ČR od roku 2003. Vychází z údajů výkazu rozpočtového hospodaření za příslušný rok, kde se sledují výsledky hospodaření obce, kraje nebo DSO. Ukazatel dluhové služby tedy vypočítáme jako: *výdaje na dluhovou službu (úroky, splátka jistiny a splátky leasingu) / dluhová základna (daňové příjmy (po konsolidaci), nedaňové příjmy (po konsolidaci) a běžné přijaté dotace)*. Příklad výpočtu ukazatele dluhové služby kraje Vysočina za rok 2006 - viz příloha 5.

Obrázek 1: Výpočet ukazatele dluhové služby

Výpočet ukazatele dluhové služby

Vyplní žadatel o dotaci – obec (svazek obcí) – podle výsledků rozpočtového hospodaření za rok

Údaje se vyplňují v tisících Kč na dvě desetinná místa.

Název a sídlo vykazující jednotky:.....

IČ:

Okres:

ukazatele roku

Číslo řádku	Název položky	Odkaz na rozpočtovou skladbu nebo jiné vymezení ukazatele	Stav k 31.12. roku.....
1	daňové příjmy (po konsolidaci)	třída 1	
2	nedaňové příjmy (po konsolidaci)	třída 2	
3	běžné přijaté dotace – finanční vztah	položka 4112 + 4212	
4	dluhová základna	ř. 1 + ř. 2 + ř. 3	
5	úroky	položka 5141	
6	splátka jistiny	třída 8, položky 8xx2 a 8xx4	
7	splátky leasingu	položka 5178	
8	výdaje na dluhovou službu	ř. 5 + ř. 6 + ř. 7	
9	UKAZATEL DLUHOVÉ SLUŽBY	ř. 8 děleno ř. 4 *)	

*) Zjištění, že žadatel uvedl do tohoto dotazníku nesprávné údaje, je důvodem k nepřiznání požadované účelové dotace. Změny údajů dodatečně zjištěné žadatelem musí být neprodleně oznámeny orgánu, který rozhoduje o přiznání dotace.

V dne

Sestavil:	Schválil:
Telefon: Podpis:	Telefon: Podpis:

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina.

V ČR kvalitní analýzu dluhové služby ztěžují časté změny v daňových zákonech a rozpočtovém určení daní. Potom je tedy třeba vyhodnotit hospodaření a únosnou výši roční dluhové služby na základě výkazů o finančním hospodaření obce, kraje či DSO; výše budoucích daňových příjmů – svěřených a sdílených daní; příjmy z prodeje nebo pronájmu majetku a možnost využití sdružování finančních prostředků.

Při posuzování budoucích příjmů a výdajů je důležité zajistit, aby nedocházelo k nadhodnocení a podhodnocení jednotlivých příjmových a výdajových položek a dále

ke zkreslení výsledku hospodaření v jednotlivých letech. Využití návratných finančních zdrojů je důležitým předpokladem pro plánování v budoucnu reálně dosažitelného přebytku v běžném rozpočtu, ze kterého se umořuje roční dluhová služba.

7.5 Kritéria analýzy úvěrového financování a jejich velikost (výpočet)

Mezi **kritéria (ukazatele) analýzy úvěrového financování** a únosné výše dluhové služby jsou zařazeny ukazatele, které umožní zhodnotit i důvody neplnění rozpočtových příjmů a výdajů, provést prostorové srovnání, které by mělo vyústit v analýzu příčin výrazných odchylek v hospodaření obce, kraje či DSO. V rámci analýzy hospodaření to jsou např. tyto ukazatelé:

- *celkové příjmy za rozpočtový rok (dle skutečnosti) / celkové příjmy podle upraveného rozpočtu;*
- *běžné (opakující se) příjmy / celkové příjmy (dle skutečnosti);*
- *daňové příjmy / běžné příjmy (dle skutečnosti);*
- *nedaňové příjmy / celkové příjmy (dle skutečnosti);*
- *kapitálové příjmy / příjmy celkem (dle skutečnosti);*
- *neinvestiční přijaté dotace celkem + investiční přijaté dotace celkem / příjmy celkem;*
- *celkové výdaje za rozpočtový rok (dle skutečnosti) / celkové výdaje podle upraveného rozpočtu;*
- *běžné výdaje / celkové výdaje (dle skutečnosti);*
- *kapitálové výdaje / celkové výdaje (dle skutečnosti);*
- *splátky dluhové služby / celkové běžné příjmy.*²⁶

Při analýze výsledku hospodaření kraje Vysočina využívám více ukazatelů, které podrobněji rozepisují v jednotlivých kapitolách praktické části méj diplomové práci. V této části uvádím pouze základní přehled těchto ukazatelů včetně jejich procentního vyčíslení.

Jedním z ukazatelů hospodaření kraje je indikátor *celkových příjmů dle skutečnosti ku celkovým příjmům dle upraveného rozpočtu*, jehož výsledkem je v peněžním vyjádření částka představující překročení či nenaplnění rozpočtu z hlediska celkových příjmů.

²⁶ Zdroj: Peková, J., 2004, s. 324 a 325 – vlastní zpracování.

Tabulka 8: Ukazatel celkových příjmů dle skutečnosti ku celkovým příjmům dle upraveného rozpočtu vyj. v tis. Kč kraje Vysočina v jednotlivých letech vyj. v %

Období/Rozpočet	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost	% z upr. rozpočtu
Příjmy (r. 2003)	5 369 853	6 437 130	6 386 415	99,21
Příjmy (r. 2004)	5 605 847	6 487 175	6 558 525	101,00
Příjmy (r. 2005)	6 739 066	7 389 702	7 398 917	100,00
Příjmy (r. 2006)	6 989 365	7 826 323	7 862 742	100,00

Zdroj: Interní data Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Dalším ukazatelem, který kraj Vysočina při své analýze hospodaření využívá, je *běžný příjem celkem ku celkovým příjmům* (dle skutečnosti).

Tabulka 9: Ukazatel běžných příjmů ku celkovým příjmům kraje Vysočina vyj. v tis. Kč dle skutečnosti v jednotlivých letech vyj. v %

Období	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
Běžný příjem	5 633 311	5 977 713	7 328 839	7 786 002
Celkový příjem	6 386 415	6 558 525	7 398 917	7 862 742
Ukazatel vyj. v %	88	91	99	99

Zdroj: Interní data Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Další indikátorem hospodaření je *daňový příjem ku běžným příjmům* vyjádřených dle skutečnosti.

Tabulka 10: Ukazatel daňových příjmů ku běžným příjmům kraje Vysočina dle skutečnosti vyj. v tis. Kč v jednotlivých letech vyj. v %

Období	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
Daňový příjem	851 234	973 186	3 044 257	3 247 709
Běžný příjem	5 633 311	5 977 713	7 328 839	7 786 002
Ukazatel vyj. v %	15	16	42	42

Zdroj: Interní data Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Indikátor *nedaňových příjmů ku celkovým příjmům* je také jedním z ukazatelů hospodaření kraje Vysočina.

Tabulka 11: Ukazatel nedaňových příjmů ku celkovým příjmům kraje Vysočina dle skutečnosti vyj. v tis. Kč v jednotlivých letech vyj. v %

Období	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
Nedaňový příjem	350 168	283 177	307 115	297 094
Celkový příjem	6 386 415	6 558 525	7 398 917	7 862 742
Ukazatel vyj. v %	6	4	4	4

Zdroj: Interní data Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Další ukazatel je *kapitálový příjem celkem ku celkovým příjmům* (dle skutečnosti), který kraj Vysočina při své analýze hospodaření využívá.

Tabulka 12: Ukazatel kapitálových příjmů ku celkovým příjmům kraje Vysočina dle skutečnosti vyj. v tis. Kč v jednotlivých letech vyj. v %

Období	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
Kapitálový příjem	753 105	580 812	70 078	76 740
Celkový příjem	6 386 415	6 558 525	7 398 917	7 862 742
Ukazatel vyj. v %	12	9	1	1

Zdroj: Interní data Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Další indikátorem hospodaření je *neinvestiční přijaté dotace celkem + investiční přijaté dotace celkem ku příjmům celkem*.

Tabulka 13: Ukazatel neinvestiční přijaté dotace celkem plus investiční přijaté dotace celkem ku celkovým příjmům kraje Vysočina dle skutečnosti vyj. v tis. Kč v jednotlivých letech vyj. v %

Období	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
Neinvestiční přijaté dotace	4 431 909	4 721 350	3 977 467	4 241 199
Investiční přijaté dotace	751 431	536 117	34 394	66 115
Celkový příjem	6 386 415	6 558 525	7 398 917	7 862 742
Ukazatel vyj. v %	81	80	61	55

Zdroj: Interní data Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Ukazatele *celkových výdajů za rozpočtový rok ku celkovým výdajům podle upraveného rozpočtu* zohledňuje kraj Vysočina při své analýze hospodaření také.

Tabulka 14: Ukazatel celkových výdajů dle skutečnosti za rozpočtový rok ku celkovým výdajům podle upraveného rozpočtu kraje Vysočina vyj. v tis. Kč v jednotlivých letech vyj. v %

Období/Rozpočet	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost	% z upr. rozpočtu
Výdaje (r. 2003)	5 369 853	6 480 008	6 327 766	98
Výdaje (r. 2004)	5 605 847	6 517 202	6 264 800	96
Výdaje (r. 2005)	6 780 491	7 311 242	7 135 319	98
Výdaje (r. 2006)	6 913 560	7 786 896	7 611 201	98

Zdroj: Interní data Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Dalším ukazatelem analýzy hospodaření je indikátor *běžných výdajů ku celkovým výdajům (dle skutečnosti)*.

Tabulka 15: Ukazatel běžných výdajů ku celkovým výdajům kraje Vysočina vyj. v tis. Kč dle skutečnosti v jednotlivých letech vyj. v %

Období	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
Běžný výdaj	5 238 037	5 393 585	6 132 321	6 621 745
Celkový výdaj	6 327 766	6 264 800	7 135 319	7 611 201
Ukazatel vyj. v %	83	86	86	87

Zdroj: Interní data Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Ukazatelem hospodaření kraje Vysočina je i *kapitálový výdaj ku celkovým výdajům (dle skutečnosti)*.

Tabulka 16: Ukazatel kapitálových výdajů ku celkovým výdajům kraje Vysočina vyj. v tis. Kč dle skutečnosti v jednotlivých letech vyj. v %

Období	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
Kapitálový výdaj	1 089 729	871 215	1 002 998	532 784
Celkový výdaj	6 327 766	6 264 800	7 135 319	7 611 201
Ukazatel vyj. v %	17	14	14	7

Zdroj: Interní data Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Dalším ukazatelem hospodaření kraje Vysočina je *splátka dluhové služby ku celkovým běžným příjmům*.

Tabulka 17: Ukazatel splátky dluhové služby ku celkovým běžným příjmům kraje Vysočina vyj. v tis. Kč v jednotlivých letech vyj. v %

Období	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
Splátka dluhové služby	33	32,62	144,86	202,82
Celkový běžný příjem	5 633 311	2 279 466,52	3 698 619,50	3 926 063,75
Ukazatel vyj. v %	0,00058	0,00143	0,00311	0,00516

Zdroj: Interní data Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Tyto ukazatelé slouží k meziročnímu srovnání výsledků hospodaření kraje, na jejichž základě lze odhadnout následující trend příjmů a výdajů.

II Analýza hospodaření kraje Vysočina; vývojový trend příjmů a výdajů

8 Charakteristika kraje Vysočina

Název kraje Vysočina je odvozen od názvu Českomoravské vrchoviny. Kraj je umístěn v dopravním i populačním středu země. Na východě sousedí s krajem Jihomoravským, na západě má společnou hranici s krajem Jihočeským a Středočeským a na severovýchodě s krajem Pardubickým. Základní informace o kraji Vysočina jsou uvedeny v příloze 6.

Vývoj kraje byl výrazně ovlivněn přírodními podmínkami. Vysočina se vždy řadila mezi chudší kraje země, na druhou stranu jí to uchránilo před znečištěním životního prostředí a vznikem velkých území devastovaných průmyslovým rozvojem. Snad proto dnes patří mezi ty části země, které se rozvíjejí nejrychleji. Výhodou Vysočiny je zachované čisté životní prostředí. I díky tomu se jako první z krajů stala členem organizace zdravých měst a regionů a nese titul „zdravý kraj Vysočina“. Historie zanechala na Vysočině mnoho památek, z nichž tři – centrum Telče, poutní kostel na Zelené Hoře u Žďáru nad Sázavou, a bazilika a Židovská čtvrť v Třebíči – jsou zařazeny mezi světové kulturní dědictví UNESCO. Stopy dějin doplňují dílo člověka v krajině a dotvářejí její krásu.

Obrázek 2: Náměstí v Telči

Zdroj: 26. 3. 2008 - <http://extranet.kr-vysocina.cz/jazykoveverze/cz/>.

Více informací o kraji Vysočina viz příloha 7. Přednosti kraje Vysočina viz příloha 8. Logo kraje Vysočina viz příloha 9.

9 Hospodaření kraje Vysočina v letech 2003-2006

9.1 Rozpočet kraje Vysočina

Rozpočet kraje Vysočina na rok 2003 byl schválen 17. prosince 2002 jako vyrovnaný, kde příjmy a výdaje byly rozpočtovány ve výši 5 369 853 tis. Kč. **Rozpočet na rok 2004** byl schválen 16. prosince 2003 také jako vyrovnaný. Příjmy a výdaje byly rozpočtovány v celkové výši 5 605 847 tis. Kč. **Pro rok 2005 byl rozpočet kraje Vysočina** schválen dne 21. prosince 2004. Příjmy byly rozpočtovány ve výši 6 739 066 tis. Kč a byly doplněny částí z přebytku hospodaření z minulých let ve výši 41 425 tis. Kč (z toho 38 425 tis. Kč na rekonstrukci stravovacího provozu Nemocnice Třebíč a 3 000 tis. Kč na podporu projektů pro 1. kolo výzev grantových schémat). Výdaje byly rozpočtovány ve výši 6 780 491 tis. Kč. **Rozpočet kraje na rok 2006** byl schválen na zasedání zastupitelstva 21. prosince 2005. Zdroje rozpočtu byly ve výši 7 013 560 tis. Kč (z toho příjmy ve výši 6 989 365 tis. Kč a zapojení části přebytku hospodaření z minulých let ve výši 24 195 tis. Kč). Výdaje byly rozpočtovány ve výši 7 013 560 tis. Kč a obsahovaly převod do FSR ve výši 100 000 tis. Kč. Během tohoto hodnoceného roku bylo provedeno 396 rozpočtových změn, které byly schváleny příslušnými orgány kraje. Během roku 2005 bylo 339 rozpočtových změn, v roce 2004 bylo provedeno celkem 319 rozpočtových změn a v roce 2003 celkem 261 rozpočtových změn. Jednalo se především o změny v důsledku navýšení rozpočtu, např. o státní účelové dotace, o uložené odvody zřizovaným příspěvkovým organizacím, o příjmy z prodeje a pronájmu majetku kraje, změn v rámci výdajové části rozpočtu, např. o povýšení rozpočtu výdajů jednotlivých kapitol při současném snížení rezerv kraje, změny rozpočtu výdajů v rámci schváleného objemu v kapitolách a v důsledku převodů prostředků mezi rozpočtem a fondy.

9.2 Přehled hospodaření kraje Vysočina

Základní přehled hospodaření kraje Vysočina ukazuje tabulka 18, ve které je uvedeno srovnání roků 2003, 2004, 2005 a 2006. V jednotlivých řádcích tabulky jsou položky jako příjmy, financování (+), zdroje celkem, výdaje, financování (-), výdaje celkem a saldo příjmů a výdajů. Sloupce popisují schválený rozpočet zastupitelstvem, který se může v průběhu roku upravovat důsledkem rozpočtových změn, potom tedy hovoříme o upraveném rozpočtu, a o skutečnosti, které dané zdroje ve skutečnosti dosáhly. Procento z upraveného rozpočtu se

uvádí pro přehlednější orientaci v hospodaření vzhledem ke skutečnosti, která nastala v porovnání (poměru) s upraveným rozpočtem během jednotlivých období.

Tabulka 18: Základní přehled o rozpočtu kraje (mimo fondových účtů kraje) za rok 2003, 2004, 2005 a 2006 v tis. Kč

Období	Rok 2003				Rok 2004				Rok 2005				Rok 2006			
Rozpočet	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost	% z upr. rozpočtu	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost	%	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost	%	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost	%
Příjmy	5 369 853	6 437 130	6 386 415	99, 21	5 605 847	6 487 175	6 558 525	101	6 739 066	7 389 702	7 398 917	100	6 989 365	7 826 323	7 862 742	100
Financování (+)	0	42 878	42 877	100, 00	0	95 217	95 217	****	41 425	177 330	173 956	98	24 195	407 813	403 201	99
Zdroje celkem	5 369 853	6 480 008	6 429 292	99, 21	5 605 847	6 582 392	6 653 742	101	6 780 491	7 567 032	7 572 873	100	7 013 560	8 234 136	8 265 943	100
Výdaje	5 369 853	6 480 008	6 327 766	97, 65	5 605 847	6 517 202	6 264 800	96	6 780 491	7 311 242	7 135 319	98	6 913 560	7 786 896	7 611 201	98
Financování (-)					0	65 190	140 190	****	0	255 790	255 790	100	100 000	447 240	447 240	100
Výdaje celkem	5 369 853	6 480 008	6 327 766	97, 65	5 605 847	6 582 392	6 404 990	97	6 780 491	7 567 032	7 391 109	98	7 013 560	8 234 136	8 058 441	98
Saldo příjmů a výdajů	0	0	101 526	0	0	0	248 752	****	0	0	181 764	0	0	0	207 502	0

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Z uvedené tabulky plyne, že kraj Vysočina hospodařil s nejvyšším objemem prostředků v roce 2006, kde rozsah příjmů (viz strana 58) a výdajů (viz strana 68) byl nejvyšší za poslední čtyři roky. V důsledku rozpočtových změn byl v závěru tohoto roku upravený rozpočet příjmů plněn na 100 % a upravený rozpočet výdajů na 98 %.

9.3 Zhodnocení dočasně volných finančních prostředků

Kraj od začátku roku 2004 zhodnocoval své **dočasně volné finanční prostředky**, na základě výběrového řízení vyhlášeného v roce 2003, u dvou správců portfolia – Komerční banky, a.s. a České spořitelny, a.s. Od roku 2005 kraj navíc zhodnocoval své finanční prostředky u společnosti Key Investments, a.s.

Spolupráce s **Českou spořitelnou, a.s.** je z hlediska zhodnocení volných prostředků aktivní od 22. 1. 2004 a k 31. 12. 2006 byly tyto prostředky zhodnoceny ve výši 3 433 070,63 Kč. Čistý výnos za rok 2006 byl vyčíslen částkou 592 753,18 Kč, tj. v procentuálním vyjádření 1,49 % p.a. Kraj Vysočina využíval tyto nástroje (viz tabulka 19), z nichž nejvýznamnější zastoupení v portfoliu měly dluhopisové fondy v letech 2004 a 2005. Z tabulky lze vidět, že v posledním analyzovaném roce tomu tak nebylo a největší podíl zastupoval investiční běžný účet, kam byly převedeny prostředky po ukončení spolupráce s ČS, a.s. k 31. 12. 2006.

Tabulka 19: Přehled o struktuře portfolia kraje Vysočina u České spořitelny v jednotlivých letech

Nástroj	Zastoupení v portfoliu k 31. 12. 2004	Zastoupení v portfoliu k 31. 12. 2005	Zastoupení v portfoliu k 31. 12. 2006
Dluhopisové fondy	53 %	66 %	0 %
Dluhopisy	20 %	5 %	0 %
Fondy peněžního trhu	25 %	29 %	0 %
Investiční běžný účet	2 %	0 %	100 %
Celková hodnota portfolia	100 %	100%	100 %

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Kooperace s **Komerční bankou, a.s.** funguje od 22. 1. 2004 a ke dni 29. 12. 2006 byla aktuální hodnota portfolia 27 874 886,29 Kč. Zhodnocení za celkovou dobu spolupráce bylo ve výši 3 815 303 Kč. Čistý výnos ze zhodnocení činil v roce 2006 1 268 642,76 Kč, což je v procentuálním vyjádření 1,96 % p.a. Přehled o nástrojích a struktuře portfolia udává následující tabulka.

Tabulka 20: Přehled o struktuře portfolia kraje Vysočina v případě Komerční banky v jednotlivých letech

Nástroj	Zastoupení v portfoliu k 31. 12. 2004	Zastoupení v portfoliu k 31. 12. 2005	Zastoupení v portfoliu k 29. 12. 2006
Dluhopisy s fix. kupónem	65 %	70 %	0 %
Dluhopisy s var. kupónem	34 %	30 %	0 %
Hotovost v CZK	1 %	0 %	100 %
Celková hodnota portfolia	100 %	100 %	100 %

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Přehled nástrojů ukazuje, že kraj Vysočina v prvních dvou letech zhodnocoval volné prostředky v dluhopisech s fixním kupónem a v posledním roce k 31. 12. 2006 ukončil spolupráci s KB a.s., která převedla vložené a zhodnocené prostředky kraje do likvidní podoby na speciální běžný účet kraje Vysočina.

Kraj Vysočina spolupracuje s **Key Investments, a.s.** od 29. 9. 2005 a aktuální hodnota portfolia ke dni 31. 12. 2006 činila 42 145 159,54 Kč. Zhodnocení od 29. 9. 2005 do 31. 12. 2006 bylo 2 586 019,26 Kč. Čistý výnos ze zhodnocování dosahoval výše 2 013 310,87 Kč, tj. v procentuálním vyjádření 5,03 % p.a.

Tabulka 21: Přehled o struktuře portfolia kraje Vysočina v Key Investments v jednotlivých letech

Nástroj	Zastoupení v portfoliu 2005	Zastoupení v portfoliu 2006
Buy/Sell ²⁷	27 %	6 %
Obligace	73 %	94 %
Peněžní prostředky	0 %	0 %
Celková hodnota portfolia	100 %	100 %

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Z tabulky je vidět, že kraj Vysočina využil v roce 2005 a 2006 ke zhodnocení svých volných prostředků především obligace obchodní společnosti Key Investments. Kraj spolupracoval s touto společností do 31. 12. 2007. V současné době (aktuálně rok 2008) kraj nezhodnocuje dočasně volné finanční prostředky u žádné finanční instituce a obchodní společnosti. V tomto roce se dokončují pouze finanční operace se společností Key Investments.

Vzhledem k příznivému vývoji hospodaření kraje v roce 2004 a 2005 nečerpal kraj Vysočina žádné úvěry, půjčky nebo návratné finanční výpomoci a nebyl tedy nucen se zadlužovat. V roce 2006 zastupitelstvo kraje Vysočina schválilo 11. 7. 2006 Smlouvu o financování mezi EIB a krajem Vysočina, na jejímž základě mohl kraj čerpat úvěrové zdroje až do výše

²⁷ Tzn. repooperace představují krátkodobé zápůjčky peněz, zpravidla na týden až dva měsíce, s předem stanoveným výnosem kraji. Jedná se tedy o nástroj krátkodobého zhodnocení finančních prostředků.

500 mil. Kč na souvislé opravy komunikací II. a III. tříd ve vlastnictví kraje Vysočina. V roce 2006 jednotlivé organizace SÚS provedly opravy na komunikacích ve výši 300 mil. Kč, které byly zdrojově kryty úvěrem od EIB ve výši 150 mil. Kč. V roce 2007 kraj vydal na tyto opravy 700 mil. Kč a EIB kryla 350 mil. Kč. Celkově kraj Vysočina investoval na opravy komunikací v letech 2006 a 2007 1 mld. Kč.

9.4 Finanční vypořádání kraje Vysočina se státním rozpočtem v jednotlivých letech 2003 - 2006

Finanční vypořádání územně samosprávních celků se SR se uskutečňuje vždy koncem února následujícího roku od ukončeného období. Obce se vypořádávají se SR prostřednictvím krajů. Je to především z důvodu žádosti Ministerstva financí, které vyžaduje poslat prostředky z finančního vypořádání za obce a kraje současně. V této kapitole se zaměřím především na finanční vypořádání kraje Vysočina v jednotlivých letech (viz tabulka 22).

Při finančním vypořádání kraje se SR za rok 2003 byly prostředky spolu s vrátkami nespotřebovaných dotací přijatých na účet kraje od zřizovaných příspěvkových organizací a obcí (dotace na přímé náklady ve školství) počátkem roku 2004 vráceny zpět do SR ve výši 2 577 608,79 Kč (viz tabulka 22). Součástí prostředků na ZBÚ kraje Vysočina k 31. 12. 2003 byla tedy i částka v celkové výši 8 675 tis. Kč, která však nebyla určena pro použití kraje v následujícím období (tato částka obsahovala vrácené prostředky z nespotřebovaných dotací na volby do zastupitelstev obcí a prostředky na referendum o přistoupení ČR k EU od obcí v celkovém objemu 7 205 tis. Kč a současně zahrnovala nespotřebované dotace od obcí, jejichž příjemcem byl kraj v hodnotě 1 470 tis. Kč). Tyto prostředky, spolu s vrátkami nespotřebovaných dotací, byly vráceny při finančním vypořádání kraje se SR. Kraj současně požádal o dokrytí výdajů (vzniklých v roce 2003) nad rámec poskytnutých dotací.

Vrácené prostředky krajem Vysočina (včetně zřizovaných příspěvkových organizací) **při finančním vypořádání se SR za rok 2004** byly poskytnuty od Ministerstva financí a od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Celková výše vratky kraje Vysočina tedy při finančním vypořádání v tomto roce činila 7 199 044,02 Kč (viz tabulka 22). Kraj současně požádal Ministerstvo financí o dokrytí výdajů vzniklých v tomto roce nad rámec poskytnutých dotací, které se týkaly voleb do Evropského parlamentu, do Senátu a zastupitelstev krajů, jež byly vyčísleny hodnotou 108 380,16 Kč. Prostřednictvím kraje bylo provedeno finanční vypořádání obcí se státním rozpočtem za rok 2004, kdy nespotřebované

dotace od obcí (vratky sociálních dávek, nespotřebovaných dotací na volby do Evropského parlamentu, na volby do Senátu a krajských zastupitelstev obcí a vratky dotací na lůžka v domovech důchodců a ústavech sociální péče zřizovaných obcemi) byly vráceny na účet kraje v roce 2004 a počátkem roku 2005 byly převedeny z tohoto účtu zpět do SR v celkové výši 45 073 221,12 Kč.

Při finančním vypořádání za rok 2005 kraj Vysočina vrátil prostředky zpět do státního rozpočtu dle vyhlášky 551/2004 Sb., o zásadách a termínech finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, které obdržel od Ministerstva financí na volby do zastupitelstev obcí a dotace na činnost romského koordinátora a od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které poskytlo dotace na soukromé školy, na státní informační politiku - reinvestice, na vzdělávání pedagogických pracovníků, na státní informační politiku - investice a na projekty romské komunity. Celková výše vratky kraje Vysočina při finančním vypořádání tedy činila 1 233 826,76 Kč (viz tabulka 22). V souladu s vyhláškou 551/2004 Sb. byly nespotřebované státní účelové dotace (poskytnuté od ústředních orgánů) vráceny zpět do SR **při finančním vypořádání kraje Vysočina za rok 2006** v celkové výši 1 420 941,22 Kč (viz tabulka 22).

Tabulka 22: Přehled o vrácených prostředcích (výše vratky) poskytnutých kraji Vysočina do SR při finančním vypořádání za roky 2003-2006 v Kč (bez zohlednění finančního vypořádání obcí)

Poskytující subjekt	2003	2004	2005	2006
Ministerstvo financí	223 662,17	6 660 890,89	41 178,40	709 559,70
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	2 352 946,62	538 153,13	1 192 648,36	711 381,52
Ministerstvo zdravotnictví	1 000,00	0,00	0,00	0,00
Celkem	2 577 608,79	7 199 044,02	1 233 826,76	1 420 941,22

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

9.5 Závěrečný účet kraje a návrh na rozdělení disponibilního zůstatku běžného účtu v letech 2003, 2004, 2005 a 2006

Přehled o výsledku hospodaření za jednotlivé roky 2003-2006 ukazuje tabulka na straně 50. Tento výsledek hospodaření se skládá ze zůstatků finančních prostředků na čtyřech základních běžných účtech kraje Vysočina příslušných let (viz tabulka 23).

Tabulka 23: Zůstatek peněžních prostředků na základních BÚ kraje Vysočina v Kč za roky 2003, 2004, 2005 a 2006 v Kč

Zůstatek peněžních prostředků na základních BÚ kraje Vysočina v Kč				
Z toho:	k 31. 12. 2003	k 31. 12. 2004	k 31. 12. 2005	k 31. 12. 2006
ZBÚ	101 525 712,28	248 751 999,17	152 403 443,64	175 638 702,11
ZBÚ - vody	0	13 218 862	29 053 723,00	31 577 266,50
ZBÚ - školství	0	0	307 214,88	15 782,34
ZBÚ - EIB	0	0	0	270 436,60
Celkem	101 525 712,28	261 970 861,17	181 764 381,52	207 502 187,55

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Disponibilní zůstatek k rozdělení celkem ke konci roku 2003 činil 92 851 386,46 Kč, z toho stav základního běžného účtu k 31. 12. 2003 byl 101 525 712,28 Kč a po odečtení nevyčerpané dotace ze SR na ZBÚ kraje k 31. 12. 2003 8 674 325,82 Kč (viz finanční vypořádání obcí v kraji Vysočina se SR prostřednictvím kraje Vysočina strana 53) činil tento přebytek hospodaření za rok 2003 92 851 386,46 Kč. Ostatní ZBÚ nebyly v daném roce zřízeny. Teprve ZBÚ (podzemní vody) vznikl (sepsáním smlouvy) v průběhu roku 2003 a začal fungovat od roku 2004. **Návrh na rozdělení disponibilního zůstatku základního běžného účtu za rok 2003**, tj. celkové částky 92 851 386,46 Kč, ze které po odečtení dotace na pořízení sídla kraje (kapitola Nemovitý majetek) v hodnotě 31 000 tis. Kč a na program Sokrates (kap. Školství) 104 tis. Kč zbylo 61 747 572,41 Kč.

Disponibilní zůstatek k rozdělení ke konci roku 2004 činil 127 125 395,00 Kč, z toho ZBÚ 113 906 533,00 Kč a ZBÚ (podzemní vody) činil 13 218 862,00 Kč. **Návrh na rozdělení disponibilního zůstatku základních běžných účtů za rok 2004** byl v případě ZBÚ určen na financování akce jako Rekonstrukce silnice II/390 a III/3791 Vlkov - průtah (akce byla uvedena v plánu přípravy investic, ale nebyla zahrnuta do schváleného rozpočtu kraje Vysočina na rok 2005) a Rekonstrukce komunikace II/399 ulice mj. Šandery, Náměšť nad Oslavou (v rámci projektu Dyje se bude v tomto městě realizovat nová kanalizace, která prochází silnicí, jejíž vlastníkem je kraj, z toho plyne určitá finanční spoluúčast kraje na projektu) – kap. Nemovitý majetek, dále na Posílení příspěvku na provoz u zřizovaných organizací sociální péče – kap. Sociální péče, Nákup výpočetní techniky (pro zastupitelstvo kraje nákup nových počítačů a notebooků) – kap. Informatika a významnou položku představoval Převod do Fondu strategických rezerv (rezerva k financování projektů EU). Disponibilní zůstatek základního běžného účtu (podzemní vody) byl použit do dalšího období pro kapitolu Zemědělství na odvádění a čištění odpadních vod.

Disponibilní zůstatek k rozdělení celkem ke konci roku 2005 byl představován částkou 17 104 384,38 Kč, z toho ZBÚ byl 0,00 Kč, ZBÚ - vody činil 17 093 203,00 Kč a ZBÚ

- školství byl ve výši 11 181,38 Kč. **Návrh na rozdělení disponibilního zůstatku základních běžných účtů za rok 2005** nebyl v případě ZBÚ žádný, protože disponibilní zůstatek byl roven nule, u ZBÚ (podzemní vody) byl v plné výši tohoto zůstatku přidělen pro kapitolu Zemědělství na odvádění a čištění odpadních vod a na rezervy. U ZBÚ (školství) byl učiněn návrh na rozdělení do kapitoly Školství pro využití volného času, dofinancování soutěží a přehlídek vyhlašovaných MŠMT v celkové výši, kterou tvořil disponibilní zůstatek k rozdělení ke konci roku 2005.

Disponibilní zůstatek k rozdělení celkem ke konci roku 2006 byl představován částkou 89 572 554,91 Kč, z toho ZBÚ byl 82 170 850,47 Kč, ZBÚ - vody činil 7 131 266,50 Kč, ZBÚ - školství byl ve výši 1,34 Kč a ZBÚ – EIB dosahoval výše 270 436,60 Kč. **Návrh na rozdělení disponibilního zůstatku základních běžných účtů za rok 2006** byl u ZBÚ navrhován převod celkového zůstatku do FSR z důvodu finanční náročnosti předfinancování nebo spolufinancování projektů EU, v případě ZBÚ (vody) a ZBÚ (školství) bylo navrhováno ponechat tuto částku na ZBÚ (vody) a ZBÚ (školství) bez rozdělení. V případě ZBÚ – EIB se jednalo o úroky na základním běžném účtu EIB – rezerva.

Tabulka 24: Shrnutí disponibilních zůstatků k rozdělení za roky 2003, 2004, 2005 a 2006 v Kč

Disponibilní zůstatek k rozdělení celkem za roky 2003, 2004, 2005 a 2006 v Kč				
Z toho:	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
ZBÚ	92 851 386,46	113 906 533,00	0,00	82 170 850,47
ZBÚ - vody	0	13 218 862,00	17 093 203,00	7 131 266,50
ZBÚ - školství	0	0	11 181,38	1,34
ZBÚ - EIB	0	0	0	270 436,60
Celkem disponibilní zůstatek k rozdělení	92 851 386,46	127 125 395,00	17 104 384,38	89 572 554,91

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Peněžní zůstatky účtů kraje Vysočina k jednotlivým rokům představují základní běžné účty, jejichž souhrnný přehled uvádí tabulka 24 a fondové účty tabulka 25.

Tabulka 25: Přehled peněžních zůstatků na fondových účtech kraje Vysočina za roky 2003, 2004, 2005 a 2006 v Kč

Fondové účty	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
Sociální fond	1 005 766, 29	600 937,27	547 992,27	775 424,27
Fond Vysočiny	142 604 244,60	56 398 305,48	28 038 000,00	31 207 896, 20
Fond strategických rezerv	187 113 451,52	164 618 451,52	371 306 000,00	269 012 060,46
Fond evropských projektů	0	1 386 438,73	52 664 214,75	87 764 005,84
BÚ KB, Volksbank	0	0	0	400 284 556,89
Celkový zůstatek BÚ	330 723 462,41	223 004 133	452 556 207,02	789 043 943,66

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

10 Zhodnocení příjmů rozpočtu kraje Vysočina za roky 2003 – 2006

10.1 Příjmy rozpočtu v letech 2003 – 2006

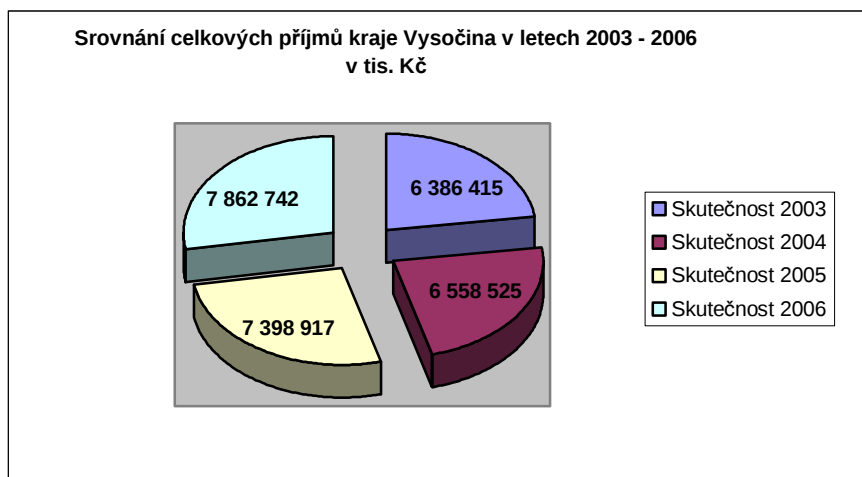
Rozpočtové příjmy kraje Vysočina v roce 2003 dosáhly výše 6 386 415 tis. Kč a byly splněny celkem na 99 %, což představuje nenaplnění o částku 50 715 tis. Kč (viz strana 50). Z celkového objemu realizovaných příjmů kraje tvořily největší část přijaté státní dotace (81,17 %), dále to byly daňové příjmy (13,33 %), nedaňové příjmy (5,5 %) a kapitálové příjmy (0 %).

Rozpočtové příjmy v roce 2004 představovaly výši 6 558 525 tis. Kč a byly splněny na 101 %, což představuje překročení o částku 71 350 tis. Kč (viz strana 50). Z celkového objemu realizovaných příjmů kraje zaznamenaly největší část přijaté státní dotace (80,16 %), potom daňové příjmy (14,84 %), nedaňové příjmy (4,32 %) a kapitálové příjmy (0,68 %).

Příjmy kraje Vysočina byly v roce 2005 ustanoveny ve schváleném rozpočtu ve výši 6 739 066 tis. Kč, v upraveném rozpočtu k 31. 12. 2005 dosáhly výše 7 389 702 tis. Kč a ve skutečnosti představovaly částku 7 398 917 tis. Kč. Byly splněny na 100,12 %, což představuje překročení o částku 9 215 tis. Kč (viz strana 50). Největší část inkasovaného objemu příjmů v tomto roce tvořily přijaté státní dotace (54,22 %), dále daňové příjmy (41,15 %), nedaňové příjmy (4,15 %) a kapitálové příjmy (0,48 %).

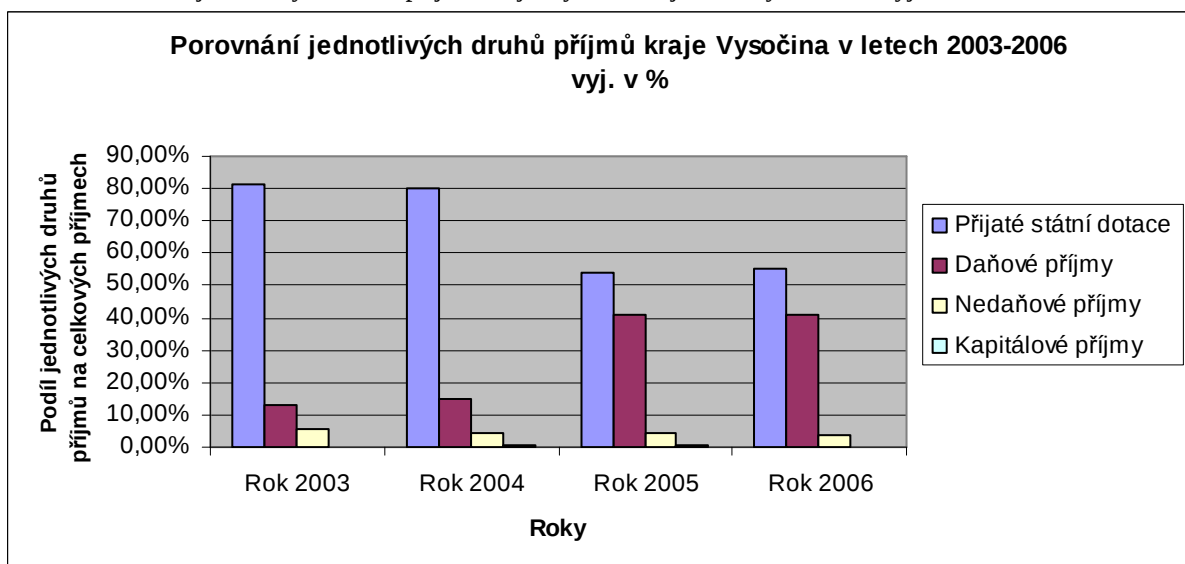
Příjmy kraje v roce 2006 byly ve schváleném rozpočtu stanoveny ve výši 6 989 365 tis. Kč, v upraveném rozpočtu k 31. 12. 2006 pak dosáhly výše 7 826 323 tis. Kč. Jejich skutečné plnění činilo 7 862 742 tis. Kč, tj. byly splněny na 100,47 % (viz strana 50). Největší objem příjmů tvořily přijaté státní dotace (55 %), potom daňové příjmy (41 %), nedaňové příjmy (4 %) a kapitálové příjmy (0 %).

Graf 9: Srovnání celkových příjmů kraje Vysočina v letech 2003, 2004, 2005 a 2006 vyj. v tis. Kč

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Graf 10: Srovnání jednotlivých druhů příjmů kraje Vysočina v jednotlivých letech vyjádřené v %

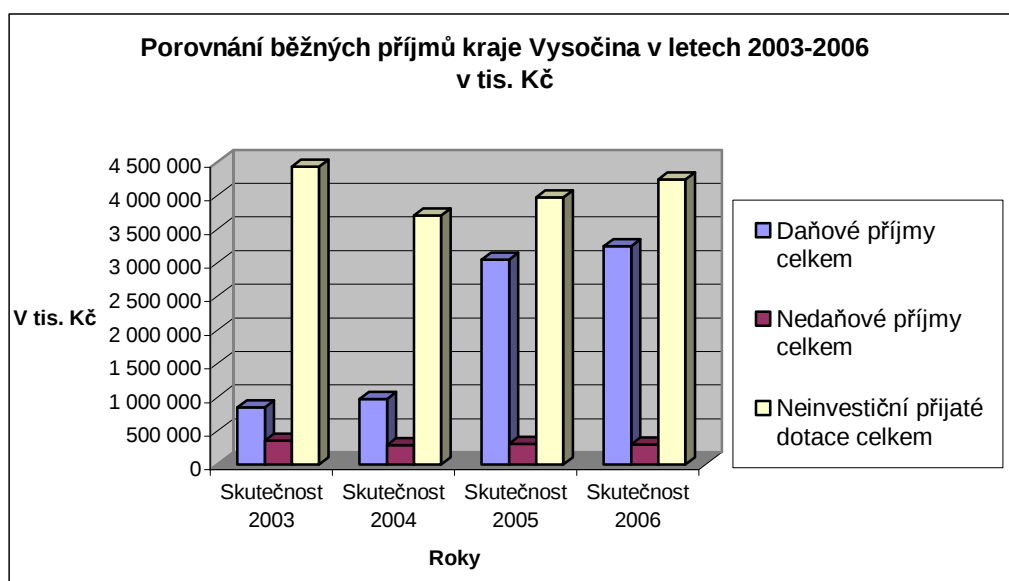

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

10.2 Druhy příjmů

Příjmy krajů jsou členěny druhově na běžné a kapitálové příjmy. Běžné příjmy celkem tedy zahrnují daňové příjmy (třída 1), nedaňové příjmy (třída 2) a neinvestiční přijaté dotace (součást třídy 4). Kapitálové příjmy celkem obsahují kapitálové příjmy (třída 3) a investiční přijaté dotace (součást třídy 4).

Graf 11: Porovnání běžných příjmů v letech 2003 až 2006 vyj. v tis. Kč

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

10.2.1 Daňové příjmy kraje Vysočina

Daňové příjmy jsou vedle dotací ze SR druhým nejvýznamnějším zdrojem rozpočtu kraje. V roce **2003** byly tyto příjmy plněny na 107 %, přičemž k překročení došlo u všech sdílených daní. Součástí třídy 1 jsou také správní poplatky (především poplatky za vydání správních rozhodnutí v oblasti silničního hospodářství, zdravotnictví a matriky²⁸).

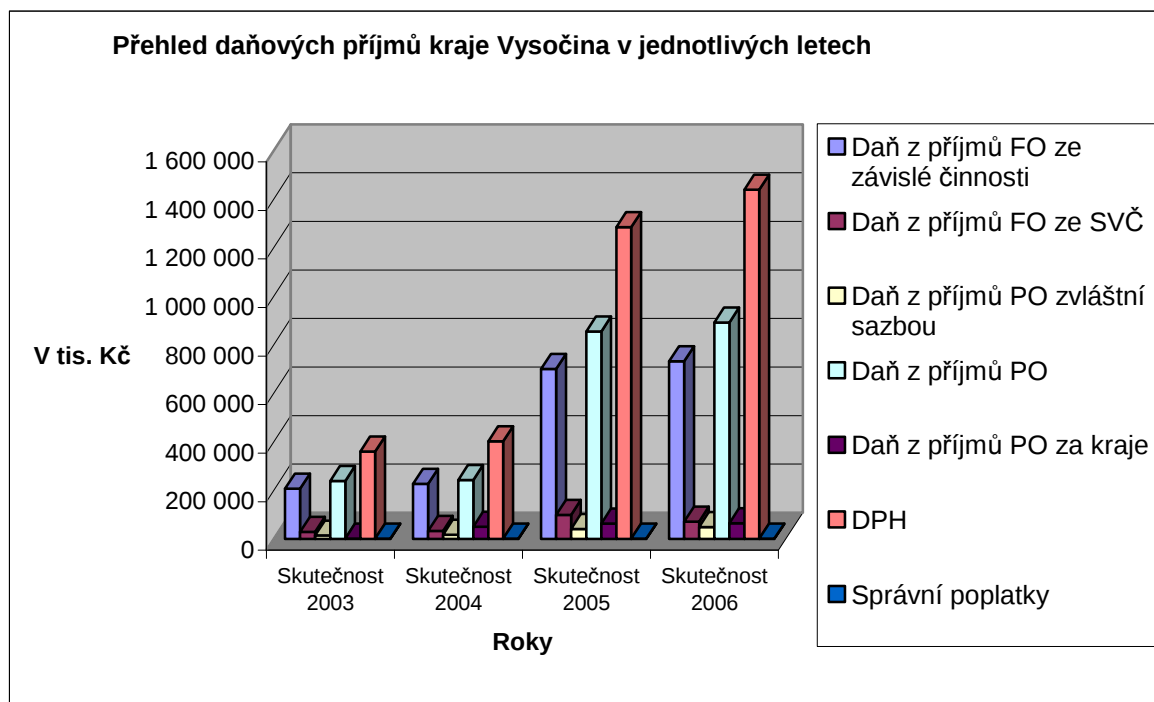
Poslaneckou sněmovnou dne 4. 11. 2003 došlo k zamítnutí návrhu novely zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, a proto i v roce **2004** podíl krajů na sdílených daních dosahoval výše 3,1 %. Daňové příjmy byly splněny na 108 %, tj. překročení o částku 70 061 tis. Kč, přičemž k překročení došlo u všech sdílených daní. Správní poplatky, u kterých byla vybrána nižší částka a rozpočet byl plněn na 89 %, byly vybírané ze stejných oblastí jako v minulém roce.

V roce **2005** byla výše daňových příjmů ovlivněna přijetím novely zákona 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, prostřednictvím které byl podíl krajů na sdílených daních povýšen z 3,1 % na 8,92 %. Daňové příjmy v tomto roce byly splněny na 100,31 %. K překročení došlo pouze u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a u daně z příjmů právnických osob. Správní poplatky dosahovaly výše 1 122 tis. Kč a byly splněny na 112 %.

²⁸ Sazebník dle zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích.

Výše daňových příjmů v roce **2006** vycházela ze zákona o RUD, který tedy stanovuje podíl krajů na sdílených daních na 8,92 %. Stanovené procento pro kraj Vysočina činilo v tomto roce 7,338590 a při sestavování rozpočtu byla predikce daňových výnosů snížena o 5%. Daňové příjmy byly v roce 2006 plněny na 100 %, přičemž k překročení došlo u DPH a u správních poplatků. Naopak k nesplnění došlo u daně z příjmů fyzických osob ze SVČ, kde bylo plněno na 68 %.

Graf 12: Přehled daňových příjmů kraje Vysočina v letech 2003 – 2006

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

10.2.2 Nedaňové příjmy kraje Vysočina

Nedaňové příjmy v roce **2003** byly splněny na 102 %. V této třídě se poměrně ve velkém objemu vyskytují příjmy, které nezvyšují volné disponibilní zdroje kraje, protože jejich výnos je spojen s konkrétním výdajem. Jednalo se o příjem splátky půjčených prostředků od PO, které byly v podobě vratky návratné finanční výpomoci od zřizovaných zdravotnických zařízení poskytnutých krajem Vysočina. Stejným případem jsou i příjmy z pronájmu bytů, nebytových prostor a movitého majetku, které byly zaslány do rozpočtu kraje Dětskou odbornou léčebnou Počátky a zřizovanými nemocnicemi. Jiným typem příjmů v této třídě jsou příjmy z úroků, které překročily o 205 %. Důsledkem byl především výnos ze zhodnocování dočasných volných finančních prostředků kraje. Stejně jako příjmy z úroků, tak i ostatní nedaňové (nerozpočtované) příjmy představují zdroje, které nemají účelové určení, a lze je využít dle požadavků příslušných orgánů kraje.

Rozpočet nedaňových příjmů v roce **2004** byl splněn na 123 %. Jedná se především o příjmy z pronájmu bytů, nebytových prostor a movitého majetku, které byly mezi zřizovanými nemocnicemi a Dětskou odbornou léčebnou Počátky převedeny do rozpočtu kraje. Na základě žádostí od příspěvkových organizací a z rozhodnutí orgánů kraje byly i odvody příspěvkových organizací poukazovány zpět organizacím ve formě příspěvku na provoz nebo investiční dotace. Jiným typem příjmů v této třídě – příjmy z úroků byly splněny na 144 %, což bylo způsobeno především výnosem ze zhodnocování dočasně volných prostředků kraje. Největší objem ostatních nedaňových (nerozpočtovaných) příjmů představovaly vratky nespotřebovaných státních dotací za rok 2003 od obcí a zřizovaných příspěvkových organizací, které byly v plné výši vráceny zpět při finančním vypořádání do státního rozpočtu (viz strana 53). V této skupině byly také zahrnuty příjmy, které nemají účelové určení a jejich použití je v pravomoci příslušných orgánů kraje. Jedná se například o příjmy z věcných břemen, příjmy za záchyt osob na protialkoholní stanici, přijaté sankční platby, příjmy z finančního vypořádání za rok 2003 od státu apod.

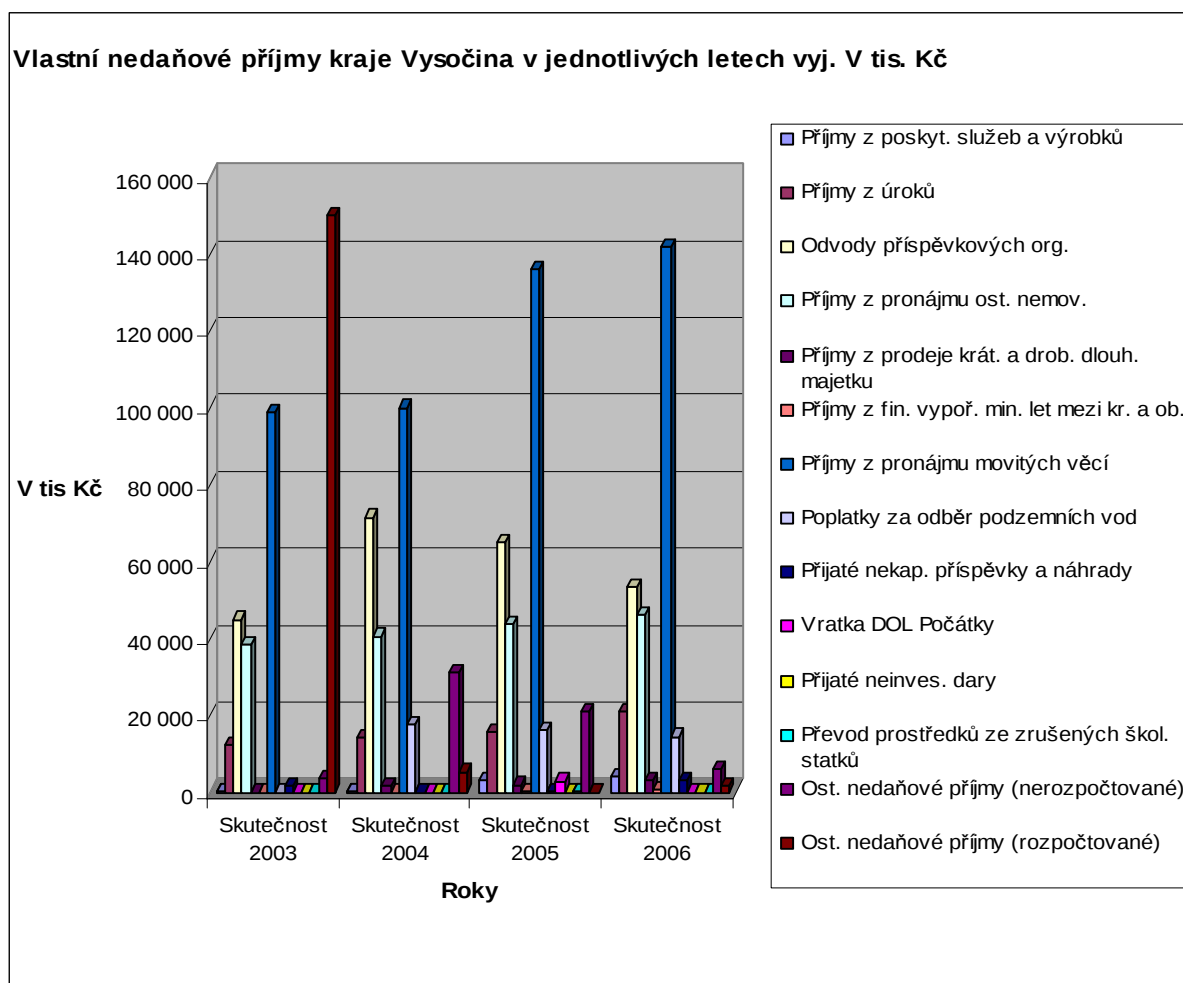
Vlastní nedaňové příjmy dosáhly v roce **2005** výše 307 115 tis. Kč a byly plněny na 112 %. Nejvýznamnějšími příjmy byly příjmy z pronájmu movitého majetku, bytů a nebytových prostor, které byly na základě ujednání mezi zřizovanými nemocnicemi a Horáckým divadlem Jihlava poukazovány do rozpočtu kraje. Tyto příjmy byly organizacím poukazovány zpět formou příspěvků na provoz nebo dotace na investice. Dalším podstatným příjmem byly odvody příspěvkových organizací v oblasti dopravy, školství, kultury, zdravotnictví, a sociálních věcí, které byly opět následovně vráceny zpět organizacím. Mezi další nedaňové příjmy patří i podíl kraje na poplatku za odebrané množství podzemní vody, na jehož území se odběr uskutečňuje (část poplatků za odběr vody je ve výši 50 % příjmem rozpočtu kraje²⁹ a tyto prostředky musí být použity na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury a na zřízení a doplňování zvláštního účtu). Další položkou těchto příjmů byly příjmy z úroků a příjmy ze zhodnocování dočasně volných finančních prostředků kraje a splátka návratné finanční výpomoci, poskytnutá v roce 2004 zřizované příspěvkové organizaci Dětská odborná léčebna Počátky.

Vlastní nedaňové příjmy dosáhly v roce **2006** výše 297 094 tis. Kč a byly plněny na 108 %. Objemově nejvýznamnější byly příjmy z pronájmu movitých věcí a ostatních nemovitostí a jejich částí především od zřizovaných nemocnic, Horáckého divadla Jihlava a Střední

²⁹ Zákon 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších změn a doplňků.

průmyslové školy Třebíč, které byly poukazovány do rozpočtu kraje. Tyto příjmy byly zároveň poukazovány zpět organizacím formou příspěvku na provoz nebo dotace na investice. Podstatným nedaňovým příjmem byly rovněž odvody příspěvkových organizací a dalším významným příjmem byly také příjmy z úroků a příjmy ze zhodnocování dočasně volných finančních prostředků kraje.

Graf 13: Přehled nedaňových příjmů kraje Vysočina v letech 2003 – 2006 vyj. v tis. Kč

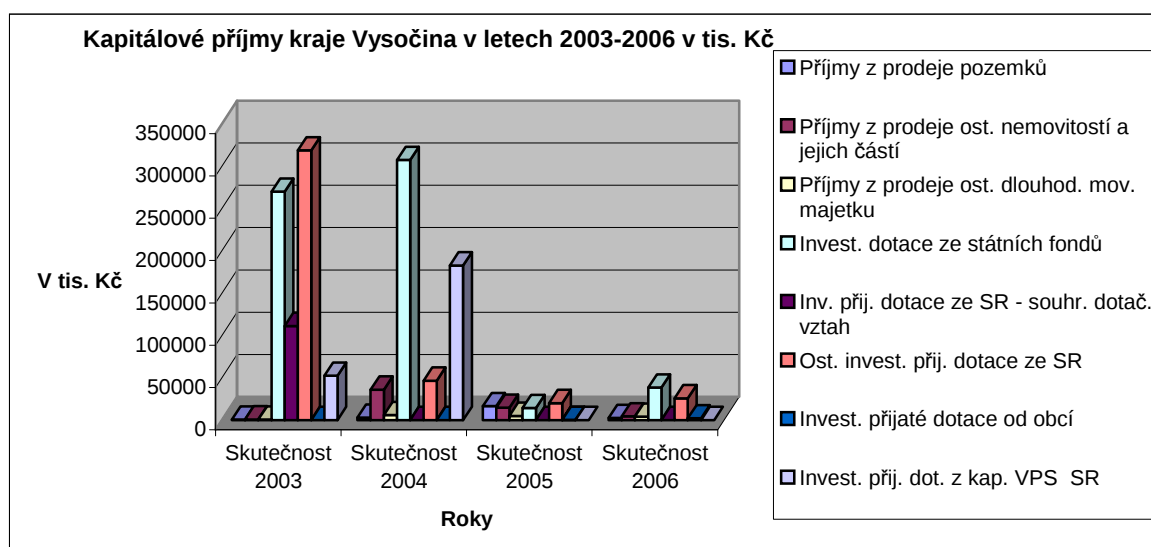
Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

10.2.3 Kapitálové příjmy kraje Vysočina

Kapitálové příjmy představují příjmy z prodeje pozemků, nemovitostí a jejich částí a z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku ve vlastnictví kraje. V roce **2003** bylo nenaplnění plánovaných příjmů (56 %) způsobeno především nerealizací prodeje nemovitostí. Naopak nad rámec rozpočtu byly příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku získané např. prodejem majetku ve školství.

V roce **2004** byly kapitálové příjmy splněny na 125 %. Největší objem představovaly příjmy z prodeje zámku v Herálci, prodej nemovitostí v katastrálním území Třebíč - součást nemocnice Třebíč, prodej bytů v Černovicích a v Heleníně aj. Kapitálové příjmy v roce **2005** činily 35 684 tis. Kč a byly splněny na 360 %. Největší objem představovaly příjmy z prodeje Dětské odborné léčebny Počátky, nemovitostí v katastrálním území a obci Rouchovany do vlastnictví ČR, pokračoval prodej bytů v Černovicích, podle splátkového kalendáře byla provedena úhrada kupní ceny za prodej Školního statku Třebíč apod. V roce **2006** tyto příjmy činily celkem 10 625 tis. Kč. Jednalo se např. o prodej nevyužívané budovy v Chotěboři, rodinného domu a pozemků ve správě ÚSP Těchobuz, nepotřebné části pozemku v nájmu Nemocnice Jihlava aj.

Graf 14: Přehled kapitálových příjmů kraje Vysočina v letech 2003 – 2006

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

10.2.4 Přijaté dotace kraje Vysočina

Ve všech analyzovaných letech se staly nejvýznamnějším druhem příjmu **přijaté dotace** ze státního rozpočtu a státních fondů (vzhledem k tomu, že v roce 2003 nebyly na financování správních činností a zřizovatelských funkcí převedených na kraj z okresních úřadů stanoveny zvýšené podíly na daňových příjmech).

Kraj Vysočina přijal v roce **2003** státní dotace ve výši 5 183 853 tis. Kč, což představuje 81,17 % z celkových příjmů kraje. Tyto dotace tvořily především dotace poskytnuté v rámci programového financování ISPROFIN v oblasti zdravotnictví, školství a kultury a z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury (dále jen SFDI). Nižší čerpání prostředků poskytnutých ze SFDI (70 % - v rámci smlouvy na rok 2003) bylo způsobeno nerealizováním

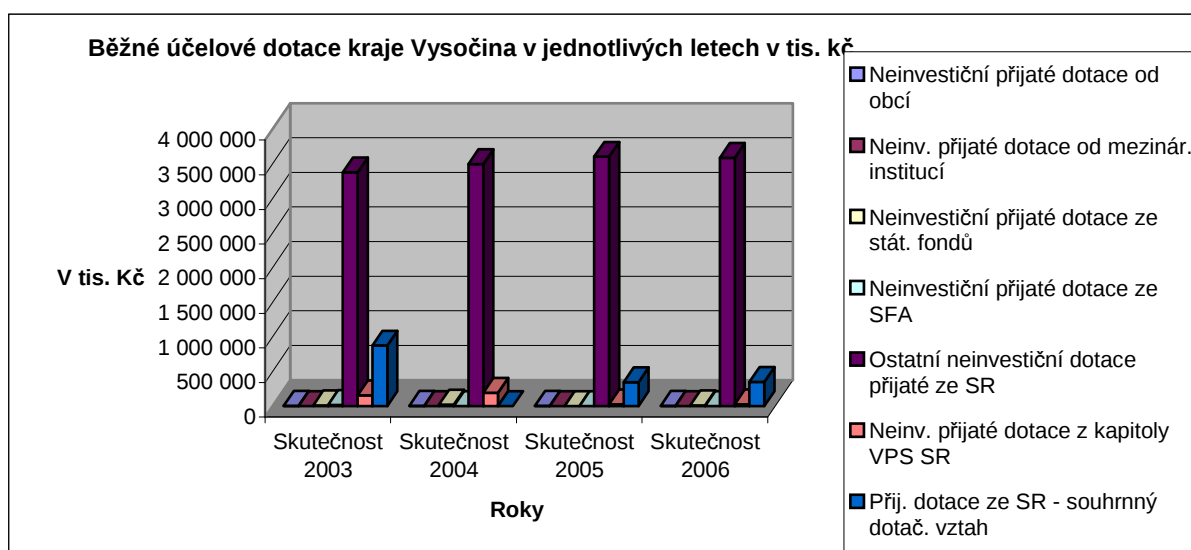
všech plánovacích akcí (komplikované majetkoprávní přípravy staveb, nepředvídané změny při realizaci staveb,...) a tyto prostředky zůstaly k dispozici pro další rok. Přijaté dotace byly poskytovány Ministerstvem financí (dotace na převod zřizovatelských funkcí, na úhradu závazků zdravotnických zařízení, na výkon státní správy, na likvidaci léčiv, na referendum o vstupu do EU aj.) v celkové výši 31 000 tis. Kč a odvětvovými ministerstvy (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo kultury, Ministerstvo zdravotnictví apod.). Největší objem představovaly dotace z MŠMT na přímé výdaje v obecním a krajském školství a dotace soukromým školám v celkové výši 3 344 163 tis. Kč.

Přijaté státní dotace v roce **2004** představovaly objemově nejvýznamnější druh příjmů kraje, tj. 80,16 % ze všech příjmů. V průběhu roku byla kraji a zřizovaným příspěvkovým organizacím poskytnuta dotace z jednotlivých kapitol státního rozpočtu a SFDI. Většina dotací byla plně spotřebována. Nevyčerpané dotace byly vráceny při finančním vypořádání do státního rozpočtu. V průběhu roku 2004 byly poskytnuty dotace z rozpočtu SFDI na financování dopravní infrastruktury v kraji a v rámci programového financování ISPROFIN v oblasti zdravotnictví (rekonstrukce chirurgie Nemocnice Nové Město na Moravě) a v oblasti kultury (restaurování sbírek, výkup předmětů kulturní hodnoty v Muzeu Vysočiny Jihlava, Pelhřimov a Třebíč a další).

Kraj Vysočina přijal v roce **2005** ze SR dotace v úhrnné výši 4 027 359 tis. Kč, z toho dotace prostřednictvím čerpacích účtů činily 30 153 tis. Kč. Dotace na programy spolufinancované EU byly poskytnuty ve výši 22 376 tis. Kč. Poskytujícími subjekty byly ministerstva, státní fondy a Státní úřad pro jadernou bezpečnost. Tyto dotace byly převážně plně spotřebovány. Nevyčerpané dotace podléhaly zúčtování se státním rozpočtem.

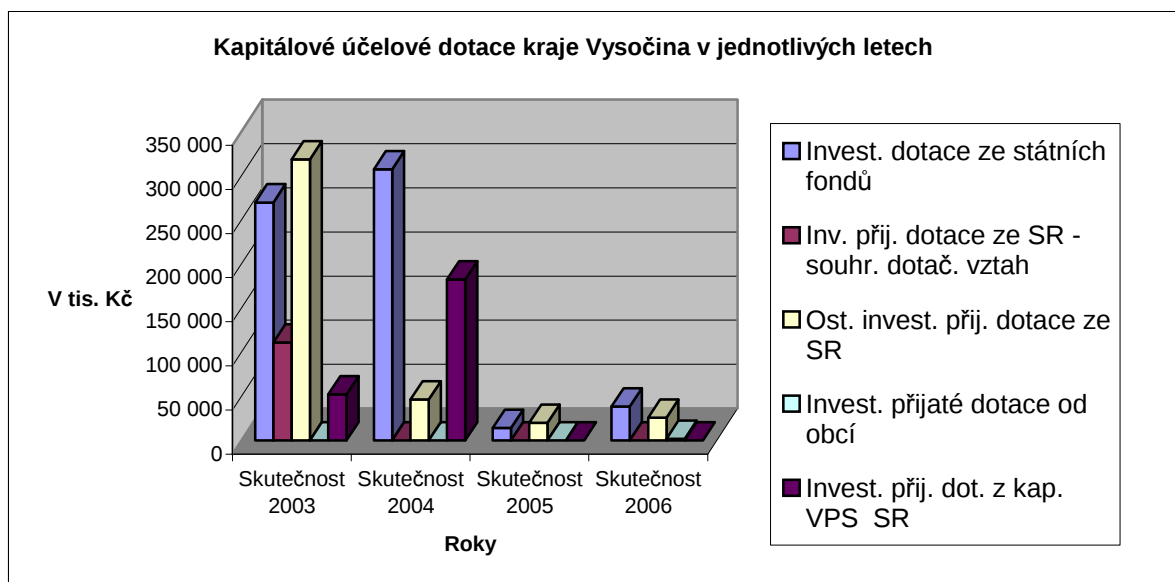
Kraj Vysočina v roce **2006** přijal dotace ze SR v úhrnné výši 4 339 665 tis. Kč, z toho dotace prostřednictvím čerpacích účtů činily 48 578 tis. Kč. Dotace na programy spolufinancované z prostředků EU byly poskytnuty ve výši 60 832 tis. Kč. Poskytovateli těchto dotací byly stejné subjekty jako v minulém roce. Přehled o přijatých dotacích v jednotlivých letech dle jednotlivých kapitol SR ukazují následující grafy.

Graf 15: Přehled neinvestičních (běžných) přijatých dotací krajem Vysočina v letech 2003-2006

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Graf 16: Přehled investičních (kapitálových) přijatých dotací krajem Vysočina v letech 2003-2006

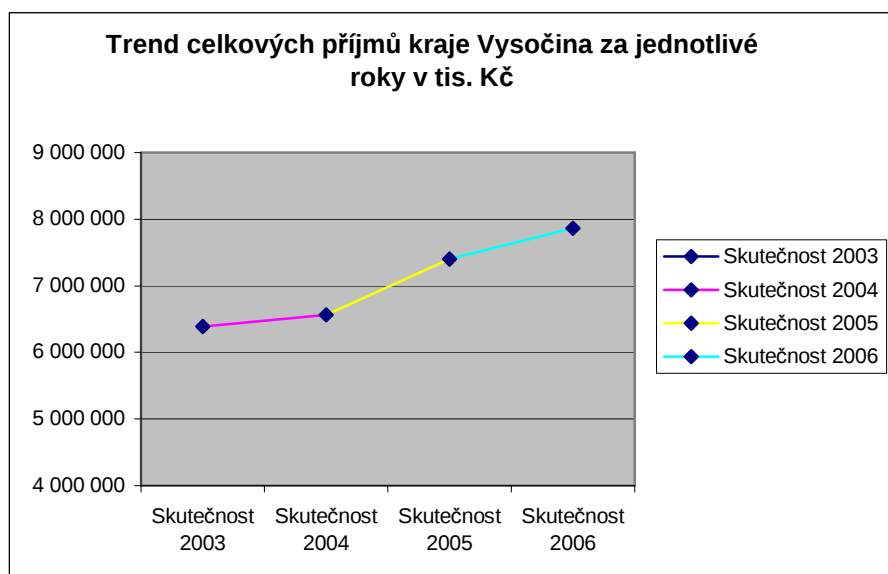
Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

10.3 Trend a meziroční porovnání příjmů kraje Vysočina v letech 2003 – 2006

Trend celkových příjmů kraje Vysočina v letech 2003-2004 byl rostoucí, což lze vidět i z grafu 17. Porovnala jsem celkové příjmy kraje ze všech analyzovaných let. Výrazná změna ve vývoji příjmů nastala v roce 2005 přijetím novely zákona o rozpočtovém určení daní, prostřednictvím které byl podíl krajů na sdílených daních povýšen z 3,1 % na 8,92 %. Tzn. nárůst daňových příjmů se v tomto roce výrazně odrazil do růstu běžných

příjmů, a tedy i do příjmů celkových. Vývoj celkových příjmů je tedy ovlivněn růstem daňových příjmů, jejichž vývoj ovlivňuje ekonomická situace a legislativní podmínky v ČR.

Graf 17: Trend vývoje celkových příjmů kraje Vysočina v jednotlivých letech vyj. v tis. Kč

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Tabulka 26: Meziroční porovnání celkových příjmů kraje Vysočina vyjádřené v %

	Index 2004/2003 (%)	Index 2005/2004 (%)	Index 2006/2005 (%)	Index 2006/2003 (%)
Celkem příjmy	103	113	106	123

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Z meziročního srovnání příjmů kraje Vysočina je možné vidět rostoucí trend celkových příjmů důsledkem změny v daňových příjmech (viz index porovnávající roky 2005 a 2004). Výrazný nárůst příjmů je tedy zřetelný jak z rostoucího vývoje časové řady (viz graf 17), tak z meziročního porovnání (viz tabulka 26). Pokud vezmeme v úvahu celou časovou řadu (2003-2006), podíl celkových příjmů se zvýšil od roku 2003 do roku 2006 o 23 %, tj. o částku 1 476 327 tis. Kč. Z hlediska analyzované časové řady lze dále předvídat, že výše celkových příjmů kraje Vysočina bude mít rostoucí trend.

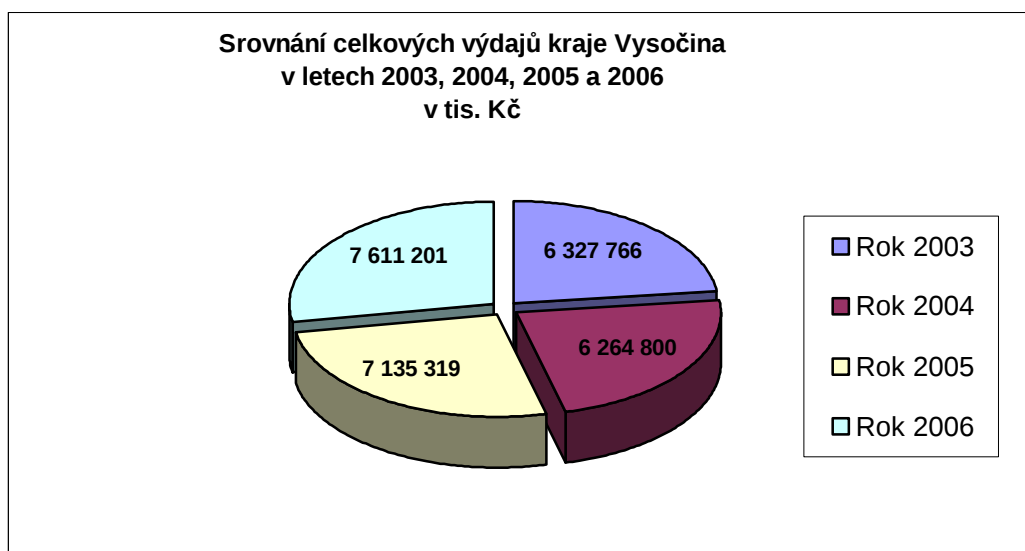
11 Čerpání rozpočtu výdajů kraje Vysočina v letech 2003 – 2006

11.1 Výdaje rozpočtů v letech 2003 – 2006

Výdaje kraje Vysočina v roce 2006 byly ve schváleném rozpočtu stanoveny na 6 913 560 tis. Kč a v upraveném rozpočtu k 31. 12. 2006 potom dosáhly výše 7 786 896 tis. Kč. Byly čerpány na 98 %, což ve skutečnosti představuje částku 7 611 201 tis. Kč. Běžné výdaje činily 87 %, kapitálové výdaje tvořily 7 % a ostatní výdaje byly 6 % z celkových výdajů kraje a objevily se pouze u některých kapitol (kapitoly Školství, Zdravotnictví, Sociální věci, Zastupitelstva kraje, Nemovitého majetku, Požární ochrany a IZS).

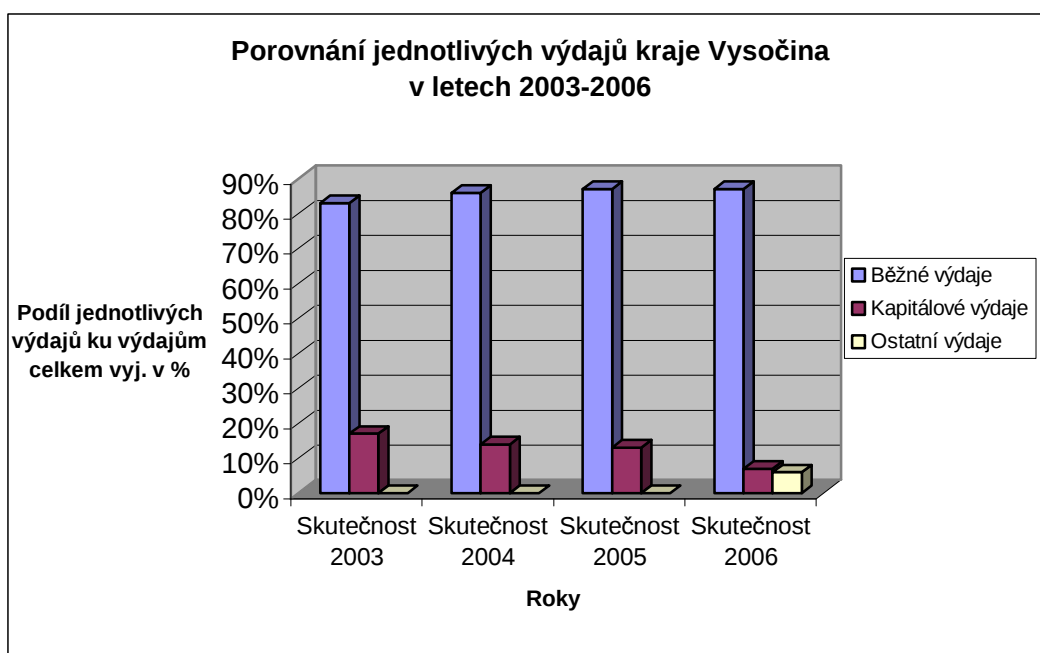
Výdaje v roce 2005 dosáhly výše 7 135 319 tis. Kč a byly čerpány na 97,59 %, což představovalo úsporu 175 923 tis. Kč. Běžné výdaje tvořily 87 % a kapitálové výdaje v tomto roce představovaly 13 % z celkových výdajů kraje Vysočina. **V roce 2004 výdaje** dosáhly výše 6 264 800 tis. Kč a byly čerpány na 96 %. Běžné výdaje činily 86 % a kapitálové výdaje tvořily 14 % z celkových výdajů kraje. **Výdaje v roce 2003** byly 6 327 766 tis. Kč, z toho běžné výdaje tvořily 83 % a kapitálové výdaje představovaly 17 %.

Graf 18: Srovnání celkových výdajů kraje Vysočina v letech 2003, 2004 a 2005 v tis. Kč

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Graf 19: Srovnání běžných a kapitálových výdajů kraje Vysočina v jednotlivých letech vyj. v %

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

11.2 Čerpání rozpočtu výdajů v jednotlivých kapitolách

Výdajová část krajského rozpočtu byla v roce 2005 a 2006 členěna do 16 kapitol, oproti roku 2003 a 2004, jejichž počet byl pouze 14 (chybí Kapitola informatika a Kapitola Sekretariátu Regionální rady NUTS II). Jednotlivé kapitoly si kraje stanovují samy podle vlastních potřeb (členění dle kapitol je povinné u SR). Kapitoly obsahují běžné, kapitálové, popř. ostatní výdaje. Kapitola rezerva a rozvoj kraje stojí vedle ostatních kapitol a jsou v ní uloženy finanční prostředky kraje, které nejsou zatím konkrétně určeny pro jednotlivé kapitoly. V případě potřeby kapitálu jsou tyto prostředky z této kapitoly rozpuštěny a následně převedeny do příslušné kapitoly rozpočtu kraje (tzn. prostředky z kapitoly Rezerva a rozvoj kraje se sníží a zároveň se zvýší na kapitole jiné). Podrobnější přehled o čerpání prostředků kapitol kraje Vysočina bez fondů uvádí tabulka 27.

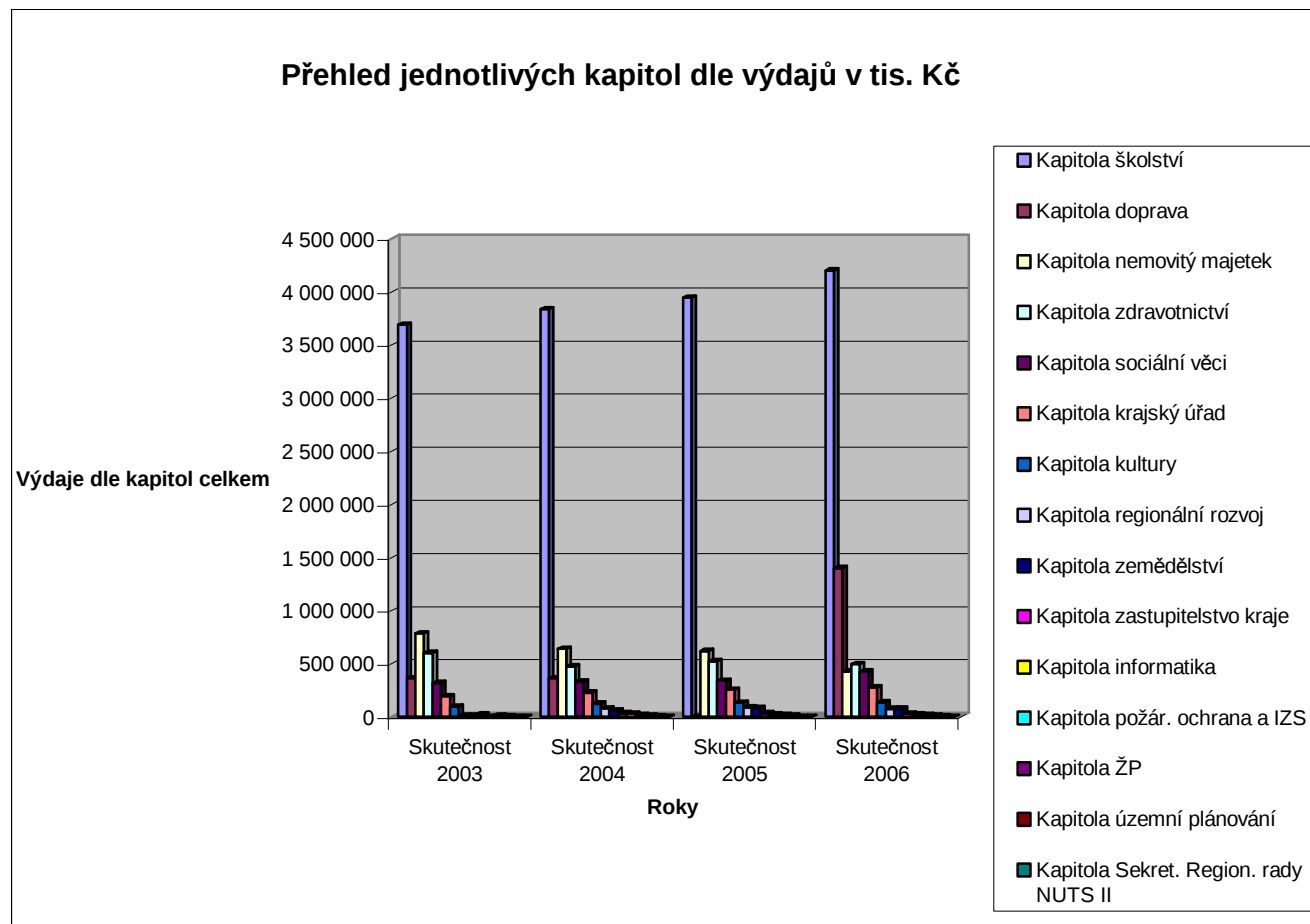
Tabulka 27: Výdaje dle kapitol celkem kraje Vysočina v letech 2003-2006 v tis. Kč

Název kapitoly	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Skutečnost 2006	Index 2004/2003 (%)	Index 2005/2004 (%)	Index 2006/2005 (%)	Index 2006/2003 (%)
Kapitola zemědělství	9 319	58 401	83 613	80 239	627	143	96	861
Kapitola školství	3 689 220	3 836 424	3 942 999	4 200 216	104	103	107	114
Kapitola kultura	98 930	125 860	133 912	137 607	127	106	103	139
Kapitola zdravotnictví	602 890	474 034	521 632	496 141	79	110	95	82
Kapitola ŽP	5 393	10 304	8 626	11 515	191	84	133	214
Kapitola územní plánování	1 545	2 574	100	5 971	167	4	5 971	386
Kapitola doprava	363 780	361 962	1 040 800	1 398 229	100	288	134	384
Kapitola sociální věci	318 396	330 520	339 950	427 064	104	103	126	134
Kapitola požár. ochrana a IZS	12 228	19 880	16 572	17 892	163	83	108	146
Kapitola zastupitelstvo kraje	24 525	33 065	35 447	32 083	135	107	91	131
Kapitola krajský úřad	193 731	226 859	253 970	275 499	117	112	108	142

Kapitola nemovitý majetek	784 491	641 380	619 021	426 839	82	97	69	54
Kapitola regionální rozvoj	12 122	80 348	87 211	75 770	663	109	87	625
Kapitola informatika	0	30 860	24 897	24 781	*****	81	100	*****
Kapitola Sekret. Region. rady NUTS II	0	56	3	4	*****	5	133	*****
Kapitoly celkem	6 116 570	6 232 527	7 108 753	7 609 850	102	114	107	124
Kapitola rezerva a rozvoj kraje	*****	*****	*****	*****	*****	*****	*****	*****
<i>z toho nespecifikovaná rezerva</i>	*****	*****	*****	*****	*****	*****	*****	*****
<i>péče o lidské zdroje a majetek kraje</i>	*****	*****	*****	*****	*****	*****	*****	*****
<i>strategické a koncepční materiály kraje</i>	*****	*****	*****	*****	*****	*****	*****	*****
Převod do fondu Vysočina	210 000	7 050	*****	*****	*****	*****	*****	*****
Ost. fin. operace (fin. vypoř. se SR, zůstatek z převodů na depoz. účet)	1 196	25 223	26 566	1 351	2 109	105	5	113
Celkem	6 327 766	6 264 800	7 135 319	7 611 201	99	114	107	120

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

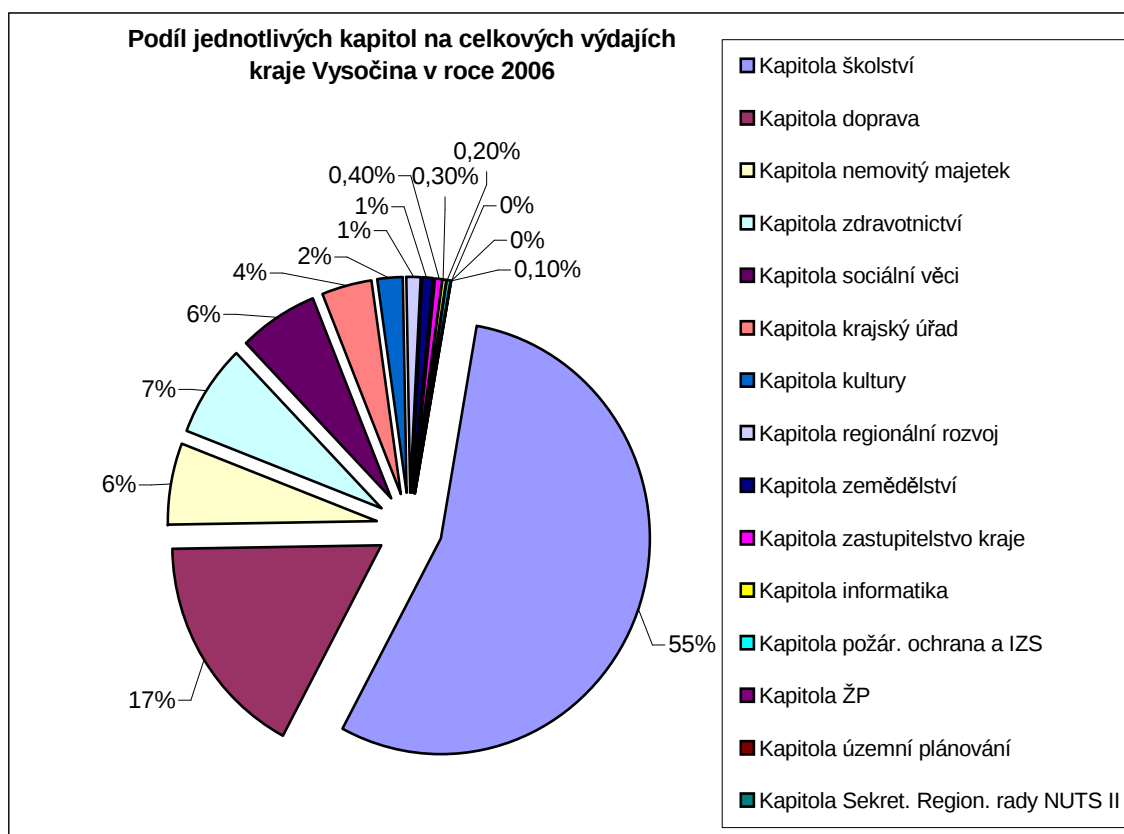
Graf 20: Přehled jednotlivých kapitol dle výše výdajů kraje Vysočina v jednotlivých letech v tis. Kč

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Podle podílu jednotlivých kapitol na celkových výdajích v roce 2006 je nejvýznamnější kapitola Školství (55 %), dále kapitola Doprava (17 %), kapitola Zdravotnictví (7 %), kapitola Nemovitý majetek (6 %), kapitola Sociální věci (6 %), kapitola Krajský úřad (4 %), kapitola Kultury (2 %), kapitola Regionální rozvoj (1 %), kapitola Zemědělství (1 %), kapitola Zastupitelstvo kraje (0,3 %), kapitola Informatika (0,3 %), kapitola Požární ochrana a IZS (0,2 %), kapitola ŽP (0,1 %), kapitola Územní plánování (0 %), kapitola Sekretariátu Regionální rady NUTS II (0 %).

Graf 21: Podíl jednotlivých kapitol na výdajích kraje Vysočina celkem v roce 2006 vyj. v %

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

11.2.1 Kapitola školství kraje Vysočina

Nejvýznamnější kapitolou výdajů, která se podílela ve všech analyzovaných letech nadpoloviční hodnotou na celkové výši výdajů, je **kapitola Školství**. Tabulky 28 a 30 uvádí stručný přehled běžných a kapitálových výdajů celkem a tabulky 29 a 31 zobrazují přehled jednotlivých položek těchto výdajů kapitoly Školství během let 2003-2006 včetně jejich meziročního srovnání.

Tabulka 28: Celkem běžné výdaje (odvětvové třídění) kapitoly Školství během let 2003-2006 vyj. v tis. Kč

Celkové běžné výdaje	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Skutečnost 2006	Index 2004/2003 (%)	Index 2005/2004 (%)	Index 2006/2005 (%)	Index 2006/2003 (%)
Kapitola školství	3 643 585	3 819 557	3 927 520	4 125 970	105	103	105	113

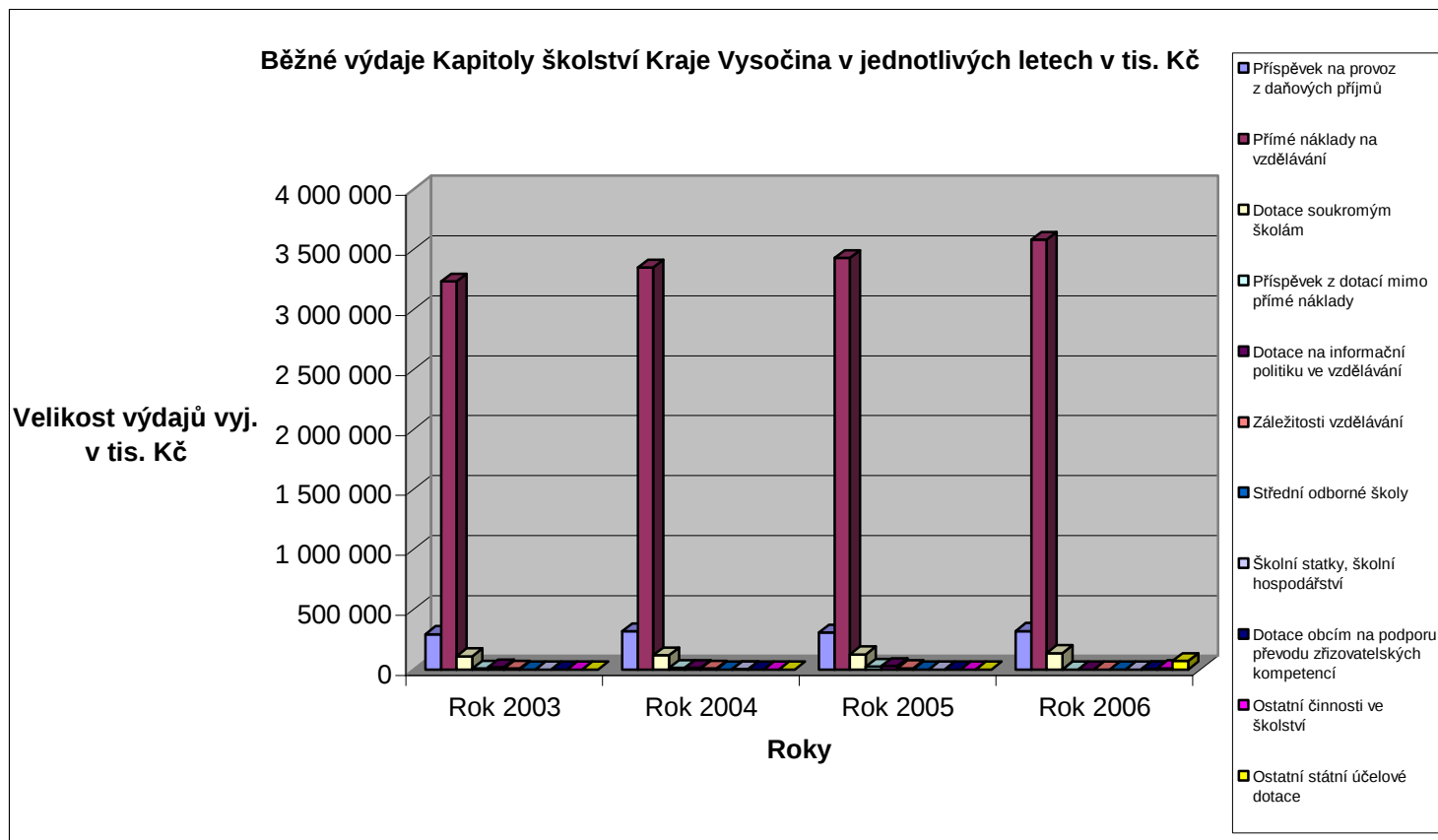
Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Tabulka 29: Celkem běžné výdaje (druhové třídění) kapitoly Školství během let 2003-2006 v tis. Kč

Název	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006	Index 2004/2003 (%)	Index 2005/2004 (%)	Index 2006/2005 (%)	Index 2006/2003 (%)
Příspěvek na provoz (z daňových příjmů - peníze kraje)	293 755,00	318 996,00	308 578,00	321 194,00	109,00	97,00	104,00	102,00
Přímé náklady	3 231 954,00	3 348 843,00	3 428 885,00	3 582 667,00	104,00	102,00	104	102,00
Dotace soukromým školám	110 975,00	118 480,00	125 831,00	136 659,00	107,00	106,00	109	102,00
Příspěvek z dotací mimo přímé náklady	6 901,00	11 707,00	23 875,00	***	170,00	204,00	***	***
Záležitosti vzdělávání, tělovýchovná činnost, dotace na informační politiku ve vzdělávání	24 926,00	19 386,00	39 351,00	***	***	***	***	***
Mimořádné dotace na úhradu zhoršeného HV v roce 2003 (střední odborné školy, školní statky a školní hospodářství)	***	2 145,00	***	***	***	0,00	***	***
Ostatní státní účelové dotace (od roku 2006)	***	***	***	72 169,00	***	***	166,00	***
Ostatní činnosti ve školství (od roku 2006)	***	***	***	10 441,00	***	***	123,00	***
Dotace obcím na podporu převodu zřizovatelských kompetencí	***	***	***	2 840,00	***	***	112,00	***
Celkem běžné výdaje	3 643 585,00	3 819 557,00	3 926 520,00	4 125 970,00	104,00	103,00	105,08	102,00

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Graf 22: Porovnání běžných výdajů kapitoly Školství v jednotlivých letech v tis. Kč

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Tabulka 30: Celkem kapitálové výdaje (odvětvové třídění) kapitoly Školství během let 2003-2006 vyj. v tis. Kč

Celkové kapitálové výdaje	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Skutečnost 2006	Index 2004/2003 (%)	Index 2005/2004 (%)	Index 2006/2005 (%)	Index 2006/2003 (%)
Kapitola školství	20 709	16 867	16 479	61 745	81	98	375	298

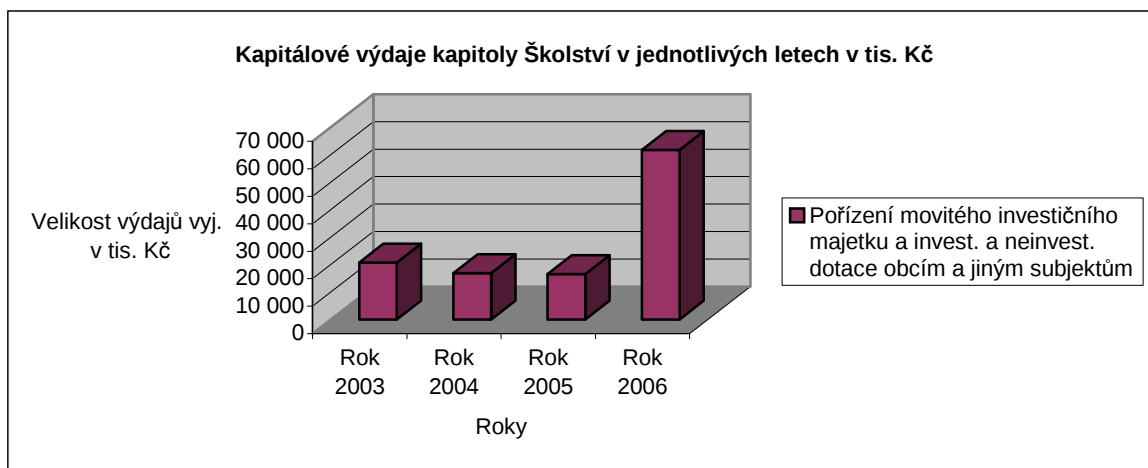
Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Tabulka 31: Celkem kapitálové výdaje (druhovové třídění) kapitoly Školství během let 2003-2006 v tis. Kč

Celkové kapitálové výdaje	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Skutečnost 2006	Index 2004/2003 (%)	Index 2005/2004 (%)	Index 2006/2005 (%)	Index 2006/2003 (%)
Pořízení movitého investičního majetku a invest. a neinvest. dotace obcím a jiným subjektům	20 709	16867	16479	61745	81	98	375	298

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Graf 23: Porovnání kapitálových výdajů kapitoly Školství v jednotlivých letech v tis. Kč

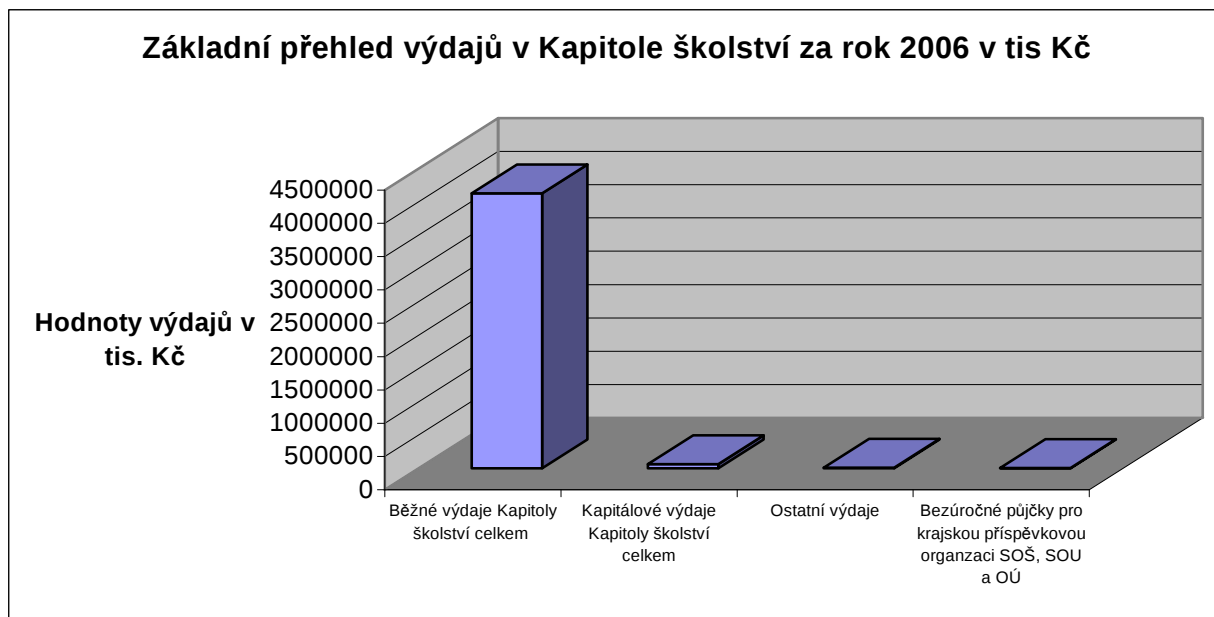

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

V roce 2006 běžné výdaje tvořily příspěvek na provoz krajem zřizovaných organizací financovaný z daňových příjmů – peníze kraje, který dosahoval skutečné výše 321 194 tis. Kč a přímé náklady na vzdělání, které jsou určeny pro krytí přímých výdajů škol a školských zařízení zřizovaných krajem, ale rovněž pro školy a školská zařízení zřizovaná obcemi v kraji Vysočina. Jejich skutečná hodnota činila 3 582 667 tis. Kč. Dále jde o dotace soukromým školám (nejvýznamnějšími položkami byly Střední odborné školy a Střední odborná učiliště a učiliště), které byly ve výši 136 659 tis. Kč, ostatní státní účelové dotace (Státní informační politika – neinvestice a investice, Rozvoj klíčových kompetencí žáků 7. tříd), které dosahovaly výše 72 169 tis. Kč, ostatní činnosti ve školství (Příjmy z prodeje majetku ve správě PO, Podpora sportu, Vzdělávací programy EU), které ve skutečnosti představovaly výši 10 441 tis. Kč a dotace obcím na podporu převodu zřizovatelských kompetencí (hrazené z daňových příjmů kraje) činily 2 840 tis. Kč a týkaly se tedy převodu kompetencí z kraje na obec v případech domů dětí a mládeže a základních uměleckých škol.

Kapitálové výdaje v roce 2006 zahrnovaly dotace na pořízení investičního movitého majetku – prostředky s účelovým určením na dokončení sítě výukových CNC pracovišť na podporu projektu Adaptibilní školy, které představovaly výši 13 706 tis. Kč. Součástí těchto výdajů byly dotace poskytnuté obcím a jiným subjektům, např. dotace městu Jihlava na 1. etapu rekonstrukce fotbalového stadionu, dotace městu Třebíč na areál TJ JE Dukovany aj., v celkové výši 48 039 tis. Kč. Součástí kapitoly Školství byly v roce 2006 **ostatní výdaje** (na Vybavení škol výpočetní technikou, na pořízení a opravy učebních pomůcek ZUŠ aj.), které dosahovaly výše 8 992 tis. Kč, a **bezúročné půjčky pro krajskou příspěvkovou organizaci SOŠ, SOU a OÚ Třešť**, které činily 3 509 tis. Kč (tyto půjčky byly výjimkou v daném roce).

Graf 24: Přehled běžných, kapitálových, ostatních výdajů a bezúročné půjčky příspěvkové organizaci SOŠ, SOU a OÚ Třešť v Kapitole školství v roce 2006 vyj. v tis. Kč

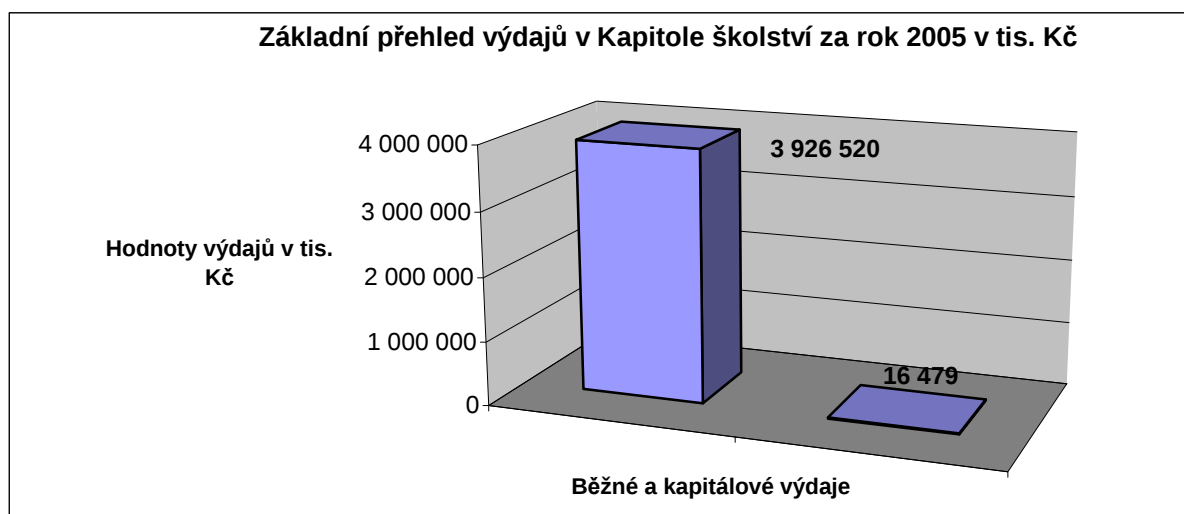
Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Prostředky této kapitoly tvořily 55 % celkového rozpočtu výdajů kraje. Největší část představovaly přímé náklady na vzdělávání krajským a obecním školám, které byly kryty účelovou dotací z MŠMT (3 582 667 tis. Kč). Prostředky na dotace soukromým školám (výše podle skutečného počtu žáků a stanovených normativů) nebyly zahrnuty do schváleného rozpočtu kraje na rok 2006 a staly se součástí upraveného rozpočtu na základě příslušného rozpočtového opatření. Nevyčerpané prostředky byly vráceny MŠMT při finančním vypořádání. Ostatní státní účelové dotace nebyly rozpočtovány ve schváleném rozpočtu kraje a rozpočtovými opatřeními byly navyšovány příjmy a výdaje kraje a upravovány závazné ukazatele v průběhu roku. Ostatní činnosti ve školství byly rozpočtovány podle jednotlivých účelových znaků jako např. Stipendium Vysočiny, Talent Vysočiny, Ceny hejtmána, Školení a informační kampaň k programům EU aj. K nedočerpání došlo z důvodu vratky účelových prostředků přidělených organizacím v průběhu tohoto roku a také z důvodu nižších nákladů na realizaci některých akcí. Z této kapitoly byly také poskytnuty dotace obcím na podporu převodu zřizovatelských kompetencí v celkové výši 2 840 tis. Kč.

V roce 2005 běžné výdaje tvořily příspěvek na provoz z daňových příjmů – peníze kraje (jehož významnými položkami byly Střední odborná učiliště a učiliště, Střední odborné školy a gymnázia), který dosahoval skutečné výše 308 578 tis. Kč, přímé náklady (Základní školy, Střední odborná učiliště a učiliště, Střední odborné školy a Předškolní zařízení), jejichž skutečná hodnota činila 3 428 885 tis. Kč, dále dotace soukromým školám (nejvýznamnějšími

položkami byly Střední odborná učiliště a učiliště a Střední odborné školy) ve výši 125 831 tis. Kč, příspěvek z dotací mimo přímé náklady (na Základní školy, na Střední odborné školy a na Ostatní tělovýchovnou činnost) dosahoval 23 875 tis. Kč. Dotace na informační politiku ve vzdělávání činily ve skutečnosti 28 348 tis. Kč a záležitosti vzdělávání byly v hodnotě 11 003 tis. Kč. Běžné výdaje tedy celkem dosahovaly v roce 2005 výše 3 926 520 tis. Kč. **Kapitálové výdaje v roce 2005** na pořízení movitého investičního majetku v Kapitole školství představovaly 16 479 tis. Kč.

Graf 25: Přehled běžných a kapitálových výdajů v Kapitole školství v roce 2005 vyj. v tis. Kč

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Prostředky této kapitoly tvořily 55 % celkového rozpočtu výdajů kraje. Největší část představovaly výdaje na úhradu přímých výdajů krajských a obecních škol, které byly kryty účelovou dotací z MŠMT (3 428 885 tis. Kč). Z vlastních zdrojů kraje byly také hrazeny příspěvky na provoz škol a školských zařízení zřizovaných krajem (308 578 tis. Kč), které zahrnovaly výdaje na běžný provoz, velké opravy movitého majetku atd. Prostředky na dotace soukromým školám (125 831 tis. Kč) nebyly zahrnuty do schváleného rozpočtu kraje na rok 2005. V průběhu roku byl rozpočet kapitoly Školství prostřednictvím rozpočtových opatření zvýšen o státní účelové dotace, např. o dotace na státní informační politiku, na podporu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, na prevenci sociálně patologických jevů, na projekty romské komunity, na program protidrogové politiky aj. Z této kapitoly (Záležitosti vzdělávání) byla dále poskytnuta řada příspěvků na financování soutěží a olympiád, na dofinancování schválených vzdělávacích programů EU, Stipendium Vysočiny aj. Z daňových příjmů kraje byly také poskytovány dotace obcím v důsledku přechodu zřizovatelských funkcí z kraje na obce a na podporu Speciálního pedagogického centra při MŠ se speciálními třídami v Jihlavě (2 538 tis. Kč).

Z prostředků kraje byly zřizované školy a školská zařízení vybavovány výpočetní technikou a softwarem (7 190 tis. Kč). Dále byly z těchto prostředků poskytnuty dotace na pořízení učebních pomůcek obecních a krajských základních uměleckých škol (1 000 tis. Kč).

V roce 2004 běžné výdaje tvořily příspěvek na provoz z daňových příjmů (významnými položkami byly Střední odborná učiliště a učiliště, Střední odborné školy a gymnázia), který dosahoval výše 318 996 tis. Kč, další významnou položkou byly Přímé náklady (na Základní školy, na Střední odborná učiliště a učiliště, na Střední odborné školy a Předškolní zařízení aj.), jejichž skutečná hodnota činila 3 348 843 tis. Kč, dotace soukromým školám (nejvýznamnějšími položkami byla Střední odborná učiliště a učiliště a Střední odborné školy) dosahovala v roce 2004 výše 118 480 tis. Kč, příspěvek z dotací mimo přímé náklady (na Školní statky, školní hospodářství, na Základní školy, na Střední odborné učiliště a učiliště apod.) dosahoval 11 707 tis. Kč. Dotace na informační politiku ve vzdělávání činily ve skutečnosti 12 065 tis. Kč. Zásaditosti vzdělávání byly v hodnotě 7 321 tis. Kč. V tomto roce byla přidělena mimořádná dotace z rozpočtu kraje na úhradu zhoršeného hospodářského výsledku 2003 na Střední odborné školy ve skutečné výši 84 tis. Kč a na Školní statky, školní hospodářství v odpovídající částce 2 061 tis. Kč. Celkové běžné výdaje v roce 2004 činily 3 819 557 tis. Kč. **Kapitálové výdaje v roce 2004** v Kapitole školství na Pořízení movitého investičního majetku představovaly výši 16 867 tis. Kč.

Graf 26: Přehled běžných a kapitálových výdajů v Kapitole školství v roce 2004 vyj. v tis. Kč

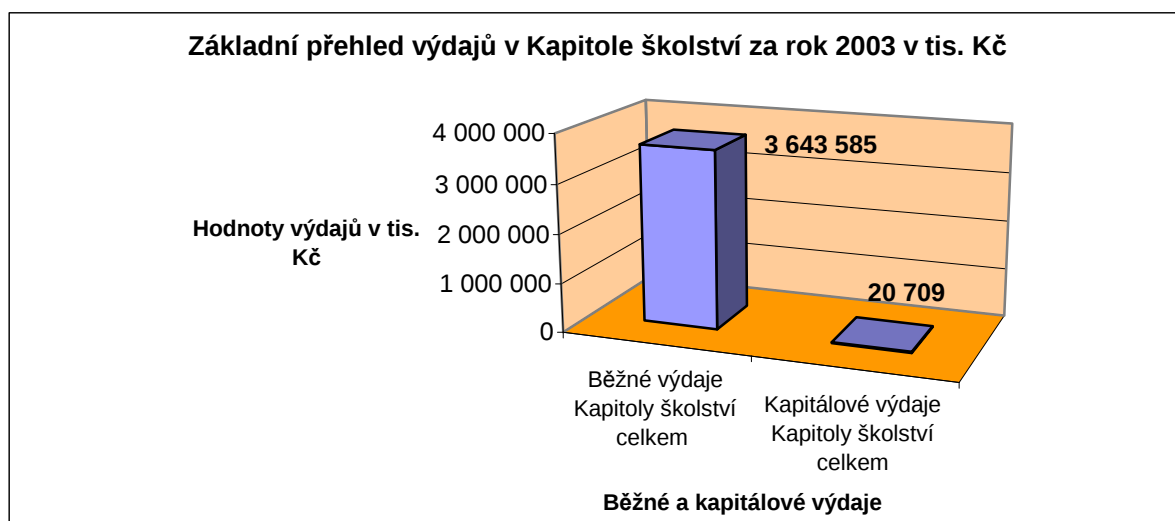
Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Prostředky této kapitoly tvořily 61 % celkového rozpočtu výdajů kraje. Převážnou část výdajů v roce 2004 tvořily prostředky na úhradu přímých výdajů krajských a obecních škol a školských zařízení (3 348 843 tis. Kč). Prostředky na dotace soukromým školám (celkem

přijato 118 631 tis. Kč) byly do rozpočtu zahrnovány čtvrtletně. Významnou součástí výdajů této kapitoly tvořily také příspěvky z rozpočtu kraje a školských zařízení zřizovaných krajem (318 996 tis. Kč), který zahrnuje výdaje na běžný provoz, velké opravy movitého majetku, odpisy a běžnou údržbu. V průběhu roku byla z MŠMT poskytnuta řada státních dotací (viz strana 64 –66). Z této kapitoly byly dále poskytnuty finanční prostředky na financování soutěží a olympiád vyhlašovaných MŠMT, na podporu reprezentace kraje na celostátních a mezinárodních soutěžích, na Stipendium Vysočiny, na školení a informační kampaň k programům EU, drobné studie a analýzy aj.

V roce 2003 běžné výdaje tvořily příspěvek na provoz (významnými položkami byly Střední odborná učiliště a učiliště, Střední odborné školy a gymnázia aj.), který dosahoval celkově 293 755 tis. Kč, dále významnou položkou byly přímé náklady (na Základní školy, na Střední odborná učiliště a učiliště, dále na Střední odborné školy, na Předškolní zařízení apod.), jejichž skutečná hodnota činila 3 231 954 tis. Kč, dotace soukromým školám (nejvýznamnějšími položkami byly Střední odborná učiliště a učiliště a Střední odborné školy) v roce 2003 byla ve výši 110 975 tis. Kč, příspěvek z dotací mimo přímé náklady (na Školní statky, školní hospodářství, na Střední odborné školy, na Střední odborné učiliště a učiliště aj.) dosahoval 6 901 tis. Kč. Dotace na informační politiku ve vzdělávání činily 18 080 tis. Kč a Záležitosti vzdělávání byly v hodnotě 6 846 tis. Kč. Běžné výdaje v roce 2003 dosahovaly ve skutečnosti výše 3 643 585 tis. Kč. **Kapitálové výdaje v roce 2003** na Pořízení movitého investičního majetku v této kapitole představovaly částku 20 709 tis. Kč.

Graf 27: Přehled běžných a kapitálových výdajů v Kapitole školství v roce 2003 vyj. v tis. Kč

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Prostředky této kapitoly tvořily 58 % celkového rozpočtu výdajů kraje. Převážnou část výdajů v rozpočtu kraje v roce 2003 tvořily přímé výdaje na vzdělání pro krajské a obecní školy a školská zařízení, které kryla státní dotace ve výši 3 233 175 tis. Kč. V průběhu roku byly poskytnuty další státní dotace především z MŠMT, např. na financování přehlídek a soutěží, na protidrogovou politiku, na státní informační politiku ve vzdělání, na romskou problematiku apod. Dotace byly čerpány dle schválení příslušných orgánů kraje a nevyčerpané dotace byly vráceny (při finančním vypořádání) zpět do státního rozpočtu. Z prostředků kraje byly financovány příspěvky na provoz zřizovaných školských organizací a také různé akce, např. soutěže a olympiády vyhlašované/nevyhlašované MŠMT, vzdělávací programy EU, Sportovec Vysočiny. Na základě rozhodnutí zastupitelstva byla poskytnuta dotace městu Třebíč na zahájení vysokoškolské výuky. V průběhu tohoto roku kraj obdržel dotaci od Národní agentury programu Sokrates na vzdělávací program Grundtvig NAILS ve výši 164,3 tis. Kč, která byla poskytnuta od srpna 2003 do července 2004 (do konce roku 2003 bylo čerpáno odhadem 60,5 tis. Kč a zbývající část se převedla do rozpočtu kraje na rok 2004).

11.2.2 Ostatní kapitoly rozpočtu kraje Vysočina

V ostatních kapitolách (mimo kapitolu Školství) rozpočtu kraje Vysočina byla následující situace. V jednotlivých kapitolách uvádím přehled čerpání rozpočtu vzhledem k celkovým výdajům kraje Vysočina, běžné a kapitálové výdaje celkem (neberu v úvahu ostatní výdaje, protože nejsou u všech kapitol a jejich komparace by proto byla obtížná) a konkrétní položku, která dosáhla nejvyšší hodnoty během analyzovaných let 2003-2006.

Rozpočet výdajů **kapitoly Zemědělství** byl čerpán v roce 2003 ve výši 99 %, v roce 2004 na 96 %, v roce 2005 na 71 % a v roce 2006 na 68 %. Kapitola obsahovala běžné a kapitálové výdaje (viz tabulka 32). Největší část výdajů této kapitoly tvořily výdaje z roku 2006 – Odvádění a čištění odpadních vod (Dotace na drobné vodohospodářské akce a zapojení části přebytku hospodaření roku 2005 - zvláštní účet vod), kde bylo čerpáno 47 326 tis. Kč.

Tabulka 32: Přehled výdajů kapitoly Zemědělství kraje Vysočina v tis. Kč

Kapitola zemědělství	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Skutečnost 2006
Běžné výdaje	9 319	1 563	23 677	21 255
Kapitálové výdaje	0	56 838	59 936	58 984
Celkem kapitola	9 319	58 401	83 613	80 239

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Rozpočet výdajů **kapitoly Kultury** byl čerpán v roce 2003 - 2006 ve výši 99 %. Kapitola obsahovala běžné a kapitálové výdaje (viz tabulka 33). Největší objem prostředků na této kapitole tvořily z roku 2006 Příspěvky na provoz zřizovaným příspěvkovým organizacím kraje (Horácké divadlo Jihlava, Krajská knihovna Vysočiny v Havlíčkově Brodě, Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě, Horácká galerie v Novém Městě na Moravě, Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě, Muzea Vysočiny v Havlíčkově Brodě, v Jihlavě, Pelhřimově a Třebíči), které byly ve výši 54 024 tis. Kč.

Tabulka 33: Přehled výdajů kapitoly Kultury kraje Vysočina v tis. Kč

Kapitola kultury	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Skutečnost 2006
Běžné výdaje	97 388	123 462	130 827	1 540
Kapitálové výdaje	1 542	2 398	3 085	890
Kapitola celkem	98 930	125 860	133 912	2 430

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Rozpočet výdajů **kapitoly Zdravotnictví** byl čerpán v roce 2003 ve výši 99 %, v roce 2004 na 92 %, v roce 2005 na 99 % a v roce 2006 na 100 %. Kapitola obsahovala běžné a kapitálové výdaje (viz tabulka 34). Největší část výdajů této kapitoly tvořily výdaje z roku 2003, které dosahovaly výše 373 331 tis. Kč. Jednalo se o položku Ostatní nemocnice, která zahrnovala příspěvky na provoz a dotace na investice a dále příspěvky na lékařskou knihovnu a lékařskou sestru.

Tabulka 34: Přehled výdajů kapitoly Zdravotnictví kraje Vysočina v tis. Kč

Kapitola zdravotnictví	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Skutečnost 2006
Běžné výdaje	516 947	333 073	28 518	208 395
Kapitálové výdaje	85 943	140 961	236 434	20 892
Kapitola celkem	602 890	474 034	264 952	229 287

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Rozpočet výdajů **kapitoly Životního prostředí** byl čerpán v roce 2003 ve výši 95 %, v roce 2004 na 98 %, v roce 2005 na 96 % a v roce 2006 na 99 %. Kapitola obsahovala běžné a kapitálové výdaje (viz tabulka 35). Objemově nejvýznamnější výdaje této kapitoly obsahovaly výdaje z roku 2006 spojené se zajištěním péče o zvlášť chráněná území v kraji, které dosahovaly celkové výše 4 290 tis. Kč. Jednalo se o sezónní práce v přírodních rezervacích a na přírodních památkách (ruční kosení mokřadů, likvidace náletových dřevin apod.), značení hranic území aj. Rovněž byly zpracovány plány péče o zvláště chráněná území.

Tabulka 35: Přehled výdajů kapitoly ŽP kraje Vysočina v tis. Kč

Kapitola ŽP	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Skutečnost 2006
Běžné výdaje	5 393	8 520	8 626	11 515
Kapitálové výdaje	0	1 784	0	0
Kapitola celkem	5 393	10 304	8 626	11 515

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Rozpočet výdajů kapitoly **Územní plánování** byl čerpán v roce 2003 ve výši 97 %, v roce 2004 na 100 %, v roce 2005 na 100 % a v roce 2006 na 100 %. Kapitola obsahovala běžné a kapitálové výdaje (viz tabulka 36). Největší část výdajů této kapitoly tvořily výdaje z roku 2004 – položka Územní plánování. Finanční prostředky na této kapitole byly použity především na dotace obcím kraje Vysočina, konkrétně na pořízení jejich územně plánovací dokumentace. Tato rozpočtovaná částka byla čerpána v plné výši, tj. ve výši 6 519 tis. Kč.

Tabulka 36: Přehled výdajů kapitoly Územní plánování kraje Vysočina v tis. Kč

Kapitola územní plánování	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Skutečnost 2006
Běžné výdaje	102	54	100	0
Kapitálové výdaje	1 443	6 519	0	5 971
Kapitola celkem	1545	6573	100	5971

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Rozpočet výdajů kapitoly **Doprava** byl čerpán v roce 2003 ve výši 99 %, v roce 2004 na 98 %, v roce 2005 na 100 % a v roce 2006 na 99 %. Kapitola obsahovala běžné a kapitálové výdaje (viz tabulka 37). Největší část rozpočtovaných prostředků byla určena na provozní příspěvky Správám a údržbám silnic (položka Silnice – příspěvky na provoz SUS), které dosahovaly výše 597 854 tis. Kč. V roce 2006 na rozdíl od minulých let byl poprvé použit úvěr od EIB na financování oprav silnic II. a III. tříd, a to ve výši 150 mil. Kč. Finanční spoluúčast kraje byla v souladu s úvěrovou smlouvou ve výši 50-ti %, tj. také 150 mil. Kč.

Tabulka 37: Přehled výdajů kapitoly Doprava kraje Vysočina v tis. Kč

Kapitola doprava	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Skutečnost 2006
Běžné výdaje	363 780	358 842	1 040 354	1 394 583
Kapitálové výdaje	0	3 120	446	2 491
Kapitola celkem	363 780	361 962	1 040 800	1 397 074

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Rozpočet výdajů kapitoly **Sociální věci** byl čerpán v roce 2003 ve výši 100 %, v roce 2004 na 99 %, v roce 2005 na 100 % a v roce 2006 na 99 %. Kapitola obsahovala běžné a kapitálové výdaje (viz tabulka 38). Z kapitoly Sociální věci byly především poskytovány příspěvky na provoz krajem zřizovaným příspěvkovým organizacím (v roce 2006 12-ti domovům důchodců, 9-ti ústavům sociální péče a Psychocentru, manželské a rodinné poradně), které činily celkem 328 274 tis. Kč za rok 2006.

Tabulka 38: Přehled výdajů kapitoly Sociální věci kraje Vysočina v tis. Kč

Kapitola sociální věci	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Skutečnost 2006
Běžné výdaje	318 146	327 421	338 297	421 780
Kapitálové výdaje	250	3 099	1 653	1 245
Kapitola celkem	318 396	330 520	339 950	423 025

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Rozpočet výdajů **kapitoly Požární ochrana a IZS** byl čerpán v roce 2003 ve výši 99 %, v roce 2004 na 90 %, v roce 2005 na 96 % a v roce 2006 na 98 %. Kapitola obsahovala běžné a kapitálové výdaje (viz tabulka 39). Největší část výdajů na této kapitole tvořily příspěvky obcím na vybavení sboru dobrovolných hasičů dle každoročně schválených zásad a dotace sborů dobrovolných hasičů na úhradu výjezdu mimo územní obvod jednotky a na vybavení v celkové výši 9 710 tis. Kč, z nichž 3 910 tis. Kč bylo kryto státním příspěvkem z roku 2006.

Tabulka 39: Přehled výdajů kapitoly Požární ochrana a IZS kraje Vysočina v tis. Kč

Kapitola požár. ochrana a IZS	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Skutečnost 2006
Běžné výdaje	8 728	15 002	12 272	12 203
Kapitálové výdaje	3 500	4 878	4 300	558
Kapitola celkem	12 228	19 880	16 572	12 761

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Rozpočet výdajů **kapitoly Zastupitelstvo kraje** byl čerpán v roce 2003 ve výši 92 %, v roce 2004 na 93 %, v roce 2005 na 95 % a v roce 2006 na 90 %. Kapitola obsahovala běžné a kapitálové výdaje (viz tabulka 40). Z kapitoly Zastupitelstvo kraje byly hrazeny výdaje spojené se zajištěním činnosti zastupitelstva kraje, které dosahovaly výše 27 191 tis. Kč v roce 2005 a tím představovaly nejvýznamnější položku této kapitoly. Jednalo se o čerpání osobních výdajů, především odměny členů zastupitelstva, komisí a výborů a věcných výdajů, kde největší objem tvořily položky nákup služeb, nákup materiálu, výdaje na pohoštění, výdaje na nákup pohonných hmot, cestovné, výdaje za telefony.

Tabulka 40: Přehled výdajů kapitoly Zastupitelstvo kraje Vysočina v tis. Kč

Kapitola zastupitelstvo kraje	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Skutečnost 2006
Běžné výdaje	23 835	25 779	28 117	25 586
Kapitálové výdaje	690	26 029	2 092	148
Kapitola celkem	23 835	25 779	28 117	25 586

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Rozpočet výdajů **kapitoly Krajský úřad** byl čerpán v roce 2003 ve výši 97%, v roce 2004 na 94 %, v roce 2005 na 98 % a v roce 2006 na 98 %. Kapitola obsahovala běžné a kapitálové výdaje (viz tabulka 41). Největší objem výdajů na této kapitole tvořily mzdové výdaje na zaměstnance krajského úřadu včetně souvisejících výdajů z roku 2006. Z ostatních výdajů byly nejvíce čerpány položky nákup služeb, služby telekomunikací, nákup materiálu, cestovné, školení a vzdělávání, služby pošt, výdaje na elektrickou energii a na pořízení

drobného hmotného majetku. Výdaje této kapitoly dosahovaly výše 203 501 tis. Kč v roce 2006.

Tabulka 41: Přehled výdajů kapitoly Krajský úřad kraje Vysočina v tis. Kč

Kapitola krajský úřad	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Skutečnost 2006
Běžné výdaje	184 327	221 992	185 262	203 678
Kapitálové výdaje	9 404	26 416	2 442	3 468
Kapitola celkem	193 731	248 408	187 704	207 146

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Rozpočet výdajů **kapitoly Nemovitý majetek** byl čerpán v roce 2003 ve výši 86 %, v roce 2004 na 80 %, v roce 2005 na 85 % a v roce 2006 na 58 %. Kapitola obsahovala běžné a kapitálové výdaje (viz tabulka 42). Nejvýznamnější položkou této kapitoly byla ISPROFIN, SFDI, včetně výdajů kraje, která v roce 2003 činila ve skutečnosti 606 116 tis. Kč. V rámci programového financování ISPROFIN a SFDI došlo k nedočerpání kapitálových výdajů z důvodů komplikované majetkoprávní přípravy některých staveb (obchvat obce Oslavičky), z technologického hlediska obchvat Dvorce-Telč a Velké Meziříčí. U všech akcí byl investorem kraj Vysočina, který požádal v rámci zúčtování finančních vztahů se SFDI o převod nedočerpaných investičních prostředků do roku 2004.

Tabulka 42: Přehled výdajů kapitoly Nemovitý majetek kraje Vysočina v tis. Kč

Kapitola nemovitý majetek	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Skutečnost 2006
Běžné výdaje	54 365	87 754	80 055	86 916
Kapitálové výdaje	730 126	553 626	538 966	320 570
Kapitola celkem	784 491	641 380	619 021	407 486

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Rozpočet výdajů **kapitoly Regionální rozvoj** byl čerpán v roce 2003 ve výši 81 %, v roce 2004 na 94 %, v roce 2005 na 95 % a v roce 2006 na 95 %. Kapitola obsahovala běžné a kapitálové výdaje (viz tabulka 43). Nejvýznamnější položkou této kapitoly byly Ostatní záležitosti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje, které dosáhly v roce 2005 výše 46 194 tis. Kč. Byly čerpány především s výdaji spojenými s poskytováním podpory z dotačního titulu Program obnovy venkova.

Tabulka 43: Přehled výdajů kapitoly Regionální rozvoj kraje Vysočina v tis. Kč

Kapitola regionální rozvoj	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Skutečnost 2006
Běžné výdaje	12 122	48 798	51 422	51 184
Kapitálové výdaje	0	27 607	35 789	24 586
Kapitola celkem	12 122	76 405	87 211	75 770

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Rozpočet výdajů **kapitoly Informatika** byl čerpán v roce 2005 na 90 % a v roce 2006 na 90 %. Kapitola obsahovala běžné a kapitálové výdaje (viz tabulka 44). Nejvýznamnější

položkou této kapitoly byla Správa interních sítí, databází a informační technologie, které dosahovaly nejvíce v roce 2005 výše 12 378 tis. Kč. Z těchto prostředků byly hrazeny výdaje (neinvestiční, investiční) na provoz krajského úřadu (nákup materiálu, nákup PC a notebooku).

Tabulka 44: Přehled výdajů kapitoly Informatika kraje Vysočina v tis. Kč

Kapitola informatika	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Skutečnost 2006
Běžné výdaje	0	0	17 006	15 941
Kapitálové výdaje	0	0	7 891	8 840
Kapitola celkem	0	0	24897	24781

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

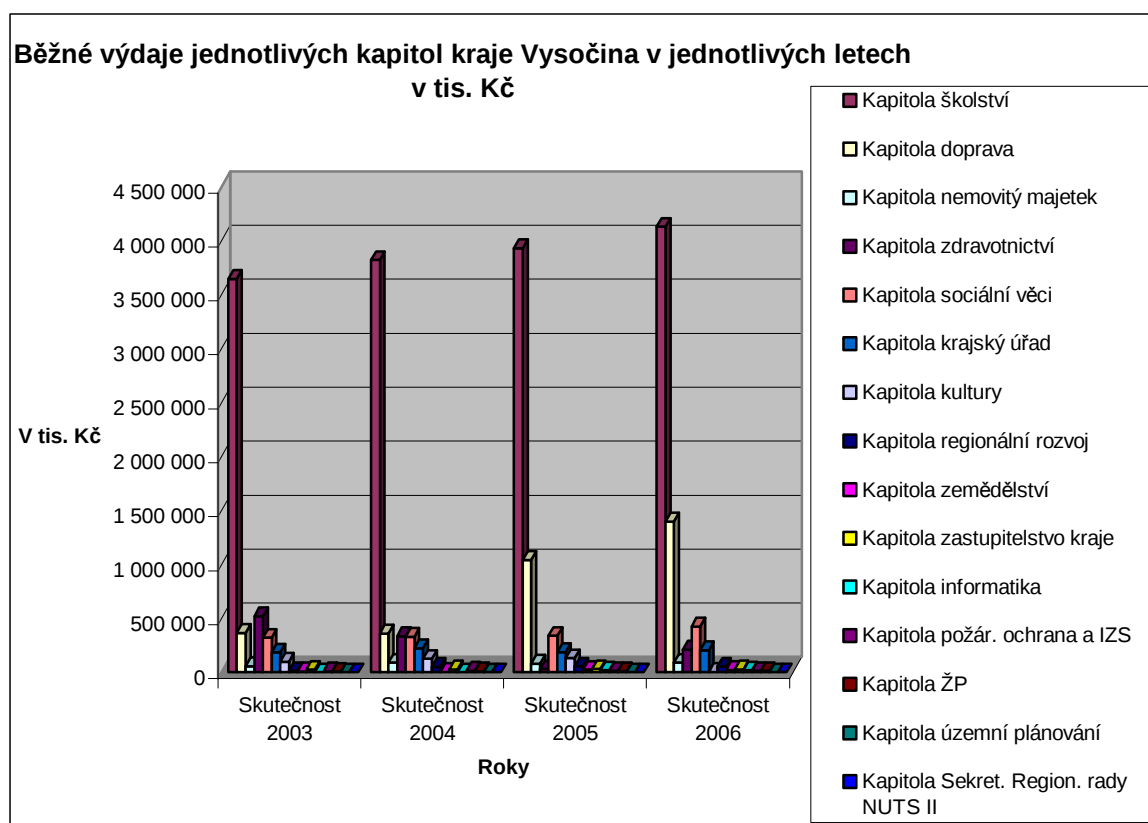
Rozpočet výdajů kapitoly **Sekretariátu regionální rady NUTS II** byl čerpán v roce 2005 na 2 % a v roce 2006 na 100 %. Kapitola obsahovala běžné výdaje (viz tabulka 45). Velmi nízké čerpání této kapitoly bylo způsobeno skutečností, že sekretariát Regionální rady hradil většinu svých nezbytných výdajů z evropských projektů. Se vznikem Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod oddělení sekretariátu Regionální rady na krajském úřadu zaniklo. Čerpání na této kapitole představovaly výdaje (pouze 4 000 tis. Kč), které nebylo možné z projektů hradit.

Tabulka 45: Přehled výdajů kapitoly Sekretariátu regionální rady NUTS II kraje Vysočina v tis. Kč

Kapitola Sekr. regn. rady NUTS II	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Skutečnost 2006
Běžné výdaje	0	0	3	4
Kapitálové výdaje	0	0	0	0
Kapitola celkem	0	0	3	4

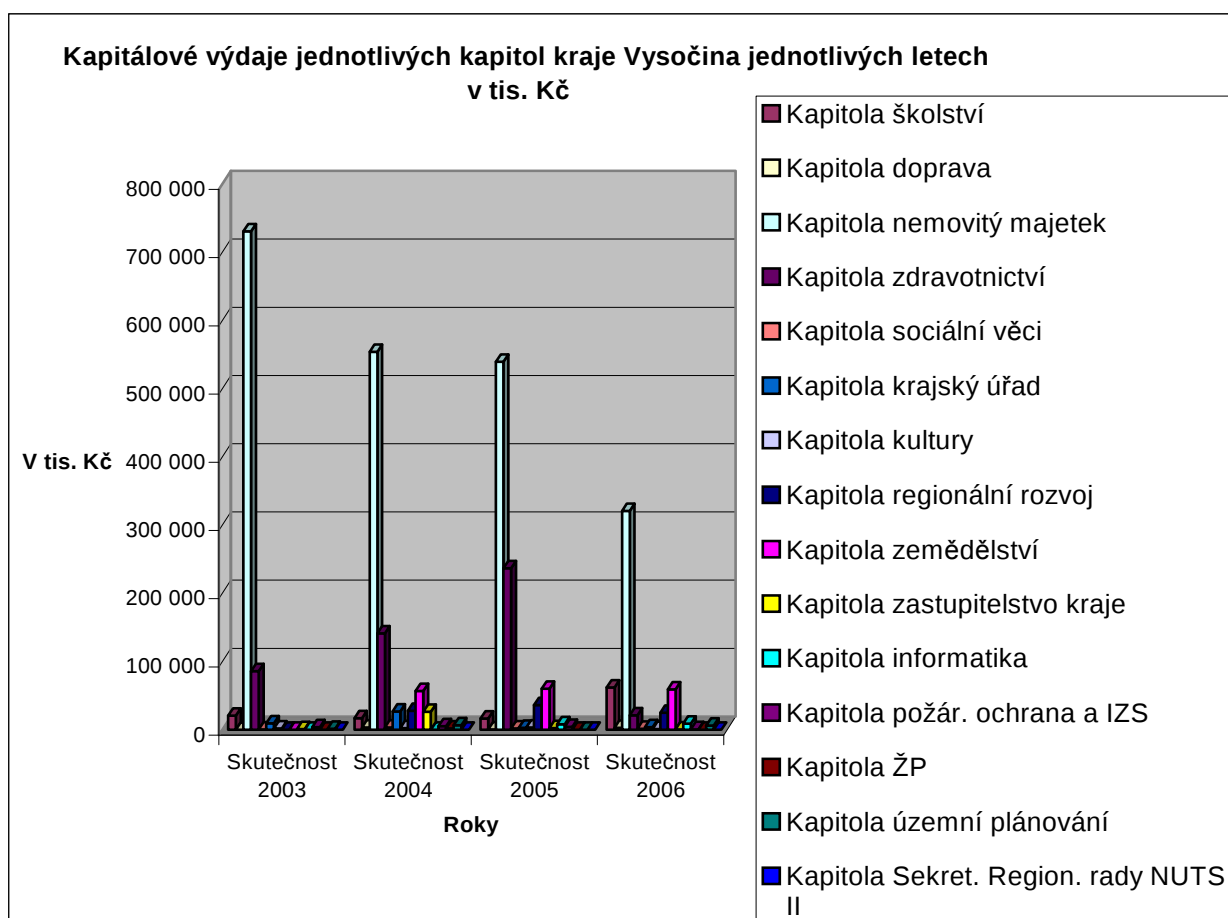
Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Graf 28: Přehled běžných výdajů jednotlivých kapitol kraje Vysočina v tis. Kč

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Graf 29: Přehled kapitálových výdajů jednotlivých kapitol kraje Vysočina v tis. Kč

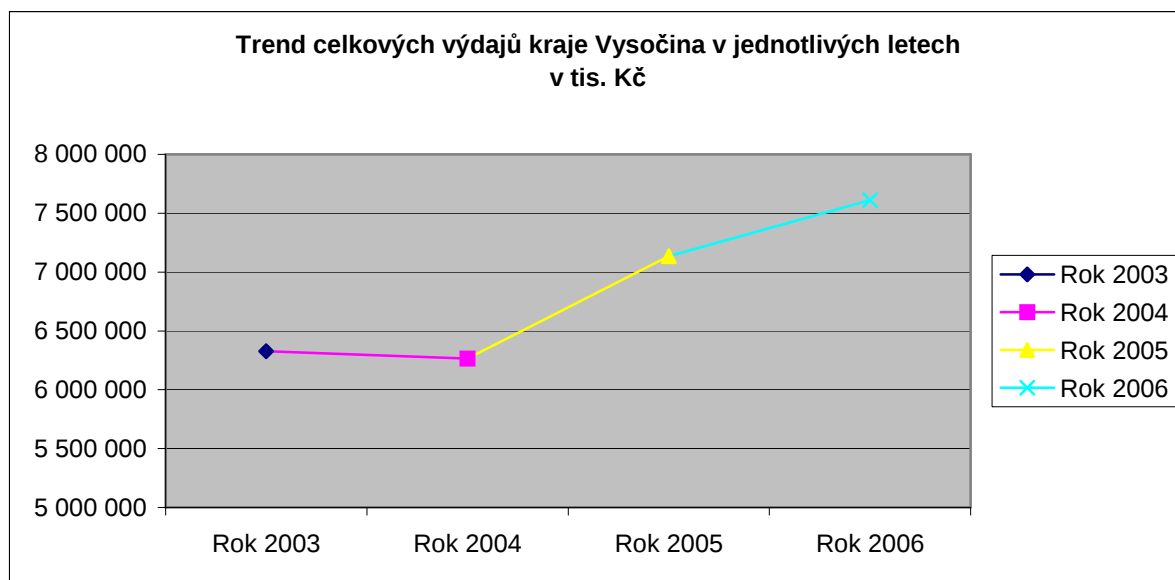
Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

11.3 Trend a meziroční porovnání výdajů kraje Vysočina v letech 2003 – 2006

Celkové výdaje vykazovaly v analyzovaných letech rostoucí trend (viz graf 30). Z grafu lze vidět, že výdaje celkem v letech 2003 a 2004 klesaly, ale v roce 2005 a 2006 prudce vzrostly. Důvodem růstu, na rozdíl od minulých let, bylo v kapitole Doprava využití úvěru od EIB na financování oprav silnic II. a III. tříd až do výše 500 mil. Kč. Finanční spoluúčast kraje byla v souladu s úvěrovou smlouvou, která byla podepsána 26. 7. 2006, ve výši 50-ti %. Graf 28: Přehled běžných výdajů jednotlivých kapitol kraje Vysočina v tis. Kč zobrazuje postupný růst běžných výdajů a Graf 29: Přehled kapitálových výdajů jednotlivých kapitol kraje Vysočina v tis. Kč ukazuje mírný pokles výdajů kapitálových v rámci let 2003-2006. I když v případě kapitálových výdajů je trend klesající, běžné výdaje vzrostly rychleji a více než kapitálové výdaje klesly.

Obecně lze konstatovat, že celkové výdaje krajů rostou. Jednou z příčin může být růst obligatorních výdajů vlivem 2% až 3% nárůstu cen. Dalším důvodem může být i skutečnost, že kraj jako samospráva musí zajišťovat rostoucí potřeby svých občanů.

Graf 30: Trend vývoje celkových výdajů kraje Vysočina v letech 2003-2006 v tis. Kč

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Tabulka 46: Meziroční porovnání celkových výdajů dle kapitol kraje Vysočina vyjádřené v %

	Index 2004/2003 (%)	Index 2005/2004 (%)	Index 2006/2005 (%)	Index 2006/2003 (%)
Meziroční srovnání výdajů	99	114	107	120

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Z meziročního srovnání (viz tabulka 46) lze usuzovat, že celkové výdaje kraje Vysočina rostou a i nadále se budou zvyšovat. Index 2005/2004 ukazuje nárůst výdajů o 14 %, který byl významně ovlivněn úvěrem od EIB na opravy komunikací II. a III. tříd v kraji Vysočina. Vysoká hodnota indexu, který srovnává roky 2006 a 2003, reflektuje nárůst celkových výdajů v kraji Vysočina o 20 %, tj. o částku 1 283 435 tis. Kč oproti roku 2003.

Hospodaření územních samospráv se řídí zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který je pro územní samosprávy směrodatný. Pod efektivní možnosti hospodaření si představují na straně jedné snahu krajů vytvářet co nejsilnější finanční základnu, tj. co největší objem příjmů včetně dostatečně volných finančních prostředků, které mohou být výhodně a výnosně zhodnocovány u jiných subjektů a institucí a co nejnížší vynaložené výdaje. Na straně druhé může jít o snahu krajů nezadlužovat se. Příjmy a výdaje ovlivňují zejména ekonomické (inflační růst, kursová rizika aj.) a legislativní podmínky (zákony, vyhlášky, nařízení...) v ČR, které je třeba předvídat, analyzovat a adaptovat se jim. Riziko

hospodaření krajů může spočívat ve velké ochotě finančních institucí poskytnout krajům úvěr, což ovlivňuje solventnost kraje, dalším rizikem může být finančně nákladná investice či projekt, na kterou kraj nebude mít dostatek finančních prostředků, a samozřejmě rizikem je i lidský faktor, jeho malá zkušenost a znalost v dané problematice. Obecně platí, že rostoucí příjmy umožňují rostoucí výdaje, které lze pak účelově využít nejen v samotný prospěch občanů kraje.

12 Financování

Do třídy 8 - Financování se zahrnují finanční operace, kterými se např. do rozpočtu zapojuje přebytek hospodaření z minulých let nebo schválené převody mezi rozpočtem a fondy (např. Fondem strategických rezerv) nebo zapojení úvěru do rozpočtu.

12.1 Financování kraje Vysočina v roce 2003

V závěru roku 2003 v rámci převodů a ostatních finančních operací byly nevyčerpané prostředky na rezervách součástí převodu do Fondu strategických rezerv (celkem bylo převedeno 90 000 tis. Kč). Výjimkou byla účelová dotace na pořízení sídla krajů ve výši 31 000 tis. Kč, která zůstala v nespecifikované rezervě a byla součástí výsledku hospodaření za rok 2003.

Tabulka 47: Přehled převodů a ostatních finančních operací v roce 2003 v tis. Kč

Název	Skutečnost 2003
Převody vlastním fondům - Fond Vysočiny	120 000
Převody vlastním fondům - Fond strategických rezerv	90 000
Finanční operace (převody z depozit a finanční vypořádání roku 2002)	1 196

Zdroj: Interní informace kraje Vysočina.

12.2 Financování kraje Vysočina v letech 2004 – 2006

V této části jsem se zaměřila především na roky 2004, 2005 a 2006, jejichž financování v rámci rozpočtu kraje zahrnovalo operace (viz tabulka 48), o kterých rozhodlo zastupitelstvo kraje.

Tabulka 48: Přehled financování v letech 2004, 2005 a 2006 v tis. Kč

Rok 2004	
Povýšení rozpočtu (Financování +)	Skutečnost 2004
Převod disponibilního přebytku hospodaření z roku 2003	92 851
Převod z Fondu Vysočiny z důvodu zrušení GP	2 366
Celkem	95 217
Snížení rozpočtu (Financování -)	Skutečnost 2004
Převod nespotřebovaných prostředků z jednotil. kapitol rozpočtu do Fondu strateg. rezerv	65 190
Převod nespotřebovaných rezerv a části daňových příjmů do Fondu strategických rezerv	75 000
Celkem	140 190
Rok 2005	
Povýšení rozpočtu (Financování +)	Skutečnost 2005
Nemocnice Třebíč – stravovací pavilon	38 425
Výzvy GS	910
Zapojení části přebytku hospodaření za rok 2004	113 928
Zapojení části přebytku hospodaření za rok 2004 zvláštní účet vod	4 519
Dotace na podnikatelský inkubátor	5 000
Půjčka o. s. Agora	1 433
Dotace na biatlonový areál	9 500
Dotace na cyklostezky	241
Celkem	173 956,00
Snížení rozpočtu (Financování -)	Skutečnost 2005
Převod nespotřebovaných prostředků z Jednotil.. kapitol rozpočtu do Fondu strateg. rezerv	155 790
Převod nespotřebovaných rezerv a části daňových příjmů do Fondu strategických rezerv	100 000
Celkem	255 790,00
Rok 2006	
Povýšení rozpočtu (Financování +)	Skutečnost 2006
Převod z FSR na sídlo kraje	4 245
Převod z FSR na výstavbu biatlonového areálu Nové Město Na Moravě	19 195
Zapojení části přebytku hospodaření z roku 2005	17 763
Zapojení části přebytku hospodaření z roku 2005 – zvláštní účet vod	29 054
Muzeum Vysočiny – předfinancování projektu EU (FSR)	700
Muzeum Vysočiny – předfinancování projektu EU - půjčka (FSR)	2 925
Zapojení části přebytku hospodaření z r. 2005 – dotace městu Jihlava na fotbal. stadion	35 000
Zapojení části přebytku hospodaření z r. 2005 – pro SÚS na škody na silnicích po zimě	96 080
Půjčka o.s. Agora (FSR)	4 039
Zapojení části přebytku hospodaření z roku 2005 – ZBÚ školství	11
Financování oprav na komunikacích (FSR)	40 000
SOŠ a SOU Třešť – předfinancování projektů EU (FSR)	680
SOŠ a SOU Třešť – předfinancování projektů EU – půjčka (FSR)	3 509
Úvěr – 1. tranše úvěru od EIB – pro SÚS	150 000
Celkem	403 201
Snížení rozpočtu (Financování -)	Skutečnost 2006
Převod do FSR	100 000
Převod do FSR – nespotřebované prostředky z jednotlivých kapitol rozpočtu	122 240
Převod do FSR – ze zvýšeného plnění daňových příjmů	225 000
Celkem	447 240

Zdroj: Interní informace kraje Vysočina.

13 Fondové hospodaření

Kraj Vysočina hospodaří se Sociálním fondem, Fondem strategických rezerv a Fondem Vysočina. V souvislosti se zahájením financování kraje z fondů EU v roce 2004 bylo zřízeno několik účtů, jejichž prostředky budou financovat programy a projekty EU. Příkladem byl Fond EU – Technická pomoc programu SROP, kam byly převedeny během roku 2004 prostředky z Fondu strategických rezerv ve výši 1 435 tis. Kč. Zde uvádím stručný přehled hospodaření fondů kraje Vysočina.

13.1 Sociální fond

Sociální fond je účelový fond určený k financování výdajů na sociální potřeby zaměstnanců kraje Vysočina a uvolněných členů zastupitelstva kraje. Přehled o skutečných příjmech a výdajích sociálního fondu v letech 2003-2006 podává následující tabulka.

Tabulka 49: Přehled hospodaření Sociálního fondu kraje Vysočina ve skutečnosti letech 2003-2006 v tis. Kč

	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
Zapojení zůstatku z min. let	532	532	601	548
Příjmy:				
Krajský úřad - přiděl	2 881	2 881	3 323	3 722
Zastupitelé (uvolnění) - přiděl	177	177	190	190
Organizační složky kraje	28	28	0	0
Ostatní příjmy (provize,...)	0	0	23	29
Celkem	3 086	3 086	3 536	3 941
Výdaje:				
Penzijní připojištění	976	976	1 169	1 128
Příspěvek na dopravu	1 609	1 609	2 367	2 542
Věcné dary	27	27	36	41
Krajské sportovní aktivity	0	0	0	0
Ostatní čerpání dle statutu SF	0	0	17	0
Celkem	2 612	2 612	3 589	3 711
Disponibilní zdroje SF	1 006	1 006	548	775

Zdroj: Interní informace kraje Vysočina – vlastní zpracování.

13.2 Fond strategických rezerv

Fond strategických rezerv je peněžní fond určený zejména k financování finančně náročných projektů (zejména na financování projektů spolufinancovaných z prostředků EU), které nelze krýt rozpočtovými příjmy běžného roku. Přehled o skutečných příjmech a výdajích fondu strategických rezerv v letech 2003-2006 podává následující tabulka.

Tabulka 50: Přehled hospodaření Fondu strategických rezerv kraje Vysočina ve skutečnosti letech 2003-2006
v tis. Kč

	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
Zapojení zůstatku z min. let	0	187 113	164 618	386 044
<i>Příjmy:</i>				
Převod z rozp. kraje - snížení kap.	0	65 190	155 790	0
Nespotř. část přebytku hospodaření	139 990	0	1 283	2 967
Splátky půjček nemocnice JI, HB, TR	0	8 750	14 686	25 939
Převod výsledku hosp. za rok 2004	0	0	90 597	0
Převod z rozpočtu kraje - daň. příjmy	90 000	75 000	100 000	0
Převod z rozpočtu kraje dle schváleného rozpočtu 2006 - případné financování projektů EU	0	0	0	100 000
Výběr z portfolia KB	0	0	0	50 000
Snížení rozpočtu kapitol rok 2006 - převod z rozpočtu	0	0	0	122 240
Ukončený projekt ROWANet	0	0	0	18 696
Vracené finanční prostředky od KB	0	0	0	27 760
Daňové příjmy kraje rok 2006 - převod z rozpočtu kraje	0	0	0	225 000
<i>Celkem</i>	229 990	148 940	362 356	572 602
<i>Výdaje:</i>				
Převod do fondu Vysočiny, rozvoj Třebíčska a projekt. dokumentaci GS + převody do fondů EU	0	0	140 930	0
Zapojení části přebytku do rozpočtu	42 877	0	0	0

Půjčky nemocnicím JI, HB, TR	0	50 000	0	0
Převod na účet Technická pomoc	0	1 435	0	0
Převod na zhodnocení KB a ČS	0	120 000	0	0
Převod na projekty kofinancované EU	0	0	0	179 240
Převod do fondu Vysočiny	0	0	0	35 100
Převod do rozpočtu kraje dle schváleného rozpočtu 2006 - Biatlonový areál Nové Město na Moravě	0	0	0	19 195
Převod do rozpočtu kraje schváleno orgány kraje - Agora, a.s., Muzeum Vysočiny JI INTEREGIIA, SOŠ, SOU a OÚ Třešť	0	0	0	11 853
Převod do rozpočtu kraje - financování oprav na komunikacích spolufinancovaných ze zdrojů EIB	0	0	0	40 000
Běžné účty KB, Volskbank	0	0	0	400 000
Převod do rozpočtu kraje dle schváleného rozpočtu 2006 - Sídlo kraje, Seifertova č. 24 a 26	0	0	0	4 246
Celkem	42 877	171 435	140 930	689 634
Zůstatek na účtu fondu	187 113	164 618	386 044	269 012
Zhodnocení KB a ČS	0	120 000	120 000	0
vázané prostředky	0	0	-134 738	0
Běžné účty KB, Volskbank	0	0	0	400 000
Vrácené finanční prostředky od ČS, KB	0	0	0	42 240
Rozpoč. 2007 Sídlo kraje - budova D, půjčka od Agory	0	0	0	-14 660
Vázané prostředky na projekty EU celkem	0	0	0	-267 901
Disponibilní zdroje FSR	187 113	284 618	371 306	428 691

Zdroj: Interní informace kraje Vysočina – vlastní zpracování.

13.3 Fond Vysočina

Fond Vysočina je účelový fond a jeden z nástrojů realizace Programu rozvoje kraje, ze kterého jsou každoročně poskytovány jednotlivým subjektům finanční prostředky prostřednictvím grantových programů (čerpání fondu Vysočiny dle grantových programů viz příloha 10), vyhlašovaných zastupitelstvem kraje. Přehled o skutečných příjmech a výdajích fondu Vysočina v letech 2003-2006 podává následující přehled.

Tabulka 51: Přehled hospodaření Fondu Vysočina kraje Vysočina ve skutečnosti letech 2003-2006 v tis. Kč

	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
Zapojení zůstatku z minulých let	63 030	142 604	56 398	53 549
Příjmy:				
Systém sběru a třídění odpadu 2005	0	0	2 500	2200
Úroky	187	1 964	1 135	848
Vratky nevyčer. příspěv. z grant. pr.	0	303	666	528
Vrácené platby (z roku 2002)	265	0	0	0
Převody z rozpočtu kraje	120 000	7 050	60 000	0
Převod z FSR - posílení Fondu Vysočina	0	0	0	35 100
Celkem	120 452	9 317	64 300	38676
Výdaje:				
Vyplacené grantové programy	40 878	53 157	67 150	61 016
Převod. do rozp. kraje (kapitola ZK)	0	2 366	0	0
Převod na zhodnocení KB	0	40 000	0	0
Celkem	40 878	95 523	67 150	61 010
Zůstatek na účtu fondu	142 604	56 398	53 549	31 208
Zhodnocení KB	0	40 000	40 000	40 000
Vázané prostředky na grant. prog.	0	-74 803	-65 511	-57 425
Disponibilní zdroje FV	142 604	21 595	28 038	13 784

Zdroj: Interní informace kraje Vysočina – vlastní zpracování.

14 Financování evropských projektů

14.1 Evropské projekty v roce 2005

Financování projektů spolufinancovaných z prostředků EU probíhalo na zvláštních fondových účtech, které byly zřízeny za účelem odděleného vedení prostředků kraje. Pro tento účel bylo v roce 2005 zřízeno celkem 21 bankovních účtů na financování individuálních projektů a grantových schémat v rámci operačního programu Rozvoj lidských zdrojů, SROP a Iniciativy Společenství INTERREG IIIA a INTERREG IIIC. Z toho na 16-ti účtech již probíhalo financování jednotlivých projektů (viz tabulka 52). Celkem na tyto účty bylo v průběhu roku 2005 převedeno z Fondu strategických rezerv 63 846 tis. Kč a ze státního rozpočtu (MPSV, MMR, MŠMT) byly poskytnuty dotace v celkové výši 22 376 tis. Kč. Zůstatky k 31. 12. 2005 na zvláštních účtech zůstaly k dispozici na financování projektů v dalších letech.

Tabulka 52: Přehled evropských projektů realizovaných v roce 2005 v tis. Kč

Název projektu	Zůst. z roku 04	Příjmy celkem	Výdaje celkem	Zůst. k 31.12.05
Technic. pomoc SROP	1 386	515	494	1 407
Budování partnerství	0	7 039	4 810	2 229
Rowanet	0	37 844	25 525	12 319
INTERREG IIIA - technická asistence	0	190	102	88
INTERREG IIIC	0	4 111	1 800	2 310
Rozvoj lidských zdrojů	0	13 512	404	13 108
Sociální integrace	0	301	86	215
INTERREG IIIA - okružní křižovatka	0	989	859	130
SROP - oprava mostu	0	200	187	13
INTERREG IIIA - jezdeckví	0	730	236	494
Kofinancování indiv. projektů v 4.2.2 SROP	0	399	0	399
Severojižní propojení	0	50	2	48
Adaptabilní školy - počáteční vzdělávání	0	2 387	0	2 387
Adaptabilní školy - další vzdělávání	0	2 460	0	2 461
Opatření 2.1. OPRLZ	0	948	0	948
SROP- Jihlava-Příseka	0	15 008	902	14 106

Zdroj: Interní informace kraje Vysočina – vlastní zpracování.

14.2 Evropské projekty v roce 2006

V roce 2006 bylo pro tento účel zřízeno celkem 29 bankovních účtů na financování individuálních projektů a grantových schémat v rámci SROP, operačního programu Rozvoj lidských zdrojů a iniciativy Společenství INTERREG IIIA a INTERREG IIIC. Z toho na 28-ti účtech již probíhalo financování jednotlivých projektů (viz tabulka 53). Celkem na tyto účty bylo v průběhu roku 2006 převedeno z Fondu strategických rezerv 179 240 tis. Kč a ze státního rozpočtu (MPSV, MMR, MŠMT) byly poskytnuty dotace v celkové výši 60 832 tis. Kč. Zůstatky k 31. 12. 2005 na zvláštních účtech zůstaly k dispozici na financování projektů v dalších letech.

Tabulka 53: Přehled evropských projektů realizovaných v roce 2006 v tis. Kč

Název projektu	Zúst. z roku 05	Příjmy celkem	Výdaje celkem	Zúst. k 31.12.06
Technická asistence SROP	1 407	1 414	1 125	289
Budování partnerství	2 229	20 271	9 203	11 068
GS MSP	3 380	12 487	12 474	14
GS DP	2 003	7 099	6 981	118
Podpora regionální a místní infrastruktury cestovního ruchu	4 215	8 098	5 307	2 791
Rozvoj kapacit dalšího profesního vzdělávání	13 108	26 578	11 003	15 576
Sociální integrace	215	7 940	1 080	6 859
Rowanet	12 319	25 516	6 772	49
Interreg IIIA-realizace informační kampaně	88	89	88	277
Interreg IIIC-ICHNOS	2 310	6 791	4 200	2 592
Moravské Budějovice-okružní křižovatka	130	14 443	9 509	4 934
Rekonstrukce mostu v Přibyslavicích	13	19 881	19 629	253
Havlíčkův Brod, Lidická-Havířská, 2.stavba	5 000	5 054	151	4 903
Rekonstrukce silnice v úseku Jihlava–Třebíč, úsek č. 1 Jihlava-Příseka,	14 106	105 803	94 724	11 079
Severojižní propojení kraje Vysočina	48	2 049	841	1 208
Jihlava-Velké Meziříčí, rekonstrukce	758	759	683	76
Rekonstrukce silnice II/150 Pavlíkov-Vilémovice	1 573	1 576	693	883
Rekonstrukce mostu v Jaroměřicích	29 000	29 061	23 014	6 047
Přeložka silnice Jihlava-Heroltice	150	150	113	37
Terénní mapování sítě jezdeckých stezek a koňských stanic v kraji Vysočina	494	764	625	139
Vzdělávání zadavatele a poskytovatelů v oblasti standardů kvality sociálních služeb v rezidenčních službách	948	1 515	1 329	187
Adaptabilní školy -počáteční vzdělávání	2 387	2 401	2 221	180
Adaptabilní školy -další vzdělávání	2 461	2 478	2 046	432
Kofinancování IP v opatření 4.2.2 SROP	399	1 977	397	1 579
Zkvalitnění propagace turistického potenciálu kraje Vysočina	7 720	7 778	352	7 426
Budování rozvoj. partnerství za účelem posílení kapacity při plánování a realizaci programu v kraji Vysočina II.	500	500	60	441
Interreg IIIA CZ-AT v kraji Vysočina	449	449	0	449
Půjčky na projekty EU	17 200	17 413	7 758	9 655

Zdroj: Interní informace kraje Vysočina – vlastní zpracování.

15 Hospodaření příspěvkových organizací kraje Vysočina

15.1 Příspěvkové organizace kraje Vysočina, jejich odvětví (struktura) a hospodářský výsledek v letech 2003 – 2006

Vymezení příspěvkové organizace územních samosprávních celků (definice, legislativa, základní znaky) je upraveno zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů §27-28. Příspěvkové organizace zřízené krajem Vysočina se člení podle odvětví. Přehled jednotlivých odvětví včetně počtu organizací a jejich výsledku hospodaření zobrazuje tabulka 54.

Tabulka 54: Přehled o struktuře příspěvkových organizací v jednotlivých letech 2003-2006

Odvětví	Počet organizací zřízených krajem											
	k 31. 12.				hospodařících se:							
					ziskem				ztrátou			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
školství	133	109	103	100	127	108	102	99	6	1	1	1
doprava	5	5	5	5	5	5	5	5	0	0	0	0
kultura	10	10	10	10	10	10	10	10	0	0	0	0
sociální péče	14	23	23	22	14	22	21	20	0	1	2	2
zdravotnictví	12	10	8	8	4	5	6	6	8	5	2	2
Celkem	174	157	149	145	160	150	144	140	14	7	5	5

Zdroj: Interní informace kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Z tabulky je vidět, že největší zastoupení z hlediska počtu příspěvkových organizací zřízených krajem bylo v odvětví školství. Příspěvkové organizace hospodařily se ziskem a ztrátou v jednotlivých letech následovně. Zisk vytvořilo nejvíce organizací (celkem 127) z oblasti školství v roce 2003 a ztrátu vykazovalo nejvíce 8 organizací v odvětví zdravotnictví v roce 2003. Vývoj hospodářského výsledku příspěvkových organizací v letech 2003-2006 zobrazuje tabulka 55.

Tabulka 55: Vývoj hospodářského výsledku příspěvkových organizací v letech 2003-2006 v tis. Kč

Odvětví	Hospodářský výsledek (v tis. Kč)											
	celkem				z toho činnost:							
	v roce				hlavní				doplňková			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
	1=5+9	2=6+10	3=7+11	4=8+12	5	6	7	8	9	10	11	12
školství	-3 625,1	8 098,6	8 071,5	11 297,8	3 508,05	1 977,56	3 228,1	351,1	-7 133,2	6 121,03	4 843	10 946,7
doprava	4 271	3 961	8 398	16 590	1 464	1 228	82	2 320	2 807	2 733	8 316	14 270
kultura	2 736	3 143	1 670	1 741	1 272	1 560	747	833	1 464	1 583	923	908
sociální péče	3 275	1 506	1 335	1 595	2 492	724	774	1 216	783	782	561	378
zdravotnictví	-206 611	-3 990	26 502	29 428	-206 997	-9 477	8 225	6 653	386	5 487	18 277	22 775
Celkem	-199 954,1	12 718,6	44 641,5	60 651,8	-198 260,3	-3 987,4	13 056,1	11 373,1	-1693,2	16 706,03	32 920	49 277,7

Zdroj: Interní informace kraje Vysočina – vlastní zpracování.

Závěr

Tématem mojí diplomové práce byla Analýza hospodaření kraje Vysočina, vývojový trend příjmů a výdajů, rizika a možnosti. Jako cíl diplomové práce jsem si stanovila provést analýzu průběhu hospodaření kraje Vysočina za období 2003-2006 a předpovědět vývoj příjmů a výdajů kraje v následujících letech. Dalším cílem bylo stanovit určitá rizika, která se mohou v této problematice vyskytnout. Myslím si, že předem stanovených cílů jsem dosáhla.

Z hlediska zhodnocení hospodaření kraje Vysočina, kraj hospodařil s nejvyšším objemem prostředků v roce 2006, kde rozsah příjmů a výdajů byl nejvyšší za poslední čtyři roky. Kraj od začátku roku 2004 zhodnocoval své dočasně volné finanční prostředky u dvou správců portfolia – Komerční banky a.s., České spořitelny a.s. a od roku 2005 u společnosti Key Investments a.s. V současné době (rok 2008) kraj nezhodnocuje volné finanční prostředky u žádných finančních institucí a obchodních společností. Vzhledem k příznivému vývoji hospodaření kraje v roce 2004 a 2005 nečerpal kraj Vysočina žádné úvěry, půjčky nebo návratné finanční výpomoci a nebyl tedy nucen se zadlužovat. V roce 2006 zastupitelstvo kraje Vysočina schválilo financování mezi EIB a krajem Vysočina, na jejímž základě mohl kraj čerpat úvěrové zdroje od EIB až do výše 500 mil. Kč na souvislé opravy komunikací II. a III. tříd ve vlastnictví kraje Vysočina. Celkově kraj investoval na opravy komunikací v letech 2006 a 2007 1 mld. Kč.

Největší podíl na celkových příjmech kraje Vysočina mají přijaté státní dotace, potom daňové příjmy, nedaňové příjmy a nakonec příjmy kapitálové. V roce 2005 byla výše daňových příjmů ovlivněna přijetím novely zákona 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, prostřednictvím které byl podíl krajů na sdílených daních povýšen z 3,1 % na 8,92 %. Růst daňových příjmů, jejichž vývoj ovlivňují legislativní, ekonomické, politické a společenské podmínky, se v tomto roce výrazně odrazil do růstu příjmů běžných, a tedy i do zvýšení celkových příjmů kraje. Index porovnání roků 2006/2003 udává růst celkových příjmů o 23 %. Tento rostoucí trend celkových příjmů, vlivem daňové změny, je patrný i z jejich meziročního srovnání, což ukazuje index porovnávacího roky 2004 a 2005. Z hlediska analýzy příjmů se podíl celkových příjmů zvýšil od roku 2003 do roku 2006 o 23 % a v rámci analyzované časové řady lze nadále předvídat, že výše celkových příjmů kraje Vysočina bude mít rostoucí trend.

Celkové výdaje vykazovaly v letech 2003-2006 rostoucí trend. Vysoká hodnota indexu, který srovnává roky 2006 a 2003, reflektuje nárůst celkových výdajů v kraji Vysočina o 20 %, tj. o částku 1 283 435 tis. Kč. Běžné výdaje tvoří podstatnou část výdajů celkem. Výdajová část krajského rozpočtu je členěna do 16 kapitol, z nichž nejvýznamnější kapitolou z hlediska vynaložených prostředků je kapitola Školství. Mezi roky 2005 a 2006 výdaje vzrostly o 14 %. Důvodem růstu bylo využití úvěru od EIB na financování oprav silnic II. a III. tříd.

Pod efektivní možností hospodaření si představuji ve snaze krajů vytvářet co nejsilnější finanční základnu, tj. co největší objem nenávratných příjmů včetně zajištění dostatečně volných finančních prostředků, také co nejnížší vynaložené výdaje do jednotlivých kapitol rozpočtu kraje. Riziko hospodaření krajů může spočívat v ochotě finančních institucí poskytnout krajům úvěr v takové výši, že jeho splácení bude nepřiměřenou zátěží, dalším rizikem může být finančně nákladná investice a samozřejmě v neposlední řadě i lidský faktor a jeho neznalost.

Příjmy a výdaje ovlivňují zejména ekonomické (inflační růst, kursová rizika aj.), legislativní (zákony, vyhlášky, nařízení,...) a politické podmínky (vládní populismus) v ČR. Obecně platí, že rostoucí příjmy umožňují rostoucí výdaje, které lze pak účelově využít ve prospěch občanů a při rozvoji kraje.

Kraj Vysočina hospodaří se Sociálním fondem, Fondem strategických rezerv a Fondem Vysočina. V souvislosti se zahájením financování kraje z fondů EU v roce 2004 bylo zřízeno několik fondů - účtů, jejichž prostředky budou financovat programy a projekty EU. V roce 2005 bylo zřízeno celkem 21 bankovních účtů na financování individuálních projektů a grantových schémat v rámci operačního programu Rozvoj lidských zdrojů, SROP a Iniciativy Společenství INTERREG IIIA a INTERREG IIIC. Z toho na 16-ti účtech probíhalo financování jednotlivých projektů. Celkem bylo na tyto účty v roce 2005 převedeno z Fondu strategických rezerv 63 846 tis. Kč a ze státního rozpočtu (MPSV, MMR, MŠMT) 22 376 tis. Kč. V roce 2006 bylo pro tento účel zřízeno celkem 29 bankovních účtů. Z toho na 28-ti účtech probíhalo financování jednotlivých projektů. Celkem se na tyto účty v průběhu roku 2006 převedlo z Fondu strategických rezerv 179 240 tis. Kč a ze státního rozpočtu (MPSV, MMR, MŠMT) 60 832 tis. Kč.

Závěrem lze konstatovat, že kraj Vysočina vykazuje kladný hospodářský výsledek za jednotlivé roky 2003-2006, což vypovídá o jeho příznivém hospodaření. Jsem ráda,

že moje poznatky, po vzájemné dohodě s Ing. Annou Křištofovou, budou dále využity při aktuálním zpracování analýzy hospodaření kraje Vysočina, které v současné době ekonomický odbor kraje Vysočina vyhotovuje. Při psaní diplomové práce jsem získala nové poznatky a zkušenosti, které uplatním v mém budoucím povolání.

Přehled schémat, obrázků, tabulek a grafů

Schémata

Schéma 1	Postavení územních rozpočtů v rozpočtové soustavě v ČR
Schéma 2	Vztah mezi běžným a kapitálovým rozpočtem
Schéma 3	Základní druhové rozdělení příjmů
Schéma 4	Základní schéma druhové struktury výdajů
Schéma 5	Příjmy územního rozpočtu (obecné schéma)
Schéma 6	Výdaje územních rozpočtů v ČR

Obrázky

Obrázek 1	Výpočet ukazatele dluhové služby
Obrázek 2	Náměstí v Telči

Tabulky

Tabulka 1	Obecné schéma běžného rozpočtu
Tabulka 2	Obecné schéma kapitálového rozpočtu
Tabulka 3	Přehled příjmů obcí, krajů a DSO za celou ČR za rok 2006 v tis. Kč
Tabulka 4	Přehled výdajů obcí, krajů a DSO za celou ČR za rok 2006 v tis. Kč
Tabulka 5	Přehled financování obcí, krajů a DSO za celou ČR za rok 2006 v tis. Kč
Tabulka 6	Velikostní koeficient obce
Tabulka 7	Dotace
Tabulka 8	Ukazatel celkových příjmů dle skutečnosti ku celkovým příjmům dle upraveného rozpočtu vyj. v tis. Kč kraje Vysočina v jednotlivých letech vyj. v %.
Tabulka 9	Ukazatel běžných příjmů ku celkovým příjmům kraje Vysočina vyj. v tis. Kč dle skutečnosti v jednotlivých letech vyj. v %.
Tabulka 10	Ukazatel daňových příjmů ku běžným příjmům kraje Vysočina dle skutečnosti vyj. v tis. Kč v jednotlivých letech vyj. v %.
Tabulka 11	Ukazatel nedaňových příjmů ku celkovým příjmům kraje Vysočina dle skutečnosti vyj. v tis. Kč v jednotlivých letech vyj. v %.
Tabulka 12	Ukazatel kapitálových příjmů ku celkovým příjmům kraje Vysočina dle skutečnosti vyj. v tis. Kč v jednotlivých letech vyj. v %.
Tabulka 13	Ukazatel neinvestiční přijaté dotace celkem plus investiční přijaté dotace celkem ku celkovým příjmům kraje Vysočina dle skutečnosti vyj. v tis. Kč v jednotlivých letech vyj. v %

Tabulka 14	Ukazatel celkových výdajů dle skutečnosti za rozpočtový rok ku celkovým výdajům podle upraveného rozpočtu kraje Vysočina vyj. v tis. Kč v jednotlivých letech vyj. v %
Tabulka 15	Ukazatel běžných výdajů ku celkovým výdajům kraje Vysočina vyj. v tis. Kč dle skutečnosti v jednotlivých letech vyj. v %
Tabulka 16	Ukazatel kapitálových výdajů ku celkovým výdajům kraje Vysočina vyj. v tis. Kč dle skutečnosti v jednotlivých letech vyj. v %
Tabulka 17	Ukazatel splátky dluhové služby ku celkovým běžným příjmům kraje Vysočina vyj. v tis. Kč v jednotlivých letech vyj. v %
Tabulka 18	Základní přehled o rozpočtu kraje (mimo fondových účtů kraje) za rok 2003, 2004, 2005 a 2006 v tis. Kč
Tabulka 19	Přehled o struktuře portfolia kraje Vysočina u České spořitelny v jednotlivých letech
Tabulka 20	Přehled o struktuře portfolia kraje Vysočina v případě Komerční banky v jednotlivých letech
Tabulka 21	Přehled o struktuře portfolia kraje Vysočina v Key Investments v jednotlivých letech
Tabulka 22	Přehled o vrácených prostředcích (výše vratky) poskytnutých kraji Vysočina do SR při finančním vypořádání za roky 2003-2006 v Kč (bez zohlednění finančního vypořádání obcí)
Tabulka 23	Zůstatek peněžních prostředků na základních BÚ kraje Vysočina v Kč za roky 2003, 2004, 2005 a 2006 v Kč
Tabulka 24	Shrnutí disponibilních zůstatků k rozdělení za roky 2003, 2004, 2005 a 2006 v Kč
Tabulka 25	Přehled peněžních zůstatků na fondových účtech kraje Vysočina za roky 2003, 2004, 2005 a 2006 v Kč
Tabulka 26	Meziroční porovnání celkových příjmů kraje Vysočina vyjádřené v %
Tabulka 27	Výdaje dle kapitol celkem kraje Vysočina v letech 2003-2006 v tis. Kč
Tabulka 28	Celkem běžné výdaje (odvětvové třídění) kapitoly Školství během let 2003-2006 vyj. v tis. Kč
Tabulka 29	Celkem běžné výdaje (druhovému třídění) kapitoly Školství během let 2003-2006 v tis. Kč
Tabulka 30	Celkem kapitálové výdaje (odvětvové třídění) kapitoly Školství během let 2003-2006 vyj. v tis. Kč

Tabulka 31	Celkem kapitálové výdaje (druhové třídění) kapitoly Školství během let 2003-2006 v tis. Kč
Tabulka 32	Přehled výdajů kapitoly Zemědělství kraje Vysočina v tis. Kč
Tabulka 33	Přehled výdajů kapitoly Kultury kraje Vysočina v tis. Kč
Tabulka 34	Přehled výdajů kapitoly Zdravotnictví kraje Vysočina v tis. Kč
Tabulka 35	Přehled výdajů kapitoly ŽP kraje Vysočina v tis. Kč
Tabulka 36	Přehled výdajů kapitoly Územní plánování kraje Vysočina v tis. Kč
Tabulka 37	Přehled výdajů kapitoly Doprava kraje Vysočina v tis. Kč
Tabulka 38	Přehled výdajů kapitoly Sociální věci kraje Vysočina v tis. Kč
Tabulka 39	Přehled výdajů kapitoly Požární ochrana a IZS kraje Vysočina v tis. Kč
Tabulka 40	Přehled výdajů kapitoly Zastupitelstvo kraje Vysočina v tis. Kč
Tabulka 41	Přehled výdajů kapitoly Krajský úřad kraje Vysočina v tis. Kč
Tabulka 42	Přehled výdajů kapitoly Nemovitý majetek kraje Vysočina v tis. Kč
Tabulka 43	Přehled výdajů kapitoly Regionální rozvoj kraje Vysočina v tis. Kč
Tabulka 44	Přehled výdajů kapitoly Informatika kraje Vysočina v tis. Kč
Tabulka 45	Přehled výdajů kapitoly Sekretariátu regionální rady NUTS II kraje Vysočina v tis. Kč
Tabulka 46	Meziroční porovnání celkových výdajů dle kapitol kraje Vysočina vyjádřené v %
Tabulka 47	Přehled převodů a ostatních finančních operací v roce 2003 v tis. Kč
Tabulka 48	Přehled financování v letech 2004, 2005 a 2006 v tis. Kč
Tabulka 49	Přehled hospodaření Sociálního fondu kraje Vysočina ve skutečnosti letch 2003-2006 v tis. Kč
Tabulka 50	Přehled hospodaření Fondu strategických rezerv kraje Vysočina ve skutečnosti letch 2003-2006 v tis. Kč
Tabulka 51	Přehled hospodaření Fondu Vysočina kraje Vysočina ve skutečnosti letch 2003-2006 v tis. Kč
Tabulka 52	Přehled evropských projektů realizovaných v roce 2005 v tis. Kč
Tabulka 53	Přehled evropských projektů realizovaných v roce 2006 v tis. Kč
Tabulka 54	Přehled o struktuře příspěvkových organizací v jednotlivých letech 2003-2006
Tabulka 55	Vývoj hospodářského výsledku příspěvkových organizací v letech 2003-2006 v tis. Kč

Grafy

Graf 1	Přehled daňových příjmů v jednotlivých letech 2003, 2004, 2005 a 2006
--------	---

Graf 2	Přehled výše DPH jako nejvýznamnějšího daňového příjmu v jednotlivých letech 2003, 2004, 2005 a 2006
Graf 3	Přehled jednotlivých daní z příjmů v kraji Vysočina v letech 2003, 2004, 2005 a 2006
Graf 4	Příjmy z pronájmu movitých věcí kraje Vysočina v jednotlivých letech 2003, 2004, 2005 a 2006
Graf 5	Vlastní nedaňové příjmy kraje Vysočina v letech 2003, 2004, 2005 a 2006
Graf 6	Běžné účelové dotace kraje Vysočina v letech 2003, 2004, 2005 a 2006
Graf 7	Kapitálové účelové dotace kraje Vysočina v letech 2003, 2004, 2005 a 2006
Graf 8	Trend celkových výdajů územní samosprávy v ČR za období 2003-2006
Graf 9	Srovnání celkových příjmů kraje Vysočina v letech 2003, 2004, 2005 a 2006 vyj. v tis. Kč
Graf 10	Srovnání jednotlivých druhů příjmů kraje Vysočina v jednotlivých letech vyjádřené v %
Graf 11	Porovnání běžných příjmů v letech 2003 až 2006 vyj. v tis. Kč
Graf 12	Přehled daňových příjmů kraje Vysočina v letech 2003 – 2006
Graf 13	Přehled nedaňových příjmů kraje Vysočina v letech 2003 – 2006 vyj. v tis. Kč
Graf 14	Přehled kapitálových příjmů kraje Vysočina v letech 2003 – 2006
Graf 15	Přehled neinvestičních (běžných) přijatých dotací krajem Vysočina v letech 2003-2006
Graf 16	Přehled investičních (kapitálových) přijatých dotací krajem Vysočina v letech 2003-2006
Graf 17	Trend vývoje celkových příjmů kraje Vysočina v jednotlivých letech vyj. v tis. Kč
Graf 18	Srovnání celkových výdajů kraje Vysočina v letech 2003, 2004 a 2005 v tis. Kč
Graf 19	Srovnání běžných a kapitálových výdajů kraje Vysočina v jednotlivých letech vyj. v %
Graf 20	Přehled jednotlivých kapitol dle výše výdajů kraje Vysočina v jednotlivých letech v tis. Kč
Graf 21	Podíl jednotlivých kapitol na výdajích kraje Vysočina celkem v roce 2006 vyj. v %
Graf 22	Porovnání běžných výdajů kapitoly Školství v jednotlivých letech v tis. Kč
Graf 23	Porovnání kapitálových výdajů kapitoly Školství v jednotlivých letech v tis. Kč

Graf 24	Přehled běžných, kapitálových, ostatních výdajů a bezúročné půjčky příspěvkové organizaci SOŠ, SOU a OÚ Třešť v Kapitole školství v roce 2006 vyj. v tis. Kč
Graf 25	Přehled běžných a kapitálových výdajů v Kapitole školství v roce 2005 vyj. v tis. Kč
Graf 26	Přehled běžných a kapitálových výdajů v Kapitole školství v roce 2004 vyj. v tis. Kč
Graf 27	Přehled běžných a kapitálových výdajů v Kapitole školství v roce 2003 vyj. v tis. Kč
Graf 28	Přehled běžných výdajů jednotlivých kapitol kraje Vysočina v tis. Kč
Graf 29	Přehled kapitálových výdajů jednotlivých kapitol kraje Vysočina v tis. Kč
Graf 30	Trend vývoje celkových výdajů kraje Vysočina v letech 2003-2006 v tis. Kč

Seznam použitých pramenů a literatury

Literatura

- (1) BAILEY, Stehen J. *Veřejný sektor – teorie, politika a praxe*. Praha: Eurolex Bohemia, 1. vydání, 2004, ISBN 80-86432-61-0.
- (2) JŮZLOVÁ, J. - KOČÍ, A. - ŠPETLÁKOVÁ, N. *Česko - A-Z Universum*. Praha: Euromedia Group, k. s. - Knižní klub, 2005. ISBN 80-242-1525-X.
- (3) KINŠT, J. *Rozpočtová skladba v roce 2004 – strukturální politika EU a praktické příklady – aktuální znění pro rok 2006*. Praha: Pragoeduca, 2004, ISBN 80-7310-016-9.
- (4) LINHART, J. a kol. *Slovník cizích slov pro nové století*. Litvínov: Dialog, 2003, ISBN 80-85843-61-7.
- (5) MARKOVÁ, H. *Rozpočtové právo*. Praha: C. H. Beck, 1. vydání, 2001, ISBN 80-7179-633-6.
- (6) MUSIL, M. *Veřejná ekonomie*. Praha: Oeconomica, 2006, ISBN 80-245-1048-0.
- (7) NOVOTNÁ, E. – Nový, J. – Musil, M. *PR Management*. Praha: Oeconomica, 2006, ISBN 80-245-1047-2.
- (8) PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004, ISBN 80-7261-086-4.

Periodika

- (9) Obec & finance (odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí, měst a regionů). Praha: Triada, spol. s.r.o., 23. 6. 2007, ISSN 1211-4189; 3-2007 ročník XII.
- (10) Obec & finance (odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí, měst a regionů). Praha: Triada, spol. s.r.o., 21. 9. 2006, ISSN 1211-4189; 4-2006 ročník XI.

Právní předpisy

- (11) Vyhláška MF ČR č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.
- (12) Zákon č. 191/1950 Sb., směnečný a šekový.
- (13) Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.
- (14) Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.
- (15) Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- (16) Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.
- (17) Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

- (18) Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů.
- (19) Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Interní zdroje Krajského úřadu kraje Vysočina

- (20) Závěrečné účty kraje Vysočina za roky 2003, 2004, 2005 a 2006.
- (21) Konzultace a interní informace od vedoucí ekonomického odboru kraje Vysočina Ing. Anny Křištofové.

Elektronické zdroje

- (22) Český statistický úřad [online]. [cit. 2006-11-08]. Dostupné z:
<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vymezeni_uzemnich_jednotek_nuts_v_cr_pro_potreby>.
- (23) Komerční informační server pro Olomouc a Olomoucký kraj [online]. [cit. 2006-11-08]. Dostupné z:
<<http://www.olomouc.cz/view.php?cisloclanku=2006110103>>.
- (24) Mapový archiv Kreg. [cit. 2006-11-25]. Dostupné z:
<http://mapy.vse.cz/Hotove_mapy/CZ_NUTS_system.htm>.
- (25) Ministerstvo financí [online]. [cit. 2008-03-26]. Dostupné z:
<http://www.info.mfcr.cz/psp/data/411M_200612.xls>.
- (26) Ministerstvo financí [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupné z:
< <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/psp/411Mexcel.pl> >.
- (27) Oficiální internetové stránky kraje Vysočina [online]. [cit. 2006-11-25]. Dostupné z:
<<http://www.kr-vysocina.cz/>>.

Přílohy

Příloha 1: Veřejná správa

Příloha 2: Zjednodušené obecné schéma rozpočtu kraje v ČR v současné době

Příloha 3: Příklad výpočtu podílu obce Vratimov na sdílených daních při současném a navrhovaném systému rozpočtového určení daní

Příloha 4: Finanční hospodaření obce Dobrné na Děčínsku

Příloha 5: Výpočet ukazatele dluhové služby kraje Vysočina za rok 2006

Příloha 6: Základní informace o kraji Vysočina

Příloha 7: Charakteristika kraje Vysočina

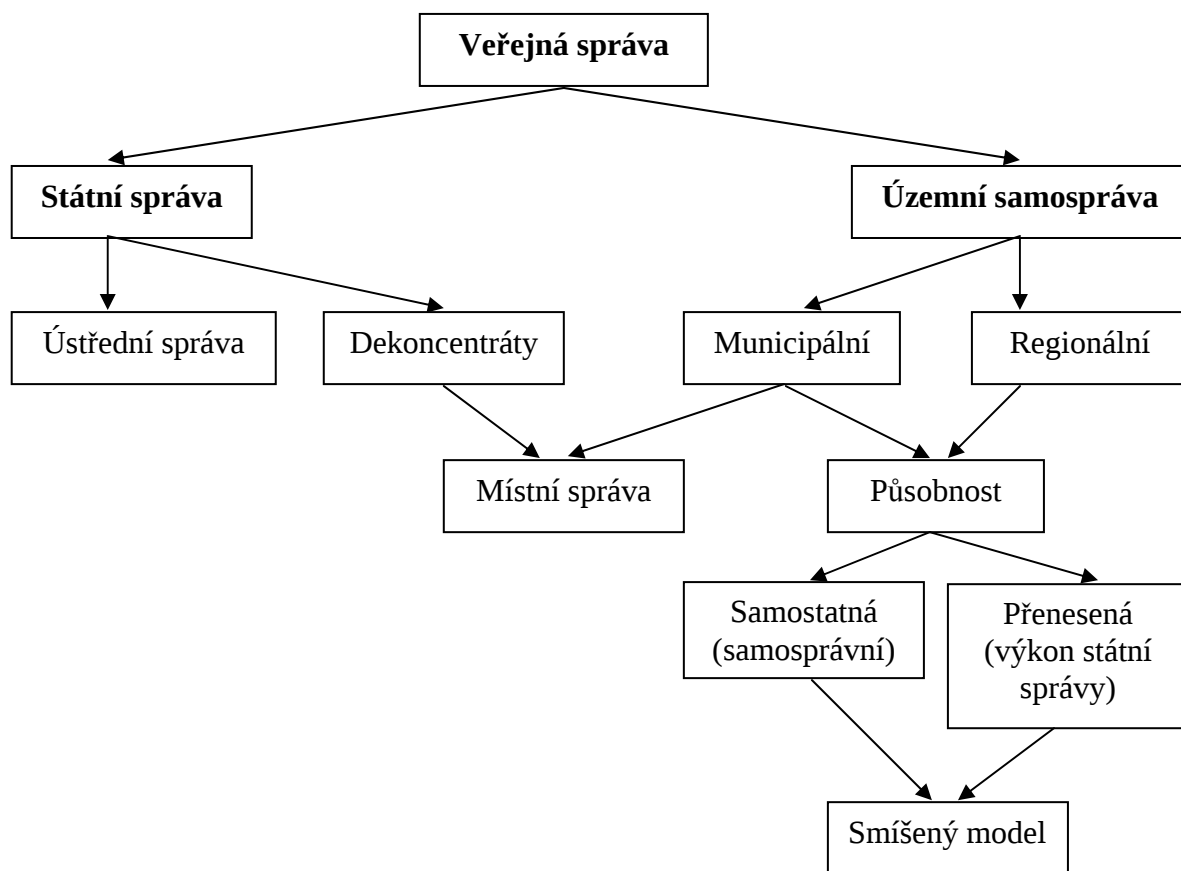
Příloha 8: Přednosti kraje Vysočina

Příloha 9: Logo kraje Vysočina

Příloha 10: Čerpání fondu Vysočiny dle grantových programů v jednotlivých letech

Příloha 1: **Veřejná správa**

Schéma 1: Veřejná správa

Zdroj: Peková, J. Hospodaření a finance územní samosprávy, 2004, s. 51.

Příloha 2: Zjednodušené obecné schéma rozpočtu kraje v ČR v současné době

Schéma 2: Příjmy a výdaje

Příjmy	Výdaje
Běžné: • daňové: - svěřené (výlučné) daně (DPPO přímo hrazené krajem) - sdílené daně (část: DPFO, DPPO, DPH) - správní poplatky • nedaňové: - poplatky za životní prostředí - poplatky (úhrada) za služby - příjmy z pronájmu majetku - příjmy od O. S., P. O. (podoba odvodů z IF) - zisk obecních podniků - dividendy z akcií, přijaté úroky • dotace – transfery: - neúčelové (všeobecné) - účelové (specifické) Kapitálové: • z prodeje majetku – nemovitého a movitého dlouhodobého majetku • z prodeje akcií a majetkových podílů • kapitálové dotace – transfery - účelové - neúčelové (od EU a jiné vládní úrovně, tj. ze SR, státních fondů) • přijaté úvěry • příjmy z emise komunálních obligací • přijaté splátky půjček Ostatní • doplňkové	Běžné – neinvestiční: • mzdy a platy • povinné pojistné za zaměstnance • materiálové • energie • nájemné • placené pokuty • placené úroky • ostatní (poskytnuté dary apod.) • dotace vlastním O. S. a jiným subjektům • neinvestiční příspěvky P. O. • výdaje na sdružování finančních prostředků (neinvestiční) Kapitálové – investiční výdaje: • na pořízení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku • na nákup cenných papírů • na kapitálové poskytnuté dotace O. S. a různým subjektům, • na investiční příspěvky P. O. • na investiční půjčky poskytnuté různým subjektům • splátky úvěrů Ostatní

Zdroj: Peková, J., 2004, s. 234 – aktualizace údajů po konzultaci ze dne 19. 3. 2008 s vedoucí ekonomického odboru kraje Vysočina Ing. Annou Křištofovou.

Legenda: O. S. – organizační složka (kraj Vysočina v současnosti nemá žádnou); P. O. – příspěvková organizace; DPFO – daň z příjmů fyzických osob, DPPO – daň z příjmů právnických osob; DPH – daň z přidané hodnoty.

Příloha 3: Příklad výpočtu podílu obce Vratimov na sdílených daních při současném a navrhovaném systému rozpočtového určení daní

Obec Vratimov (Moravskoslezský kraj), **počet obyvatel 6 712, výměra obce 1 414,14 ha**, počet obyvatel obcí ČR celkem 10 285 135, výměra obcí ČR celkem 7 757 048,22 ha.

1. Podíl obce na celkové výměře (váha 3 %); $1414,14/7757048,22 = 0,018230\%$.
2. Podíl prostého počtu obyvatel obce na celkovém počtu obyvatel (váha 3 %): $6712/10285135 = 0,065259\%$
3. Kriterium počtu obyvatel obce upraveného koeficienty velikostních kategorií (váha 94 %)

1. **krok** – určení podílu Prahy, Brna, Ostravy a Plzně a celkového podílu pro ostatní obce :

Tabulka 1: Podíl Prahy, Brna, Ostravy, Plzně a ostatních obcí

Přepočítací koeficienty		Počet obyvatel	Násobek	Výsledný rozdíl
	1	2	$3 = 1 \cdot 2$	$4 = 3 / \Sigma 3$
Praha	4,3453	1188126	5162763,908	33,073445 %
Plzeň	2,6090	163392	426289,728	2,730876 %
Ostrava	2,6090	309098	806436,682	5,166155 %
Brno	2,6090	366680	956668,12	6,128561 %
Ostatní obce	1,0000	8257839	8257839	52,900963 %
Celkem		10285135	15609997,44	100,000000 %

2. **krok** – výpočet příslušných podílů ostatních obcí na sdílených daních:

Tabulka 2: podíl ostatních obcí na sdílených daních

Interval počtu obyvatel		Koeficienty postupných přechodů
0	300	1,0000
301	5000	1,0612
5001	30000	1,2854
30001	a více	1,7028

Výpočet podílu konkrétní obce se zjistí **podílem násobků počtu obyvatel a koeficientů postupných přechodů a sumy těchto násobků za celou skupinu ostatních obcí** (suma násobků pro celou skupinu ostatních obcí činí 9 723 084,13). Násobek pro každou obec je nově vypočten tak, že **počet obyvatel obce v každém intervalu je násoben příslušným koeficientem**.

Násobek pro obec Vratimov (6712 obyvatel):

$$\begin{aligned}
 &300 * 1,000 = 300,00 \\
 &+ (5\,000 - 300) * 1,0612 = 4\,987,64 \\
 &+ (6\,712 - 5\,000) * 1,2854 = 2\,200,6048 \\
 &\quad N(6712) = 7\,488,2448
 \end{aligned}$$

Podíl obce Vratimov

$$P(6712) = \frac{7\,488,2448}{9\,723\,084,13} * 52,900963 \% = \mathbf{0,04074174 \%}$$

Podíly vypočtené pomocí jednotlivých kritérií je nutné vynásobit váhami:

$$0,018230 \% * 3 \% + 0,065259 \% * 3 \% + 0,04074174 \% * 94 \% = \\ = \mathbf{0,0408019 \% \text{ na } 21,05 \% \text{ části sdílených daní}}$$

Podle současného systému rozpočtového určení daní by podíl Vratimova činil **0,040455 % na 20,59 % části sdílených daní** (v tomto případě je přínos nového systému zřetelný i bez dalšího přepočtu pomocí podílů na celkových sdílených daních).

Zdroj: Obec & finance (odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí, měst a regionů). Praha: Triada, spol. s.r.o., 23. 6. 2007, ISSN 1211-4189; 3-2007 (str. 23)-ročník XII.

Příloha 4: Finanční hospodaření obce Dobrné na Děčínsku

Obec s pěti sty obyvateli se dostala do problémů s hospodařením poté, co bez finančního krytí zahájila a následně neplatila výstavbu obecního vodovodu. Závazky a penále dosáhly výše 10 mil. Kč., proto koncem roku 2007 obec navštívili exekutoři, má zablokované účty a nesmí disponovat se svým majetkem. Nyní se stručně podíváme na finanční hospodaření této obce.

Rozpočtové příjmy obce, které vypovídají o její finanční síle, byly na průměrné úrovni v rámci obdobně velkých obcí v okrese Děčín a mírně podprůměrné ve srovnání za celou ČR (viz tabulka 3). Je patrné, že nejde vyloženě o obec, jejíž rozpočtové příjmy by byly velmi nízké a předurčovaly ji k problémům.

Tabulka 3: Příjmy (v tis. Kč v přepočtu na obyvatele)

Příjmy (v tis. Kč v přepočtu na obyv.)				
	2004	2005	2006	Průměr
Dobrná	15,8	13,5	11,4	13,5
Okres Děčín	13,8	12,6	13,6	13,3
Ústecký kraj	18,4	18,6	29,3	22,1
ČR	15,1	13,5	16,0	14,9

Zdroj: *Moderní obec* (odborný časopis pro veřejnou správu). Praha: Economia (vydavatelství), 7. 3. 2008, ISSN 1211-0507; ročník XIV, číslo 3, str. 24.

Kapitálové výdaje naznačují, kolik rozpočtových prostředků může obec věnovat na svůj rozvoj po vypořádání s nezbytnými náklady na provoz. Dobrná vydávala na kapitálové výdaje méně, než kolik činil průměr obdobně velkých obcí, a to jak v okrese Děčín, tak i v Ústeckém kraji nebo celé ČR. Tabulka 4 ukazuje, že za finančními problémy obce nebyly nejdůležitější ambiciózní plány v oblasti kapitálových výdajů.

Tabulka 4: Kapitálové výdaje (v tis. Kč v přepočtu na obyvatele)

Kapitálové výdaje (v tis. Kč v přepočtu na obyv.)				
	2004	2005	2006	Průměr
Dobrná	1,9	2,3	1,2	1,8
Okres Děčín	3,8	2,5	3,7	3,3
Ústecký kraj	6,0	7,9	7,7	7,2
ČR	5,1	5,0	6,2	5,4

Zdroj: *Moderní obec* (odborný časopis pro veřejnou správu). Praha: Economia (vydavatelství), 7. 3. 2008, ISSN 1211-0507; ročník XIV, číslo 3, str. 24.

Vývoj celkového dluhu na obyvatele obce (viz tabulka 5), který se v letech 2004 a 2005 nijak výrazně nelišil od výše dluhu obdobně velkých obcí, se však dramaticky změnil v roce 2006. V tomto roce dluh obce Dobrné dosáhl více než čtyřnásobku úrovně, kterou v průměru vykazaly obdobně velké obce v celé ČR. Navíc se dluh v roce 2006 ve srovnání s rokem předchozím zvýšil třikrát. Z toho vyplývá, že před tím než došlo k obstavení účtu, indikoval tento ukazatel, že z finančního hlediska není něco v pořádku.

Tabulka 5: Dluh (v tis. Kč v přepočtu na obyvatele)

Dluh (v tis. Kč velké obce Kč v přepočtu na obyv.)				
	2004	2005	2006	Průměr
Dobrná	3,0	5,6	17,8	8,8
Okres Děčín	2,4	2,5	3,5	2,8
Ústecký kraj	3,2	4,2	4,2	3,9
ČR	3,6	3,7	3,9	3,7

Zdroj: Moderní obec (odborný časopis pro veřejnou správu). Praha: Economia (vydavatelství), 7. 3. 2008, ISSN 1211-0507; ročník XIV, číslo 3, str. 24.

K podobným statistikám obvykle nemají zástupci obce přístup. Ministerstvo financí ČR pro regulaci obcí, resp. územních samospráv, používá ukazatel podílu dluhové služby na vymezených příjmech. Zkušenosti však ukazují, že tento systém nedokáže vždy finanční systém odhadnout správně (u některých dobrých obcí ukazuje vysoké procento, u jiných, špatně hospodařících, žádný problém nevidí). V obci Dobrná dosahoval ukazatel ministerstva financí v období 2004-2006 rostoucí hodnoty (zvýšení z 0,5 % v roce 2004 na 4,4 % v roce 2006), avšak z hlediska povolené míry šlo o hodnoty vcelku zanedbatelné.

Skutečnost, že se Dobrná může dostat do vážných ekonomických problémů, se dalo zjistit o několik let dříve. Stačilo, aby se zástupci (nebo externí odborníci) obce více zabývali analýzou jednotlivých položek hospodaření. Systém iRatingu již v roce 2002 evidoval u obce ratingový stupeň C-, který je nejhorší v sedmistupňové škále. Rating ekonomické situace umožňuje včasnou reakci ve smyslu ozdravných kroků.

Příloha 5: Výpočet ukazatele dluhové služby

Název a sídlo vykazující jednotky: Vysočina, Žižkova 57, 587 33 Jihlava

IČ: 70890749

Okres: Jihlava

Tabulka 6: Výpočet ukazatele dluhové služby (ukazatele roku 2006, v tisících Kč na dvě desetinná místa)

Číslo řádku	Název položky	Odkaz na rozpočtovou skladbu nebo jiné vymezení ukazatele	Stav k 31.12. roku 2006
1	daňové příjmy (po konsolidaci)	třída 1	3 247 709,30
2	nedaňové příjmy (po konsolidaci)	třída 2	328 027,45
3	běžné přijaté dotace – finanční vztah	položka 4112 + 4212	350 327,00
4	dluhová základna	ř. 1 + ř. 2 + ř. 3	3 926 063,75
5	úroky	položka 5141	0
6	splátka jistiny	třída 8, položky 8xx2 a 8xx4	0
7	splátky leasingu	položka 5178	202,82
8	výdaje na dluhovou službu	ř. 5 + ř. 6 + ř. 7	202,82
9	UKAZATEL DLUHOVÉ SLUŽBY	ř. 8 děleno ř. 4 *)	0,00516

V Jihlavě dne 26. 2. 2007

Sestavil: Ing. Kopecká Telefon: 564 602 230	Podpis:	Schválil: Ing. Křištofová Telefon: 564 602 232	Podpis:
--	---------	---	---------

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina.

Příloha 6: Základní informace o kraji Vysočina

Tabulka 7: Základní informace o kraji Vysočina

Rozloha	6 795,7 km ²
Počet obyvatel	510 032 (k 30. 6. 2005)
Statutární město	Jihlava
Počet obcí	704 obcí
Kraj Vysočina	Kraj Vysočina tvoří spolu s Jihomoravským krajem územní jednotku NUTS II (přehled NUTS v ČR je uveden v následující tabulce).
Další vybrané ukazatele kraje Vysočina	Viz. následující tabulka.

Zdroj: http://extranet.kr-vysocina.cz/jazykoveverze/cz/index.php?stranka=ourreg_1.htm.

Tabulka 8: Vybrané ukazatele kraje Vysočina

Vysočina – vybrané ukazatele (2003)	
Živě narození na 1 000 obyvatel	9,2
Zemřelí na 1 000 obyvatel	10,5
Migrační přírůstek/úbytek (v % obyvatel)	1,0
Podíl kraje na DPH ČR (v %, ČR = 100)	3,9
HDP na 1 obyvatele v paritě kupní síly (v %, ČR = 100)	77,3
Míra nezaměstnanosti (v %, k 31. 12. 2003)	9,2
Dokončené byty	1325,0
Lékaři v zařízeních ambulantní péče na 1 000 obyvatel	2,2
Příjemci důchodů celkem (k 31. 12. 2003)	132 712,0

Zdroj: JÚZLOVÁ, J. - KOČÍ, A. - ŠPETLÁKOVÁ, N. *Česko - A-Z Universum*. Praha: Euromedia Group k. s. - Knižní klub, 2005, s. 483.

Územní systém statistických jednotek NUTS v ČR

Země EU pro své statistiky mohou používat až 6 hierarchických úrovní statistických jednotek (NUTS - La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques), přičemž nejdůležitější statistickou jednotkou jsou NUTS 2 (tzv. regiony soudržnosti, vznikají v ČR tím, že se pro účely statistik sečtou hodnoty z 1-3 krajů.). Podle statistik za území jednotlivých NUTS 2 se mj. určuje, které regiony obdrží dotace v oblasti regionální politiky.

Tabulka 9: Statistické jednotky NUTS v ČR

Statistické jednotky NUTS v ČR		
Úroveň	v EU obvykle	konkrétní jednotky v ČR
NUTS 0	celé státní území	celá ČR
NUTS 1	obvykle země	celá ČR
NUTS 2	regiony	7 oblastí ČR + Praha
NUTS 3	kraje	13 krajů ČR
NUTS 4	okresy	76 bývalých okresů ČR + 15 pražských obvodů
NUTS 5	obce	asi 6300 obcí

Zdroj: http://mapy.vse.cz/Hotove_mapy/CZ_NUTS_system.htm.

Příloha 7: Charakteristika kraje Vysočina

Krajské město ležící na rozhraní Čech a Moravy na řece Jihlavě, které má 49 865 obyvatel (2005). Kraj má stabilizovanou populaci bez národnostních menšin. Rovnoměrně řídké zalidnění, velký rozptyl obyvatel do malých sídel.

Tabulka 10: Vysočina – největší města a obce

Vysočina – největší města a obce (počet obyvatel k 1. 1. 2004)	
1. Jihlava	50 100
2. Třebíč	38 785
3. Havlíčkův Brod	24 356
4. Žďár nad Sázavou	24 030
5. Pelhřimov	16 541
6. Velké Meziříčí	11 753
7. Humpolec	10 914
8. Nové Město na Moravě	10 537
9. Chotěboř	9 849
10. Bystřice nad Pernštejnem	8 996
11. Moravské Budějovice	7 971
12. Světlá nad Sázavou	7 037
13. Ledec nad Sázavou	6 048
14. Třešť	5 979
15. Telč	5 883
16. Náměšť nad Oslavou	5 192
17. Pacov	5 145
18. Polná	5 006
19. Velká Bíteš	4 843
20. Jemnice	4 311
21. Jaroměřice nad Rokýtnou	4 171
22. Kamenice nad Lipou	4 148
23. Přibyslav	3 965
24. Brtnice	3 744
25. Žirovnice	3 085
26. Ždírec nad Doubravou	2 907
27. Počátky	2 719
28. Golčův Jeníkov	2 644
29. Luka nad Jihlavou	2 586
30. Batelov	2 388

Zdroj: JÚZLOVÁ, J. - KOČÍ, A. - ŠPETLÁKOVÁ, N. *Česko - A-Z Universum*. Praha: Euromedia Group k. s. - Knižní klub, 2005, s. 483.

Hospodářský význam kraje je v rámci ČR nízký, větší je v zemědělské než průmyslové výrobě. Integrovanost kraje je nevýrazná, Třebíčsko více inklinuje k Brnu. V průmyslu dominuje novější strojírenství a tradiční produkce potravin, zastoupeno i odvětví textilní, zpracování dřeva a kůží a sklářství. Jaderná elektrárna Dukovany (cca 17 % výroby elektrické energie ČR), hydroelektrárny Malešice, Vír. Těžba uranové rudy a kamene.

Zemědělsky se využívá 60,6 % území (orné půdy téměř čtyřikrát více než luk a pastvin), 30,2 % zalesněno. Celostátně důležité pěstování brambor (251 700 t, 2003, 36,7 % produkce ČR), žita a lnu. Nejvíce ploch je poseto obilninami, krmovinami na orné půdě a řepkou. Intenzita chovu skotu i prasat mírně nad průměrem ČR. Životní prostředí je vyhovující nebo vysoké úrovně. Rekreační potenciál je využíván hlavně v zimě (lyžování) a nejvíce rekreanty z Brna.

Zdroj: JÚZLOVÁ, J. - KOČÍ, A. - ŠPETLÁKOVÁ, N. Česko - A-Z Universum. Praha: Euromedia Group k. s. - Knižní klub, 2005, s. 483.

Příloha 8: Přednosti kraje Vysočina

Obyvatelstvo kraje Vysočina se vyznačuje nejnižší kriminalitou, střední délkou žen, která je druhou nejvyšší po Jihomoravském kraji a střední délkou mužů, která je třetí nejvyšší po Praze a Královéhradeckém kraji. Průměrný věk obyvatel Vysočiny je pátý nejnižší po Karlovarském, Ústeckém, Libereckém a Moravskoslezském kraji. Obyvatelstvo je dále charakteristické nízkou mírou kojenecké úmrtnosti a podprůměrným počtem potratů v České republice.

Trh práce a zaměstnanost - míra nezaměstnanosti se nalézá pod průměrem České republiky. Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo je vyšší, než činí průměr ČR; mezi kraji ČR je Vysočina osmá. V rámci *dopravní infrastruktury* má kraj výhodnou polohu v rámci České republiky i Evropy. Kraj protíná dálnice D1 (významná poloha mezi Prahou a Brnem).

Průmysl a zemědělství je také silným zástupcem předností kraje. Zejména je zde silná tradice průmyslové výroby (dřevozpracující, sklářský, strojnický, kovodělný, textilní, nábytkářský, potravinářský průmysl) a také se tu vyskytují obchodní příležitosti (25 průmyslových zón), které mohou posilovat municipální podnikání a vznik nových pracovních míst. Z hlediska zemědělství se v dané lokalitě vyskytují výjimečně příznivé podmínky pro produkci mléka, brambor, řepky a je tu také vysoká produkční schopnost lesních porostů.

Z hlediska *rekreace a cestovního ruchu* lze v kraji využít pestrou nabídku turistických atrakcí a vhodné podmínky pro aktivní rodinnou dovolenou. Můžeme zde najít velké množství značených turistických cest a cykloturistických tras, včetně významných sportovních akcí (Zlatá Lyže Nové Město na Moravě, Zlatá podkova Humpolec, plavecké závody Axis Jihlava, automobilové závody Horácká rallye Třebíč) a kulturních památek.

Kraj Vysočina je považován jako jeden z nejčistších krajů v ČR. *Životní prostředí* v kraji Vysočina je charakterizováno vysokou lesnatostí (průměrná lesnatost kraje Vysočina dosahuje 30,1 %), devíti přírodními parky, lesy s bohatstvím lovné zvěře a zdravé lesy nezasazené emisemi. Dále se tady nachází dostatek pitné vody (Vysočina zásobuje i jiné kraje).

Zdroj: http://extranet.kr-vysocina.cz/jazykoveverze/cz/index.php?stranka=ourreg_2.htm.

Příloha 9: Logo kraje Vysočina

Kombinace modré a zelené byla v procesu tvorby logotypu identifikována jako suverénně nejakceptovatelnější. Modrá a zelená vyvolávají asociace jako jsou čistota, voda, lesy a ekologie. Současně tato barevnost podporuje „akčnost“ a celkově svěží vyznění logotypu.

Textová část je zpracována ve dvou variantách. Varianta s textem „Kraj Vysočina“ je variantou neutrální využívanou především v komunikaci vně kraje Vysočina, včetně zahraničí. Varianta „Vysočina“ s dovětkem „náš domov“ je využívána výhradně v komunikaci uvnitř kraje Vysočina. Tato varianta je charakteristickým prvkem v kampani za podporu soudržnosti kraje Vysočina.

Obrázek 1: Logo kraje Vysočina

Zdroj: <http://extranet.kr-vysocina.cz/jazykoveverze/cz/index.php?stranka=symboly.htm>.

Příloha 10: Čerpání fondu Vysočiny dle grantových programů v jednotlivých letech v tis. Kč

Tabulka 11: Čerpání fondu Vysočiny dle grantových programů v jednotlivých letech v tis. Kč

Č. pr.	Název grantového programu	Rozděl. výše podpor	Vyčerp. v roce 2002	Vyčerp. v roce 2003	Vyčerp. v roce 2004	Vyčerp. v roce 2005	Vyčerp. v roce 2006	Celkem
Granty vyhlášené v r. 2002								
1	Rozvoj vesnice	4 824	2 698	1 964				4 663
2	Vítejte u nás	3 000	2 100	632	48			2 780
3	Škola –cent. vzděl.	500	450	- 11				439
4	Podaná ruka	3 725	1 878	1 826				3 703
5	Region. kultura	1 822	944	561	18			1 523
6	Nemov. památky	4 000	1 502	2 497				3 999
7	Volný čas: Prog. A	1 673	1 673	- 3	- 25			1 645
7	Volný čas: Prog. B	294	294					294
8	Obce na síti	1 518	1 354	51				1 405
9	Čistá voda	2 000	340	1 164	24			1 527
10	Územní dokument.	373		373				373
11	Životní prostředí	2 000	895	917	120			1 932
12	Sport pro všechny	800	775	- 19				756
13	Drobná údrž. sport.	800	800	- 6				794
14	Škola dílnou lidsk.	2 694		2 425	- 138	221		2 508
15	Sportoviště	2 399	2 399	- 152				2 247
16	Obce na síti II	874		827				827
17	GIS 1 - infrastruk.	700	105	582				688
18	GIS 2 - data	737	186	456				642
19	GIS 3 - aplikace	269		200				200
20	Zeměděl. projekty	1 702		1 412				1 412
21	Vzděláním ke standard. kvality	798		765				765
22	Bydlete na venkově	1 611		1 450	117			1 567
23	Územní dokum. II.	150		150				150
24	Programy profes.vzděl. dosp.	2 178		1 960			80	2041
25	Krajina Vysočiny	70			70			70
Granty vyhlášené v roce 2003								
26	Volný čas 2003	1 998	1 979	- 70				1 909
27	Sport pro všechny 2003	1 999		1 999	- 1 710			1 997
28	Obce na síti III.	1 299		1 189				1 189
29	Rozvoj vesnice 03	4 990		3 263	1 715			4 978
30	Čistá voda 2003	3 000		199	2 141			2 341
31	Certifikace ISO	2 200		429	1 390	37		1 856
32	Restaur. movit. památek	1 654		487	1 168			1 654
33	Region. kultury II.	2 173		1 434	559			1 993
34	Protidrog. prevence	1 800		1 578	- 23			1 555
35	Doprovod. infrastruktura cest.r.	3 978		2 056	1 165	221		3 441
36	Sít'ování firem	800		240	302	159		700
37	Zeměd. projekty 03	2 500		344	1 894			2 238
38	Výstavba a údržba sportovišť	2 000		1 971	- 16 685			1 955
39	Syst. sběru a tříd.odpadu	1 600		221	1 352			1 573
40	Energ. využívání obnovit.zdrojů	1 383		320	950			1 271
41	Popularizace IT	540		276	222			499
42	Web.stránky MSP	492		38	348			386
43	Web.str.měst a obcí	484		167	247			415

44	Moder. ubyt. zařiz.	2 935		718	978	522		2 218
45	Vítejte u nás II.	2 151			1 345	728		2 073
46	Rozvoj mikroregion.	4 742		330	3 912	500		4 742
47	GIS - II.	2 526		817	1 472			2 289
48	ŽP-zdroj bohatství Vysoč. 2003	1 452		538	265	432		1 235
49	Edice Vysočiny	2 000			1 360	382		1 742
50	Škola a knihovna	980			882	98		980
51	Bydlete na venk.03	1 608			732	634		1366
52	Volný čas 2004	2 400			2 400			2 400
53	Region. kultura III.	2 195			1 359	417		1 776
54	Zeměděl. projekty	2 130			262	1 261		1 523
55	Jednoráz. akce 04	1 000			658	312		970
56	Sport pro všech. 04	2 818			2 798			2 798
57	Metropolitní síť	3 000			3 000			3 000
Granty vyhlášené v roce 2004								
58	Bezpečná silnice 04	1 500			1 203	139		1 342
59	Veřejná doprava 04	2 000			975	704		1 679
60	Veřejná letiště 04	1 500			255	1 036		1 291
61	Klenotnice Vys. 04	2 500			757	1 351	17	2 125
62	Web. stránky měst a obcí - II.	246			207	14		220
63	Obce na síti - IV.	169			158			158
64	GIS - III.	1 449			884	411		1 295
65	Sportoviště 04	3 000			737	1 980		2 717
66	Tábory 04	1 000			950			950
67	Cizí jazyky	957			452	426		878
68	Lids. zdroj. ve firm.	600			144	230		374
69	Rozvoj vesnice 04	3 500			2 021	1 424		3 444
70	ŽP-zdroj bohatství Vysočiny 04	1 760			847	408	381	1 636
71	Čistá voda 04	3 800				2 692	256	2 948
72	Převod na výd.účet, ORJ 1800				2 366			2 366
73	Prevence kriminal.	809			404	320	8	733
74	Vysočina bez bariér	3 997			935	1 939	523	3 397
75	Proj.dokum.k prog. SROP	536			175	207	40	422
76	Edice Vysočiny II.	1 996			54	1 421	414	1 888
77	Bydlete na venk.04	1 604			134	1 409	48	1 592
78	Doprav.výchova 04	380				379		379
79	Syst. sběru a tříd.odpadu 2004	5 439			5 351			5 351
80	Metropolitní síť II.	2 957			472	2 476		2 948
81	Výzkum-vývoj-inovace	2 464			739		1 638	2 377
82	Rozvoj malých podnikatelů	3 808				3 374	470	3 844
83	Certifikace-osvědč.	589				584		584
84	Vítejte u nás 2004	69						0
85	Dopr.infra.cest.04	3 631				2 813	614	3 427
86	Integrace aplikací.vybav.ISVS	329				149		149
87	Metropolitní síť III	2 113				2 109		2 109
88	Vzdělání seniorů v oblasti ICT	596				391	168	559
89	Krajina Vysoč. 04	1 814				1 318	245	1 563
90	Energ.využív.obnovit.zdrojů 04	2 095				492	824	1 316
91	Protidrog.prevence, léčba 04-05	2 937				2 689		2 689
92	Region.kultura IV.	2 000				1 319	406	1 726
93	Rozvoj vesnic 04-II	5 000				4 963		4 963
94	Volný čas 05	3 000				2 912		2 912
95	Jednoráz. akce 05	1 497				941	419	1 360

96	Sport pro všech. 05	2 500				2 500		2 500
97	Cizí jazyky 2004	1 000				500	428	928
Granty vyhlášené v roce 2005								
98	čistá voda 2005	4 987				214	3 685	3 899
99	Sportoviště 2005	2 793				1 477	1 195	2 672
100	Tábory 2005	988				988		988
101	Syst. sběru a tříd.odpadu 2005	3 582				3 504		3 504
102	Bezpečná silnice 05	1 350				1 142	82	1 223
103	Mezin. projekty 05	1 398				1 360		1 360
104	Líbí se nám v knih.	2 000				1 314	539	1 853
105	Veřejná letiště 05	1 498					747	747
106	Doprovodná.infrastr.cest.r.2005	2 490				220	2 055	2 275
107	Modernizace ubytov.zařízení 05	3 621				160	2 574	2 734
108	ŽP-zdroj bohat.Vysočiny 05	1 500				78	247	325
109	Elektron. podatelny	852				343	271	614
110	Veřej. příst. internet	1 734				993	584	1 577
111	Bydlete na venk. 05	1 409				78	1 156	1 234
112	Veř.osobní doprava	1 799					1 323	1 323
113	Výzkum-vývoj-inovace	1 786				536	885	1 421
114	Certifikace-osvědčení 05	1 883					1 353	1 353
115	Metropolitní sítě-IV	2 000				58	1 872	1 930
116	Syst. sběru a tříd.odpadu 2005	917				874		874
117	Rozvoj malých podnikatelů 05	4 005				150	3 395	3 545
118	Edice Vysočiny III.	1 921				100	1 069	1 169
119	Prevence krimin.05	1 499				1 499		1 499
120	GIS-IV	1 200				77	824	901
121	Rozvoj vesnice 05	5 000					4 751	4 751
122	Bioodpady 2005	1 200					948	948
123	Energ.využ.obnovit.zdroj.-N	2 000					577	577
124	Sport pro všech.05	2 900					2 829	2 829
125	Volný čas	2 900					2 900	2 900
126	Web.str.měst a obcí –III	500				42	395	437
127	Bezpečnost ICT-nerozděleno	478					472	472
128	Leader Vysočiny	1 007					1 007	1 007
129	Krajina Vysočiny-nerozděleno	1 092					869	869
130	Region.kultura V-nerozděleno	1 999					947	947
131	Veř.přístup.internet II-nerozděl.	948					818	818
132	GIS V- nerozděleno	1 000					329	329
133	Nevyuživ.památky-nerozděleno	1 076					314	314
Granty vyhlášené v roce 2006								
134	Systém sběru a třídění odpadu	2 200					2 135	2 135
135	Sportoviště 2006	3 000					901	901
136	Tábory 2006	1 000					1 000	1 000
137	Jednorázové akce 2006	1 535					1 116	1 116
138	Bezpečná silnice 2006	2 119					1 731	1 731
139	Rozvoj mikroregionů 2006	6 500					1 508	1 508
140	Modernizace ubyt.zařízení 2006	3 625						0
141	Doprovod.infrastruktura CR	2 000					641	641
142	Klenotnice Vysociny 2006	1 500					567	567
143	Čistá voda 2006	5 499					795	795
144	Metropolitní sítě V	1 241					273	273
145	Rozvoj malých podnikat. 2006	5 498					300	300
146	Rozvoj vesnice 2006	2 500					371	371
147	Výzkum,vývoj pro inovace2006	1 567					470	470
148	Prevence kriminality 2006	1 023					1 023	1 023
149	Edice Vysočiny IV	1 964					53	53

150	Bioodpady 2006	704					113	113
151	Generely bezbariérových tras	1 328						
152	Dobrovolnictví 2006	1 173						
153	Certifikace-osvědčení 2006	1 603					31	31
154	Brána k nov. poznání-nerozděl.	1 800						
155	Energet.využívání obnov.zdrojů 2006-nerozděleno	2 500						
156	Systém sběru a třídění odpadu 2006/II	1 195						
157	GIS VI	927						
158	Veřejně přístupný internet III	997						
159	Webové stránky pro všechny	488						
160	Bydlete na venkově 2006	1 477						
161	Regionální kultura VI-nerozděleno	2 000						
162	Bezpečnost ICT II	300						
163	Metropolitní síť VI	1 250						
164	Volný čas 2007-nerozděleno	2 504						
CELKEM		317 805 736	18 392 869	40 613 157	55 219 925	67 149 679	61 016 349	242 391 979

Zdroj: Interní informace Krajského úřadu kraje Vysočina.